

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2009

Ludmila Kejíková

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH HUDĚJOVICÍCH

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

**FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PRO DĚTI S POSTIŽENÍM
V LIBERECKÉM KRAJI**

Vedoucí práce:

Mgr. Lenka Motlová

Autor:

Bc. Ludmila Kejíková

25.5. 2009

Abstrakt

Financování odlehčovacích služeb pro děti s postižením v Libereckém kraji

Tématem diplomové práce je otázka financování odlehčovacích služeb pro rodiny s dětmi s postižením, respektive jaké tuzemské a zahraniční zdroje mohou poskytovatelé odlehčovacích služeb v současné době využít. Teoretická část vymezuje v osmi kapitolách pojmy: rodina dítěte s postižením a společnost, odlehčovací služby, tuzemské veřejné zdroje financování odlehčovacích služeb, příspěvek na péči, evropské zdroje pro financování projektů odlehčovacích služeb na období 2007 – 2013, financování odlehčovacích služeb prostřednictvím firemních dárců, financování odlehčovacích služeb prostřednictvím nadací a nadačních fondů, další zdroje financování odlehčovacích služeb.

Cílem práce je zmapovat systém, možnosti a formy financování odlehčovacích služeb pro děti s postižením v Libereckém kraji. Provedený výzkum je ze sociologického hlediska výzkumem kvalitativním. V rámci tohoto výzkumu jsem zvolila kombinaci polořízených rozhovorů s poskytovateli odlehčovacích služeb a polořízených rozhovorů s rodiči dětí s postižením. Zároveň jsem v rámci výzkumu pracovala s obsahovou analýzou dokumentů.

V rámci polořízených rozhovorů s poskytovateli odlehčovacích služeb vyplynulo, že současný stav financování organizací poskytující odlehčovací služby není systematický. Výsledky polořízených rozhovorů s rodiči dětí s postižením ukazují, že rodiče pečující o dítě s postižením v Libereckém kraji téměř nevyužívají odlehčovací služby. Oslovení rodiče nerozlišují rozdíl mezi odlehčujícími službami a ostatními druhy sociálních služeb, stejně tak neznají organizace poskytující odlehčovací služby v Libereckém kraji ani přibližné cenové kalkulace služby.

Z výsledků výzkumů lze vyvodit hypotézy: Poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji se musí naučit strategicky využívat domácí a zahraniční finanční zdroje, poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji mají příležitost navázat dlouhodobou spolupráci s firemními a individuálními dárci.

Abstract

Funding of Relief Services for Handicapped Children in the Liberec Region

The theoretical part, divided into eight chapters, defines the following concepts: family of a handicapped child and society, relief services, domestic public sources to fund relief services, care subsidy, European sources to fund the relief service projects in 2007–2013, funding relief services by corporate sponsors, funding relief services through foundations and foundation funds, other sources to fund relief services.

The objective of the thesis is to summarize the system, possibilities and forms of funding of relief services for handicapped children in the Liberec Region. Within my research, I applied the combination of semi-controlled interviews with the relief service providers and semi-controlled interviews with handicapped children's parents. I also performed content analysis of documents.

The semi-controlled interviews with the relief service providers showed that the current status of funding of the organizations providing relief services is not systematic. The results of the semi-controlled interviews with handicapped children's parents indicate that the parents taking care of handicapped children in the Liberec Region barely use relief services. The interviewed parents do not distinguish between relief services and the other types of social services, do not know the organizations providing relief services in the Liberec Region and do not have even a vague idea of service costs.

The research results lead to three hypotheses: the relief service providers in the Liberec Region must learn to utilize strategically both domestic and foreign financial resources. The relief service providers in the Liberec Region have the opportunity to start a long-term cooperation with corporate and individual sponsors. Handicapped children's parents do not distinguish between relief services and the other types of social services.

Keywords: relief services, social service providers, family, handicapped, handicapped child, Liberec Region, funding, financial resources.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PRO DĚTI S POSTIŽENÍM** vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Souhlasím s použitím práce k vědeckým účelům.

V Českých Budějovicích dne 25. května 2009

.....

Bc. Ludmila Kejíková

Poděkování:

Děkuji Mgr. Lence Motlové za odborné vedení a konzultaci problémů na této diplomové práci, za věnovaný čas a trpělivost. Děkuji své sestře a synovci za laskavost a ochotu kdykoli pomoci.

OBSAH	-5-
ÚVOD	-10-
1.SOUČASNÝ STAV	-11-
1.1 RODINA DÍTĚTE S POSTIŽENÍM A SPOLEČNOST	-11-
<i>1.1.1. Vliv faktorů postižení na rodinu a společnost</i>	<i>-12-</i>
<i>1.1.2 Dopad postižení dítěte na rodinné klima</i>	<i>-13-</i>
<i>1.1.3. Cíl podpory rodinné politiky rodin se členem se zdravotním postižením dle Národní koncepce rodinné politiky MPSV ČR 2005</i>	<i>-15-</i>
1.2. ODLEHČOVACÍ SLUŽBY	-16-
<i>1.2.1 Definice odlehčovacích služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách</i>	<i>-16-</i>
<i>1.2.2 Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb., k zákonu č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách</i>	<i>-17-</i>
<i>1.2.3 Zařízení poskytující odlehčovací služby dětem s postižením zřizované MPSV ČR</i>	<i>-19-</i>
<i>1.2.4 Zařízení odlehčovacích služeb pro děti s postižením, zřizované Libereckým krajem</i>	<i>-20-</i>
<i>1.2.5 Zařízení odlehčovacích služeb zřizované nestátními neziskovými organizacemi</i>	<i>-21 -</i>
1.3. TUZEMSKÉ VEŘEJNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB	-23-
<i>1.3.1 Ministerstva České republiky</i>	<i>-23-</i>
<i>1.3.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky</i>	<i>-24-</i>
<i>1.3.3 Ministerstvo vnitra České republiky</i>	<i>-26-</i>
<i>1.3.4 Ministerstvo zdravotnictví České republiky</i>	<i>-27-</i>
<i>1.3.5 Obecní, městské a krajské zdroje</i>	<i>-28-</i>

1.4. PŘÍSPĚVEK NA PÉČI.....	-30-
1.4.1 Nárok na příspěvek.....	-31-
1.4.2 Závislost na péči	-31-
1.4.3 Výše příspěvku	-32-
1.4.4 Způsob využití příspěvku.....	-32-
1.4.5 Podání žádosti a postup úřadů.....	-33-
1.4.6 Souběh příspěvku na péči a rodičovského příspěvku.....	-34-
1.5. EVROPSKÉ ZDROJE PRO FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB NA OBDOBÍ 2007 – 2013	-34-
1.5.1 Evropský sociální fond.....	-36-
1.5.2. Regionální operační programy	-39-
1.5.3 Evropská územní spolupráce.....	-40-
1.5.4. Komunitární programy	-41-
1.5.5 Ostatní evropské zdroje.....	-42-
1.6. FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PROSTŘEDNICTVÍM FIREMNÍCH DÁRCŮ.....	-45-
1.6.1 Nepeněžní dárcovství	-45-
1.6.2 Peněžní dárcovství.....	-47-
1.6.3 Vhodný firemní dárcovství.....	-49-
1.7. FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PROSTŘEDNICTVÍM NADACÍ A NADAČNÍCH FONDŮ	-50-
1.7.1 Firemní nadace, firemní nadační fond	-52-
1.7.2. Rodinné nadace.....	-53-
1.7.3. Nadace z nadačního investičního fondu.....	-54-

1.7.4 Nadace podporující péči o znevýhodněné děti a mládež	-54-
1.7.5. Nadační fondy podporující péči o zdravotně postižené děti a mládež	-56-
1.8. DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB	-57-
1.8.1 Individuální dárci	-57-
1.8.2 Členské příspěvky	-59-
1.8.3. Inzerce.....	-61-
1.8.4. Veřejná sbírka	-62-
1.8.5. Vlastní činnost	-63-
1.8.6. Lions club	-63-
1.8.7 Rotary klub	-64-
2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	-65-
2.1. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	-65-
2.2 OPERACIONALIZACE POJMŮ	-65-
3. METODIKA	-67-
3.1. POLOŘÍZENÝ ROZHOVOR	-67-
3.2. ANALÝZA DOKUMENTŮ	-67-
3.3. REALIZACE VÝZKUMU	-68-
3.4 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU	-69-
3.5. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍ ODLEHČOVACÍ SLUŽBY	-71-
4. VÝSLEDKY	-74-
4.1 VÝSLEDKY POLOŘÍZENÝCH ROZHOVORŮ S POSKYTOVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	-75-

4.1.1. Délka provozu odlehčovacích služeb v rámci jednotlivých organizací ...	-74-
4.1.2. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím ministerstev	-75-
4.1.3. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje	-77-
4.1.4. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím , obecních či městských zdrojů, Statutárního města Liberec	-79-
4.1.5. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím evropských zdrojů na období 2007 – 2013	-80-
4.1.6. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finanční pomoci Švýcarska deseti novým zemím EU	-81-
4.1.7. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/ Norska	-82-
4.1.8. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Visegrádského fondu	-84-
4.1.9. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím firemních dárců	-84-
4.1.10. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím nadací a nadačních fondů	-86-
4.1.11. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím individuálních dárců	-87-
4.1.12. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím členských příspěvků	-88-
4.1.13. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím inzerce.....	-89-
4.1.14. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím veřejné sbírky	-89-
4.1.15. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím vlastní činnosti	-90-
4.1.16. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Lions či Rotary klubu	-91-
4.1.17. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím jiných než výše uvedených zdrojů	-91-

4.2 VÝSLEDKY POLOŘÍZENÝCH ROZHOVORŮ S RODIČI S DĚTMI S POSTIŽENÍM	-92-
4.2.1. Druh vzdělání a současné zaměstnání rodiče	-92-
4.2.2. Druh zdravotního znevýhodnění dítěte	-93-
4.2.3. Znáte pojem odlehčovací péče?	-94-
4.2.4. Co si představujete pod tímto pojmem?	-95-
4.2.5. Využíváte služeb odlehčovací péče v Libereckém kraji?	-96-
4.2.6. Jakým způsobem trávíte čas bez dítěte s postižením?	-97-
4.2.7. Trávíte s partnerem společně volný čas bez dítěte s postižením?	-98-
5. DISKUSE	-100-
5.1. POLOŘÍZENÉ ROZHOVORY S POSKYTOVATELI ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB	-100-
5.2. POLOŘÍZENÉ ROZHOVORY S RODIČI S DĚTMI S POSTIŽENÍM	-108-
6. ZÁVĚR	-111-
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	-113-
8. KLÍČOVÁ SLOVA	-132-
9. PŘÍLOHY	-133-

ÚVOD

Téma diplomové práce jsem si vybrala vzhledem ke svému zaměstnání sociální pracovníce v neziskové organizaci poskytující odlehčovací služby rodinám s dětmi s postižením. Podle mých dosavadních zkušeností mám za to, že ředitelé zajišťující provoz zařízení poskytujících odlehčovací služby jsou zatíženi zabezpečením provozu organizace a využívají velmi malý počet zdrojů financování odlehčovacích služeb. Důvodem této situace může být nedostatečná personální kapacita, nedůvěra vůči fundraisingovým strategiím či špatné zkušenosti s vedením projektů nadací, ministerstev či fondů Evropské unie.

Zejména po bezprostředním založení nestátní neziskové organizace poskytující sociální služby bývá zpočátku jediným zdrojem „jen“ lidské nadšení a dobrovolná práce. Velmi brzy však každá organizace zjistí, že pokud chce pracovat dobře a profesionálně, nezbyvá než svou činnost zabezpečit i finančně. Začne se tedy poohlížet po nějaké státní dotaci, nadačním grantu či movitějším podnikateli v místě působení. Získávání finančních prostředků, se proto stává běžnou součástí práce každé organizace.

V letech 2004 – 2009 měly organizace možnost využít podporu z Finančního mechanismu EHP/ Norska. V letech 2007 – 2013 mohou poskytovatelé sociálních služeb čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské Unie. Do konce roku 2011 mají organizace příležitost využít finanční pomoc Švýcarska deseti novým zemím Evropské unie.

V oblasti firemní kultury rozkvétají nové obchodní strategie, například CSR (Corporate Social Responsibility) neboli strategie společensky odpovědné firmy či firemní dobrovolnictví. Světem neziskových organizací zaznívají pojmy: individuální dárcovství, veřejné sbírky, vhodný dárci, členské příspěvky, granty atd. Všechny tyto názvy pod sebe zahrnuje všeobjímající slovo *fundraising*, neboli získávání finančních prostředků. Je otázkou, zda poskytovatelé sociálních služeb dokáží využít všechny aktuální finanční zdroje veřejné správy, zda se umějí orientovat v možnostech financování služby ze zahraničních zdrojů či chtějí hledat a motivovat své firemní a individuální dárci. Cílem diplomové práce je zmapovat systém, možnosti a formy financování odlehčovacích služeb pro děti s postižením v Libereckém kraji.

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 RODINA DÍTĚTE S POSTIŽENÍM A SPOLEČNOST

Psychologický slovník definuje postižení jako „jakoukoli poruchu, duševní nebo tělesnou, dočasnou, dlouhodobou nebo trvalou, anebo *handicap*, který jedinci brání účinně se přizpůsobit běžným nárokům života. Postoj rodičů k dítěti je slovníkem popisován jako: „Postoj, který zaujímají k jedinci jeho rodiče, je rozhodující pro jeho další život, silný a podporující citový vztah k dítěti, důsledné požadavky, mírné tresty a jednotné výchovné působení obou rodičů přináší největší úspěchy. Chladní, odmítající, tvrdě trestající, nedůslední a nejednotní rodiče podporují u dítěte citovou labilitu a vytvářejí v něm nepříznivý obraz o sobě samém. To vše vede k častým konfliktům jedince s druhými lidmi.“ (8)

Postoje k dítěti nevznikají na straně rodičů nijak náhle. Jsou obvykle výsledkem celého předchozího života. Odrážejí se v nich zkušenosti a prožitky z jejich vlastního dětství, vztah k jejich rodičům, zkušenosti z pozdějšího věku, z doby zamilování i z manželského života, včetně vztahu k druhému členu manželské dvojice, atd. Proto jsou tak mnohotvaré a individuální – a proto také každé dítě přicházející na svět má od počátku zcela osobité, individuální životní a vývojové podmínky. O dětech s postižením platí přitom totéž co o dětech zdravých. Také ony přicházejí do prostředí připraveného hmotně i psychologicky. *První poznání, že s dítětem není něco v pořádku, znamená proto nevyhnutelně jistý otřes v postojích a představách rodičů.* Tento první pocit zklamání je obvykle přímo úměrný tomu, jak zjevný je defekt dítěte a jak dalece si rodiče mohou uvědomit jeho rozsah pro budoucnost. (13)

Ať už k takovému poznání dojde brzy po narození dítěte nebo kdykoli později, bude jím nepochybně ovlivněn celý rodinný život. Bude nutno přebudovat soustavu hodnot, která dosud v rodině platila, jinak upravit denní rozvrh, jinak plánovat do budoucna. A to všechno dohromady se nepochybně projeví jako nová mimořádná zátěž, s níž se rodiče a ostatní nejbližší vychovatelé musí co nejdříve vyrovnat. Proto rodina

dítěte s postižením zasluhuje v tomto období nejvyššího ohledu a taktní pomoci od svého okolí. **(13)**

Rodiče jsou součástí široké společnosti a stereotypy postojů k faktu narození dítěte s postižením ovlivňují také jejich jednání i úroveň akceptace touto společností. V době, kdy se o postižení svého dítěte dozvídají, sdílejí tyto postoje a jsou jim východiskem pro další zpracování této informace. *Reakce rodičů na postižení jejich dítěte ovlivňuje i skutečnost, kdy a jakým způsobem se o něm dozvěděli.* **(24)**

1.1.1 Vliv faktorů postižení na rodinu a společnost

Všem postižením je společný různý psychický dopad na ty, kdo jsou na osudu dítěte vnitřně účastni a jimž na dítěti záleží víc než na čemkoli jiném. Onen psychický dopad je přece jen různý podle povahy postižení dítěte. A je několik dimenzí či rozměrů vývojových poruch, smyslových a pohybových defektů a nejrůznějších vážnějších onemocnění, které v každém jednotlivém případě musíme brát v úvahu. **(14)**

Jedním takovým faktorem je *vývojová doba, kdy k postižení došlo*. Zajisté je rozdíl, jestliže si dítě své postižení tzv. přineslo na svět a rodiče dokonce mohou určit, v kterém počátečním týdnu těhotenství k tomu došlo, nebo jestliže se potíže datují od doby, kdy v deseti letech přestalo encefalitidu, nebo utrpělo vážný úraz. Poněkud jinak prožívají rodiče narození nedonošeného dítěte a jinak následky obtížného porodu.

Jiným faktorem je *rozsah defektu*. Ten může být „místní“ a týká se jednotlivých částí našeho těla a jednotlivých orgánů, tj. hlavy, obličeje, končetin, vnitřních orgánů, pohlavních orgánů atd. Může být *funkční* a je otázkou, jak dalece je porušeno nebo omezeno vidění a slyšení, pohyb, trávení metabolismus, imunita a ovšem i myšlení, paměť, inteligence aj. Může být ale i *sociální* a týká se všech činností, které jsou pod přísnou společenskou kontrolou, poněvadž mohou druhé lidi obtěžovat, dráždit, urážet apod. – tedy přijímání potravy, udržování tělesné čistoty, vyměšování apod. A může mít opět svou složku *časovou*, neboť jinak prožívají rodiče u dítěte poruchu, jež je víceméně trvalá a v čase se nemění, jinak poruchu, jež se zlepšuje nebo u níž je alespoň naděje na

zlepšení, a jinak poruchu, která se zhoršuje neboli programuje a jejího konce se neodvažujeme dohlédnout (např. myopatie neboli úbytek svalová).

Můžeme rozlišit postižení, která jsou zjevná (jejich prototypem jsou např. rozštěpy rtu a jiné malformace obličeje), *od postižení skrytých a nenápadných*. Ta mohou být mnohdy daleko nebezpečnější než postižení na první pohled viditelná (např. epilepsie). Nejzřetelnějším třídícím činitelem je ovšem *závažnost postižení s ohledem na ohrožení života dítěte*. Jsou nemoci velmi vážné (dnes např. AIDS, méně vážné a celkem lehké, které budou zatěžovat dítě a rodinu jen mírně). Budiž ale řečeno, že pokud jde o reakce a prožívání rodičů, nějaká přímá úměra tu neplatí. Jsou rodiče, kteří se úspěšně vyrovnají i s velmi vážným defektem svého dítěte a jsou jiní, kteří se „hroutí“ pod relativně nepatrným náporem nepříjemností.

Je tu však ještě jeden faktor, na který se často zapomíná, ale který právě v tomto případě hraje mimořádně významnou roli – totiž *osobnost dítěte s postižením*. Jinak se vyrovnávají rodiče s problémy dítěte, které je klidné, usměvavé, radostné, než když je mrzuté, dráždivé, zlostné. Poněkud jiná je situace, když v jeho projevech poznávají své vlastní povahové rysy, než když pro jeho chování nedovedou najít vysvětlení. (14)

1.1.2 Dopad postižení dítěte na rodinné klima

Dítě s postižením bude těžko rozvíjet rodičovské ambice, i každodenní soužití s ním bude těžké, obtížně si bude budovat vztahy k členům rodiny, těžko bude opětovat projevy náklonnosti, jeho osobní vývoj bude velmi pomalý, srovnání s nepostiženými sourozenci či vrstevníky bude pro retardované dítě vždy nepříznivé.

Traumatizována je především matka, která malé dítě bere vždy jako součást sebe samé. Psychoanalytici mluví o narcistickém traumatu matky, které je psychologicky srovnatelné s traumatem po zohyzďujícím úrazu. Matka vždy nevědomky uznává rovnici mezi svými kvalitami a kvalitami svých dětí. Narodí-li se jí „nepovedené dítě“, logicky se sama cítí nepovedená jako matka, ale i jako žena.

Zpracování traumatu z diagnózy postižení dítěte je těžší pro rodiče vzdělané. U nich je také vyšší pravděpodobnost, že budou dítě tajit před svým sociálním okolím a že je svěří do ústavní péče. V rodinách se základním nebo nedokončeným vzděláním spíše hrozí, že matka se na postižené dítě plně soustředí, přetíží ho svými pokusy dohnat zpoždění a začne zanedbávat jak další děti, tak manžela. U otců dětí s postižením, podobně jako u otců vážně nemocných dětí, stoupá tendence k řešení rodinných problémů rozvodem.

U dětí s těžkým postižením stojí rodiče před dilematem, zda bude pro dítě a pro rodinu lepší, aby dítě zůstalo doma či aby bylo umístěno v pobytové formě sociálních služeb. Předání dítěte do této formy sociální péče může být pro matku dalším traumatem, ponechání dítěte v domácí péči zase pro ni může představovat neúnosnou zátěž a zlikvidovat vyhlídky na jakoukoli další pracovní dráhu. **(15)**

Narození dítěte s postižením je traumatem nejen pro matku, ale také pro otce, od kterého se očekává navíc úloha poskytnout matce psychickou podporu. Někteří otcové tuto roli nezvládají, což zpětně působí na zhoršení stavu matky. Na druhé straně se ukázalo, že významná část manželství a pozdější společná péče o dítě manželství spíše upevnila. Jako jeden z nejvýznamnějších faktorů, které ovlivňovaly pozitivně či negativně adaptaci na fakt narození dítěte s postižením, byla reakce na chování manželovy matky. V případech, kdy tchyně nechtěla dítě ani vidět, nebo kdy se vyjadřovala hanlivě, se deprese matky prohlubovala a zhoršoval se i vztah s otcem dítěte. V případech, kdy tchyně prohlásila společně s matkou matky, že obě budou v péči o dítě pomáhat, starat se o ně, že je potřeba společně snášet tento těžký osud, probíhala adaptace matky urychleně, bez větších negativních výkyvů.

Na rodinné klima působí výrazně negativně vlivy mimo rodinu, tj. reakce okolí. Matky udávají, že po narození dítěte s postižením zažily odmítavé postoje ze strany přátel, dokonce i posměch lidí z blízkého okolí. Stigmatizace v sociální prostředí měla za následek stažení rodiny do soukromí, jež se dlouhodobě projevilo i na osobnostech členů rodiny. Matky i děti projevují proti běžné populaci více znaků introverze. **(16)**

K hlavním problémovým oblastem rodin s dítětem se zdravotním postižením patří zajištění péče o tyto osoby a ekonomické zabezpečení rodiny formou vlastní ekonomické aktivity pečujícího člena rodiny (tedy slučitelnost jeho péče o dítě s postižením s výkonem zaměstnání) nebo formou finanční kompenzace jeho péče o dítě se zdravotním postižením. Pokud nemají členové rodiny pečující o dítě možnost být současně ekonomicky aktivní a ani jejich péče o dítě s postižením není státem kompenzována, jsou tyto rodiny vystaveny ve zvýšené míře riziku chudoby. Opatření v oblasti slučitelnosti péče o dítě se zdravotním postižením s výkonem zaměstnání pečující osoby nejsou v ČR dostatečná, stejně jako kompenzace domácí péče o takovou osobu. (33)

1.1.3. Cíl podpory rodinné politiky rodin se členem se zdravotním postižením dle Národní koncepce rodinné politiky MPSV 2005

Cílem rodinné politiky při podpoře rodiny se členem se zdravotním postižením dle Národní koncepce rodinné politiky Ministerstva práce a sociálních věcí 2005 by měla být prevence sociálního vyloučení, rizika chudoby a podpora integrace těchto rodin do společnosti. Je tak třeba vytvořit a garantovat takové podmínky a nástroje podpory života rodin se zdravotně postiženým členem, které budou reagovat na specifické potřeby těchto rodin i samotných zdravotně postižených osob a přispějí ke zlepšení jejich postavení ve společnosti.

Výše uvedená koncepce upozorňuje na potřebu zaměřit se na materiální kompenzaci péče o zdravotně postiženého člena rodiny tak, aby tyto rodiny v důsledku svých specifických potřeb nebyly vystaveny zhoršeným materiálním podmínkám. Podpora je též žádoucí do oblasti slučitelnosti péče o člena rodiny postižením s profesním uplatněním pečující osoby, a to mj. v zájmu sociálního začleňování těchto rodin. Rodinným příslušníkům pečujícím o člena rodiny s postižením by neměly být z důvodu péče upřeny možnosti k jejich zapojení na trhu práce a do společenských aktivit.

Mezi navrhovaná opatření Národní koncepce rodinné politiky MPSV ČR 2005 patří mj. opatření č. 11.7.3., které si klade za cíl vypracovat odbornou studii ohledně dostupnosti odlehčovacích, asistenčních služeb, center denních služeb a rané péče a dalších služeb podobného charakteru. Za splnění tohoto opatření odpovídalo MPSV do termínu 31.12. 2007. V současné době není tato odborná studie zveřejněna.

Dalším navrhovaným opatřením je opatření č. 11.9.2. zakotvující nutnost zmapování existence společenských a fyzických překážek, které brání osobám s postižením a jejich rodinám v aktivní účast na životě společnosti. Za splnění tohoto opatření odpovídalo MPSV do 31.12. 2007. **(33)**

1.2. ODLEHČOVACÍ SLUŽBY

1.2.1 Definice odlehčovacích služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách, definuje pojem „odlehčovací služby“ následovně: „Odehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek.“ **(26)**

1.2.2 Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb., k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb., k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, vymezuje základní činnosti při poskytování odlehčovacích služeb v rozsahu těchto úkonů:

a) Pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu:

Pomoc a podpora při podávání jídla a pití, pomoc při oblékání a svlékání včetně speciálních pomůcek, pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík, pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním nebo vnějším prostoru.

b) Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu:

Pomoc při úkonech osobní hygieny, pomoc při základní péči o vlasy a nehty, pomoc při použití WC.

c) Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy:

Zajištění stravy přiměřené době poskytování služby a odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování, pomoc při přípravě stravy přiměřené době poskytování služby.

d) Poskytnutí ubytování, jde-li o pobytovou formu služby:

Ubytování, úklid, praní a drobné opravy ložního a osobního prádla a ošacení, žehlení.

e) Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

Doprovázení do školy, školského zařízení, k lékaři, do zaměstnání, na zájmové a volnočasové aktivity, na správní úřady, instituce poskytující veřejné služby a jiné

navazující sociální služby a doprovázení zpět. Pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.

f) sociálně terapeutické činnosti:

Socioterapeutické činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporující sociální začleňování osob.

g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:

Pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů, pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

h) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti:

Nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, podpora při zajištění chodu domácnosti. **(20)**

Prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb., stanovuje maximální výši úhrady za poskytování odlehčovacích služeb, která činí:

a) 100 Kč za hodinu, podle skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění úkonů, za úkony uvedené v odst. 1 písm. a), b), písm. c) bodě 2, písm. e) až h); pokud poskytování těchto úkonů, včetně času nezbytného k jejich zajištění, netrvá celou hodinu, výše úhrady se poměrně krátí.

b) za úkon uvedený v odstavci 1 písm. c) bodě 1 1. 150 Kč denně za celodenní stravu v rozsahu minimálně 3 hlavních jídel, 2. 75 Kč za oběd včetně provozních nákladů souvisejících s přípravou stravy,

c) 180 Kč denně celkem za úkony uvedené v odstavci 1 písm. d), včetně provozních nákladů souvisejících s poskytnutím ubytování. **(20)**

1.2.3 Zařízení poskytující odlehčovací služby dětem s postižením zřizované MPSV ČR

a) Diagnostický ústav sociální péče Tloskov

Odlehčovací služby se poskytují ve formě pobytové služby zaměřené na osoby s mentálním postižením, eventuelně mentální postižením s kombinovanými vadami ve věku 1 – 64 let bez rozdílu pohlaví.

Pro odlehčovací služby jsou určeny 1 – 2 lůžkové pokoje v 5 – 10 členných rodinách. Každá rodina má k dispozici vybavenou kuchyňku s běžnými elektrospotřebiči, koupelnu s WC, prostorný obývací pokoj s TV a telefonem. Všechny prostory jsou bezbariérové.

Kapacita služby je maximálně pro 3 imobilní osoby s těžším stupněm mentálního postižení, 6 osob s lehkým až středně těžkým stupněm mentálního postižení, 5 osob s těžkým stupněm mentálního postižení.

Doba trvání služby je od 2 dní do 3 měsíců užívání služby vcelku. Služba je poskytována 24 hodin denně. V rámci služby se financuje strava dle smlouvy, ubytování dle smlouvy, péče z příspěvku na péči a fakultativní služby. **(28, 64)**

b) Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně – Králově Poli 612 47 Brno, Kociánka 2

Odlehčovací služby jsou poskytovány především dětem, které si plní povinnou školní docházku nebo navštěvují některou ze středních škol. Dále může ÚSP poskytovat odlehčovací služby mladým dospělým se zdravotním, tělesným, mentálním či kombinovaným postižením a to do 26 let věku.

Služby jsou poskytovány nepřetržitě celoročně, délka pobytu od jednoho dne, maximálně do 3 měsíců. V rámci služby je poskytována vzdělávací péče, která je zajištěna kvalifikovanými vysokoškolsky vzdělanými speciálními pedagogy.

Zdravotní péče je zajišťována lékaři (neurolog, dětský lékař, stomatolog, ortoped), zdravotními sestrami a týmem rehabilitačních pracovníků. V rámci rehabilitační léčby je používána fyzioterapie, ergoterapie, hipoterapie, animoterapie. Dále je zajišťována strava, úkony péče příspěvku na péči, výchovné, vzdělávací a kulturní aktivity. Bydlení je zajištěno podle smluvené délky pobytu na 6 pavilonech v jedno, dvou a tří lůžkových pokojích výjimečně ve čtyřlůžkových. **(29, 64)**

1.2.4 Zařízení odlehčovacích služeb pro děti s postižením, zřizované Libereckým krajem

1. Jedličkův ústav, p.o.

Odlehčovací služby jsou poskytovány v pobytové i ambulantní formě. Služba je určena osobám s kombinovaným postižením, a to věku od sedmi do dvacetišesti let. Pobytová forma služby je poskytována nepřetržitě, kapacita pobytové služby je maximálně šest uživatelů. Ambulantní forma služby je určena maximálně pro dva uživatele. **(30, 64)**

2. Služby sociální péče TEREZA, p.o.

Odlehčovací služby jsou poskytovány v ambulantní i pobytové formě. Služba je určena osobám s kombinovaným a mentálním postižením, ve věku od sedmi do čtyřiceti let. Služba se neposkytuje osobám s agresivními projevy chování, které ohrožují sebe i okolí. Kapacita pobytové formy služby je jedenáct klientů, pobytová odlehčovací služba

je poskytována od pondělí do pátku. Ambulantní forma služby je poskytována maximálně dvěma klientům. **(31, 64)**

1.2.5 Zařízení odlehčovacích služeb zřizované nestátními neziskovými organizacemi

a) Centrum pro zdravotně postižené Česká Lípa

Zřizovatelem tohoto zařízení je CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje, o.s. Zařízení poskytuje terénní formu odlehčovacích služeb. Služba je určena osobám s chronickým duševním onemocněním, s jiným zdravotním postižením, s kombinovaným postižením, s mentálním postižením, s tělesným postižením, se sluchovým postižením, se zdravotním postižením, se zrakovým postižením a seniorům. Věková kategorie klientů je bez omezení věku. Kapacita služby je určena maximálně pro devět osob. **(34, 64)**

b) Centrum pro zdravotně postižené Liberec

Zřizovatelem tohoto zařízení je CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje, o.s. Odlehčovací služby jsou poskytovány terénní formou osobám bez rozdílu věku. Cílovou skupinou služby jsou osoby s chronickým duševním onemocněním, s jiným zdravotním postižením, s kombinovaným postižením, s mentálním postižením, s tělesným postižením, se sluchovým postižením, se zdravotním postižením, se zrakovým postižením a senioři. Služba jsou poskytována nepřetržitě, kapacita služby je maximálně pět klientů. **(35, 64)**

c) ESY HANDICAP HELP, o.s.

Odlehčovací služby jsou poskytovány ambulantní a terénní formou. Služby jsou určeny osobám s chronickým duševním onemocněním, osobám s chronickým onemocněním, osobám s jiným zdravotním postižením, osobám s kombinovaným postižením, osobám s tělesným postižením, osobám se zdravotním postižením, osobám v krizi, rodinám s dítětem/děťmi a seniorům. Věková struktura uživatelů služby je od jedenácti let do osmdesáti let. Kapacita ambulantní formy je třicet klientů, kapacita terénní formy je též třicet klientů. Terénní forma služby je poskytována nepřetržitě. **(36, 64)**

d) Lomnická společnost přátel dětí zdravotně postižených

Odlehčovací služby jsou poskytovány v rámci pobytové služby. Cílovou skupinou služby jsou především osoby s kombinovaným postižením, kteří jsou v domácí péči a navštěvují školy, stacionáře atd., pouze na denní pobyt. Kapacita služby je stanovena pro pět klientů. Dle požadavků klientů zařízení může navýšit kapacitu uživatelů až na osob 10. Služba je poskytována od pondělí od 13.00 hod. do úterý do 7.00. hod. **(37, 64)**

1.3. TUZEMSKÉ VEŘEJNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB

1.3.1 Ministerstva České republiky

Nejvyužívanějším zdrojem z této skupiny jsou jednotlivá resortní ministerstva. Mají své grantové systémy a pravidelně, většinou jednou za rok, vyhlašují řízení, kde se občanská sdružení, nadace a obecně prospěšné společnosti mohou ucházet o poskytnutí dotace. Některé typy organizací mají nárok na státní příspěvek ze zákona (církve a náboženské společnosti, politické strany apod.). Dále jsou to např. státní fondy a Grantová agentura České republiky. **(21)**

Tento zdroj získávání finančních prostředků je známý byrokracií, která spočívá v každoročním vyplňování rozsáhlých žádostí o dotaci. Dokládání úředně ověřených kopií příslušných dokumentů, například kopie identifikačního čísla, stanov organizace, volby předsedy organizace, čísla účtu organizace, je pro žádající organizaci zatěžující. Dále je nutno uhradit poštovné, CD projektu, atd. Tyto nutné náklady spojené s žádostí o dotaci jsou ovšem ze získaných dotací těžko proplacitelné, v případě nezískání dotace žádající organizace vše proplácí z vlastních prostředků.

Obecně se vyplatí projektový záměr konzultovat s konzultanty řízení. Zde se organizace vyvaruje nezískání dotace z důvodu nesouladu žádosti s projektovým záměrem zadavatele. Organizace svojí aktivní iniciativou může zároveň „získat“ a nadchnout konzultanta pro svůj projekt. Touto cestou lze získat velmi cenné informace.

1.3.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Pro oblast odlehčovacích služeb jsou prvořadým zdrojem financování dotace poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Dotační řízení k poskytnutí dotace ze státního rozpočtu na rok 2009 je určeno právnickým a fyzickým osobám, které poskytují sociální služby (poskytovatelé sociálních služeb). Dotační řízení MPSV ČR je vyhlášeno v návaznosti na §101 a §104 zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Dotaci ze státního rozpočtu lze poskytnout pouze k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb.

Dotaci pro rok 2009 lze poskytnout *poskytovateli sociální služby, který má oprávnění k poskytování sociálních služeb* (registraci) a/nebo je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb (§84 odst. 5 zákona o sociálních službách). Dotaci ze státního rozpočtu lze poskytnout pouze na financování základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi při poskytování sociálních služeb pro příslušný druh sociální služby, jejichž výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části III, hlavě I, díle 2 až 4 zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách.

Dotace ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb bude poskytována s ohledem na regionální, místní potřebnost sociální služby (tj. v souladu s regionálními plány rozvoje sociálních služeb). **(38)**

Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlásilo pro rok 2009 dva programy podpory.

1) Program podpory A

Podpora poskytování sociálních služeb, které mají místní či regionální charakter, poskytovaných uživatelům služeb v souladu s místními či regionálními potřebami (podpora podle § 101 zákona o sociálních službách). V rámci tohoto programu bude uskutečňována podpora sociálních služeb, za podmínek stanovených touto metodikou, s výjimkou těch, které naplní podmínky stanovené pro program podpory B.

2) Program podpory B

Podpora sociálních služeb, které mají celostátní či nadregionální charakter (podpora podle § 104 odst. 3 písm. a) zákona o sociálních službách.) V rámci tohoto programu bude podporováno výhradně poskytování takových sociálních služeb, které jsou prováděny v národním měřítku a které se zaměří na cílovou skupinu uživatelů služby (na okruh osob, pro který je sociální služba určena), u nichž riziko sociálního vyloučení nemá jen regionální charakter, ale dopadá na celou společnost. Oblast podpory je směřována na konkrétní pomoc a podporu uživatelům služby. Tyto služby musí vzhledem k požadavku na celostátní a nadregionální charakter (národní měřítko) dále splňovat povinně podmínku místa realizace služby, tj.:

a) poskytování sociální služby musí přesahovat území minimálně 3 sousedících krajů a vzhledem k charakteristikám poskytované služby nelze uskutečňovat podporu služby v rámci jednotlivých krajů odděleně nebo

b) poskytování sociální služby bude mít dopad na celou cílovou skupinu uživatelů služby a zároveň při poskytování sociální služby musí být vytvářen systémový přístup k řešení problematiky určité cílové skupiny v rámci celé ČR a vzhledem k charakteristikám poskytované služby nelze uskutečňovat podporu služby v rámci jednotlivých krajů odděleně. V opačném případě je žadatel považován za poskytovatele regionálních, místních sociálních služeb a podává žádost podle místa realizace konkrétní/ch služby/eb na příslušný krajský úřad. V rámci obou programů podpory nebudou podporovány sociální služby, jejichž dostupnost je na území příslušného kraje v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje zajištěna v rámci tzv. individuálních projektů podporovaných v rámci oblastí podpory 3.1. - Podpora sociální integrace a sociálních služeb a 3.2.- Podpora sociální integrace příslušníků sociálně vyloučených romských lokalit Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. **(38)**

1.3.3 Ministerstvo vnitra České republiky

V rámci Ministerstva vnitra České republiky může poskytovatel odlehčovacích služeb využít dotace na zabezpečení dobrovolnické služby. O státní účelovou dotaci pro oblast dobrovolnické služby (dále jen „dotace“) z rozpočtu Ministerstva vnitra *mohou žádat pouze organizace, které jsou držiteli platné akreditace k vysílání dobrovolníků udělené Ministerstvem vnitra podle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě)*. Dotace se poskytuje na činnosti uvedené v § 11 zákona o dobrovolnické službě:

- a) na pojistné placené na základě pojistné smlouvy uzavřené vysílající organizací ve smyslu § 7 odst. 1,
- b) na část výdajů spojených s evidencí dobrovolníků, s jejich přípravou pro výkon dobrovolnické služby a se zajišťováním výkonu dobrovolnické služby,
- c) na pojistného na důchodové pojištění, placeného podle § 5 odst. 3 za dobrovolníka, a to ve výši pojistného stanoveného z minimálního vyměřovacího základu, pokud je dlouhodobá dobrovolnická služba vykonávána alespoň v rozsahu překračujícím v průměru 20 hodin v kalendářním týdnu.

Dotace se poskytuje vždy na jeden kalendářní rok s vyúčtováním do 15. února následujícího kalendářního roku. Dotace se může čerpat od data nabytí platnosti akreditace. O dotaci může požádat pouze organizace, platnost jejíž akreditace neskončí před 31. prosincem roku, na který je dotace požadována. **(40)**

1.3.4 Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Prostřednictvím Ministerstva zdravotnictví České republiky může poskytovatel odlehčovacích služeb získat finanční prostředky například na rekondiční a edukační pobyty se zdravotním programem, přednášky, zahraniční rekondiční pobyty atd.

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen MZ ČR) podporuje prostřednictvím *Programu grantové podpory* projekty, které jsou zaměřené na zvýšení účasti zdravotně postižených a chronicky nemocných občanů na vlastním zdravotním stavu. Tito občané jsou z hlediska zdravotnického systému trvalými konzumenty zdravotnických služeb. Při poskytování zdravotnických služeb je důležitá nejen jejich kvalita a dostupnost, ale i podmínky pro jejich účinnost. Proto jsou vytvářeny podmínky pro edukaci a vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním. **(41)**.

Program je určen na podporu projektů nestátních neziskových organizací s nadkrajskou resp. celostátní působností, které se zabývají péčí o zdravotně postižené, chronicky nemocné a seniory v České republice, a to trvale v průběhu celého roku.

Dotace z tohoto programu nelze poskytnout na zdravotní péči hrazenou ze zdravotního pojištění podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů ani na činnosti vymezené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Tematické okruhy, na které je možno žádat o dotaci

a) Rekondiční a edukační pobyty se zdravotním programem

a/1) Zahraniční rekondiční pobyty

b) Edukační docházkové akce (kurzy a výcviky)

c) Ediční činnost

d) Přednášky

e) Organizačně administrativní servis občanských sdružení

Prostřednictvím Programu grantové podpory vytváří ministerstvo zdravotnictví podmínky pro zvýšení účinnosti zdravotnických služeb především v oblasti péče poskytované občanům se zdravotním znevýhodněním. Příkladem významných podpořených projektů jsou například tábory pro dětské diabetiky, kde se tyto děti učí žít se svou chorobou, dietním zásadám, sledování své hladiny krevního cukru, aplikaci inzulínu nebo formám pohybové aktivity – tedy všemu, co může zásadně ovlivnit jejich další život. Obdobně jsou podporovány kurzy znakového jazyka pro sluchově postižené i širokou veřejnost, které pomáhají překonávat komunikační bariéry. Ministerstvo zdravotnictví ČR rozdělilo z Programu grantové podpory dotace pro rok 2009 v celkové výši 95 milionů korun. **(41)**

1.3.5 Obecní, městské a krajské zdroje

a) Krajské úřady

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin, vyhlašuje každoročně Výzvu k předkládání žádostí o dotaci z Grantového fondu Libereckého kraje pro rok 2008. Číslo a název programu: 9 – Podpora sociálních programů Libereckého kraje.

Dotace z Grantového fondu Libereckého kraje (dále jen GF LK) se poskytuje k financování běžných výdajů, které souvisí s poskytováním sociálních služeb v souladu s regionálními potřebami z hlediska dostupnosti pro uživatele služby a v souladu se standardy kvality poskytování služeb a v rámci komunitních plánů obcí, pokud jsou tyto zpracovány.

Dotace z GF LK se poskytuje k financování poskytování základních druhů sociálních služeb v rozsahu stanoveném v části III, hlavě I, díle 2 až 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. **(26)**

Okruhem žadatelů jsou zaregistrovaní poskytovatelé sociálních služeb, kteří mají sídlo na území České republiky a poskytují tyto služby na území Libereckého kraje:

1. občanská sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů
2. obecně prospěšné společnosti dle zákona č. 248/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů
3. církve, náboženské společnosti a církevní právnické osoby dle zákona č. 3/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů
4. obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
5. příspěvkové organizace zřizované obcemi
6. evidované fyzické nebo právnické osoby, které vyvíjejí veřejně prospěšnou činnost v oblasti sociálních služeb

Formou podpory je myšlena dotace *neinvestičního charakteru* z Grantového fondu Libereckého kraje. Žadatel musí přidělené finanční prostředky vynaložit ve prospěch Libereckého kraje. Minimální spoluúčast žadatele není stanovena. Požadovaná dotace však nemusí být poskytnuta v plné výši. **(43)**

b) Obecní a městské zdroje

Pro rok 2009 vyhlásilo Statutární město Liberec I. a II. Výzvu k předkládání žádostí o dotaci z fondu zdraví Statutárního města Liberec. V oblasti odlehčovací péče mohou žadatelé čerpat finanční a materiální prostředky v rámci kapitoly fondu zdraví nazvané Podpora aktivit v sociální oblasti ve prospěch občanů města, přispívajících k překonání sociálního vyloučení.

Žadatelem může být fyzická i právnická osoba, nestátní organizace – neziskové organizace s působností na území města Liberec, spolek, sdružení, nadace – občanská sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., obecně prospěšné společnosti dle zákona č. 248/1995 Sb., církevní organizace – církve, náboženské společnosti a církevní právnické osoby dle zákona č. 3/2002 Sb. **(44)**

Kritérii pro posuzování žádosti jsou:

1. Kvalita předloženého záměru na realizaci akce či projektu
2. Jedinečnost organizace provádějící danou činnost ve městě
3. Spolupráce na tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území města a návaznost na jiné služby v dané oblasti
4. Předložení plánu činnosti organizace na daný rok, případně další období,
5. Předložení výroční zprávy organizace, doložená registrace, živnostenský list
6. Míra financování celkového rozpočtu akce ze zdrojů mimo fond
7. Reference o žadateli (záruka úspěšnosti a profesionality realizace projektu, zkušenosti)

Z poskytnuté dotace nelze hradit následující výdaje: mzdy a ostatní osobní výdaje, náklady (výdaje) na služební cesty, občerstvení, dary třetím osobám, odpisy majetku, pokuty, penále a jiné sankce (rezervy na budoucí možné ztráty), daň z přidané hodnoty (u plátců DPH), úroky, které dluží žadatel třetí osobě, odváděné členské či jiné příspěvky podobného typu. **(44)**

1.4. PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Jedním ze zdrojů financování odlehčovacích služeb je úhrada za poskytnutí služby, poskytovaná samotnými klienty (příjemci odlehčovacích služeb). Tento způsob financování služby je využíván především v pobytové či ambulantní formě odlehčovacích služeb. Příspěvek na péči upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Příspěvek na péči (dále jen "příspěvek") se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. **(25)**

1.4.1 Nárok na příspěvek

Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8. Nárok na příspěvek nemá osoba mladší jednoho roku. **(45)**

1.4.2 Závislost na péči

Dle zákona č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách, § 8 se osoba považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 5 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 18 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 10 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,
- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 24 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 15 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti,
- d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti nebo u osoby do 18 let věku při více než 20 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. **(45)**

1.4.3 Výše příspěvku

Výše příspěvku pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc:

- a) 3 000 Kč, jde – li o stupeň I (lehká závislost),
- b) 5 000 Kč, jde – li o stupeň II (středně těžká závislost)
- c) 9 000 Kč, jde – li o stupeň III (těžká závislost)
- d) 11 000 Kč, jde – li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc:

- e) 2 000 Kč, jde – li o stupeň I (lehká závislost),
- f) 4 000 Kč, jde – li o stupeň II (středně těžká závislost)
- g) 8 000 Kč, jde – li o stupeň III (těžká závislost)
- h) 11 000 Kč, jde – li o stupeň IV (úplná závislost)

1.4.4 Způsob využití příspěvku

Příspěvek mohou oprávněné osoby využít tak, že si koupí potřebnou službu od poskytovatele ve svém okolí, nebo jím uhradí službu osobě, která se o ně stará. Může to být osoba žijící ve společné domácnosti i jiná (soused, známý, kamarád...). V těchto případech není nutné mít uzavřenou smlouvu o poskytování služby a na rozdíl od pracovníků oficiálního poskytovatele nemusí pečující splňovat kritéria na vzdělání. Může dojít i ke kombinaci těchto možností. **(25)**

1.4.5 Podání žádosti a postup úřadů

Vyplácení příspěvku je v kompetenci sociálních odborů obcí s rozšířenou působností, kde je možné si vyzvednout formulář žádosti. Do řízení o přiznání příspěvku zasahuje obecní úřad obce s rozšířenou působností i místně příslušný úřad práce, který je pro účely tohoto příspěvku sídlem posudkové komise.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností provádí pro účely rozhodování o příspěvku sociální šetření. Při něm se zjišťuje schopnost samostatného života osoby s postižením v přirozeném sociálním prostředí z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Míru závislosti zkoumá prováděcí vyhláška č. 505/ 2006 Sb., konkrétně její příloha č. 1. Sociální šetření provádí sociální pracovník příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností zašle příslušnému úřadu práce žádost o posouzení stupně závislosti osoby, součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek.

Při posuzování stupně závislosti osoby vychází úřad práce ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Úřad práce sdělí příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností výsledek posouzení stupně závislosti osoby. Obecní úřad obce s rozšířenou působností provádí sociální šetření také v případech, kdy o to úřad práce výslovně požádá v rámci kontroly původního posouzení zdravotního stavu osoby.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností přeruší řízení o přiznání příspěvku na dobu, po kterou úřad práce posuzuje stupeň závislosti osoby. Exekučním správním orgánem je obecní úřad obce s rozšířenou působností. O odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností rozhoduje krajský úřad. Stupeň závislosti pro účely odvolacího řízení posuzuje na žádost krajského úřadu Ministerstvo práce a sociálních věcí. **(25, 45)**

1.4.6 Souběh příspěvku na péči a rodičovského příspěvku

Je – li dítěti přiznán příspěvek na péči ve stupni závislosti II, III nebo IV alespoň na část kalendářního měsíce, náleží rodiči rodičovský příspěvek ve výši poloviny rodičovského příspěvku, tj. 3791 Kč. V případě, že dítěti je přiznán příspěvek na péči v I. stupni závislosti ve výši 3 000 Kč, náleží rodiči rodičovský příspěvek ve výši rozdílu mezi rodičovským příspěvkem a příspěvkem na péči, tj. 4 582 Kč.

Pokud je dítě umístěno ve školce či jiném zařízení, je nutné se řídit limitujícími podmínkami pro pobírání rodičovského příspěvku. **(25)**

1.5. EVROPSKÉ ZDROJE PRO FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB NA OBDOBÍ 2007 - 2013

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské *politiky hospodářské a sociální soudržnosti*. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. **(152)**

V období let 2007 – 2013 uvolní Evropská unie 774 miliard korun ze svých fondů pro podporu rozvoje regionů, konkurenceschopnosti, hospodářského růstu a kvality života obyvatel. **(22)**

Evropská unie disponuje třemi hlavními fondy:

Strukturální fondy:

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Evropský sociální fond (ESF)

Fond soudržnosti (FS)

Každá členská země si dojednává s Evropskou komisí operační programy (OP), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. Jsou to strategické dokumenty představujících průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a individuálních zájmů členských států.

Operační programy jako oficiální dokumenty schválené Evropskou komisí definují, které problémy chce Česká republika za prostředky získané z evropského rozpočtu řešit a čeho chce v programovém období 2007—2013 dosáhnout. Zajišťují, aby projekty nebyly k financování vybírány nahodile, nýbrž podle toho, zda pomáhají uskutečňovat záměry kohezní politiky.

OP se dělí na prioritní osy, které konkrétněji vymezují, na co mohou být finance přidělené danému operačnímu programu vynaloženy. Prioritní osy se dále skládají z oblastí podpory, případně i z podoblastí podpory. **(152)**

Každý subjekt, jenž chce požádat o finanční podporu z fondů EU, musí předložit projekt řídicímu orgánu operačního programu. Řídicími orgány operačních programů jsou u tématicky zaměřených OP resortní ministerstva; u územně vymezených OP regionální rady regionů soudržnosti, což jsou územní celky odpovídající jednomu nebo více českým krajům zřízené za účelem přijímání dotací z evropských fondů.

Projekt je dokumentem dokládajícím, jak aktivity žadatele přispějí k cílům stanoveným v operačním programu a tím i k uskutečňování evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Žadatel proto musí znát prováděcí dokumenty operačního programu a řídit se jeho prioritními osami. Řídicí orgány operačních programů vyhláší pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání projektů v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory. Projekty mohou předkládat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další. **(152)**

1.5.1 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (ESF) je jedním ze strukturálních fondů Evropské unie. Je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním posláním ESF je rozvíjení *zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí* se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Předpokládaný objem finančních prostředků z ESF určených pro ČR na programovací období 2007-2013 činí 3,8 mld. EUR. Na programové období 2004-2006 bylo pro ČR přiděleno 456,98 milionů EUR. **(47)**

V období let 2007 – 2013 bude Česká republika využívat prostředky Evropského sociálního fondu prostřednictvím tří operačních programů.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci. Podpora bude žádajícím subjektům poskytnuta v rámci podprogramů: *adaptabilita, aktivní politika trhu práce, sociální integrace a rovné příležitosti, veřejná správa a veřejné služby, mezinárodní spolupráce, technická pomoc*. Podrobněji popíší první tři uvedené oblasti.

1. Adaptabilita

Cílem je předcházet nezaměstnanosti prostřednictvím podpory investic do rozvoje lidských zdrojů ze strany podniků a organizací a rozvoje odborných znalostí, kvalifikací a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů. Dále pak zvyšování dostupnosti nabídky dalšího vzdělávání podporou vzdělávacích a výcvikových programů ekonomicky aktivního obyvatelstva s ohledem na potřeby trhu práce a znalosti společnosti.

2. Aktivní politika trhu práce

Záměrem programu je zlepšit přístup k zaměstnání a předcházet zejména dlouhodobé nezaměstnanosti a nezaměstnanosti znevýhodněných na trhu práce, dále zvyšování kvality poradenských, vzdělávacích a zaměstnaneckých služeb poskytovaných institucemi na trhu práce.

3. Sociální integrace a rovné příležitosti

Cílem programu je pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo osobám sociálně vyloučeným, zvyšování zaměstnatelnosti těchto osob. Záměrem programu je též podpora aktivit zaměřených na prosazování rovných příležitostí žen a mužů na trh práce. Zvláštní pozornost je věnována příslušníkům romských komunit, migrantům a dalším skupinám z odlišného sociokulturního prostředí. **(12)**

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

OP VK se zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce participujících subjektů. Podpora bude žádajícím subjektům poskytnuta v rámci níže uvedených podprogramů.

1. Počáteční vzdělávání

Zvýšení kvality ve vzdělávání a zajištění rovných příležitostí ke vzdělávání pro všechny bez ohledu na druh znevýhodnění (např. zdravotního, ekonomického, sociálního, etnického, podle pohlaví či státní příslušnosti atd.)

2. *Terciální vzdělávání výzkum a vývoj*
3. *Další vzdělávání*
4. *Systémový rámec celoživotního učení*
5. *Technická pomoc (12)*

Operační program Praha – Adaptabilita (OPPA)

Globálním cílem Operačního programu Praha – Adaptabilita (dále OPPA) je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. OPPA se proto zaměřuje na vzdělávání a boj proti sociálnímu vyloučení.

OPPA se vztahuje pouze k území hlavního města Prahy. Kvůli rozdělení regionů EU pro účely strukturální politiky podle výše HDP, jež region vyprodukuje, Praha nemůže využívat prostředky určené z fondů EU zbytku ČR a naopak jiné kraje než hlavní město Praha nemohou mít prospěch z prostředků, které EU vyčlenila pro hlavní město. (50)

Přehled prioritních os OPPA

V rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita jsou vymezeny čtyři prioritní osy podpory.

Prioritní osa 1: Podpora rozvoje znalostní ekonomiky

Zaměřuje se na cílovou skupinu lidí, kteří jsou zaměstnáni. Podpořený projekt by měl zvýšit kvalitu práce těchto lidí prostřednictvím jejich dalšího vzdělávání či navázáním spolupráce s jinou organizací (např. výzkumnou apod.).

Prioritní osa 2: Podpora vstupu na trh práce

Zaměřuje se na lidi, kteří jsou při vstupu na trh práce z nejrůznějších důvodů znevýhodněni (např. z důvodu zdravotního postižení, duševního onemocnění,

příslušnosti k etnické menšině, své sociální situaci atd.), a také představuje možnost pro rozvoj organizací, které znevýhodněným lidem pomáhají.

Prioritní osa 3: Modernizace počátečního vzdělávání

Zaměřuje se na cílovou skupinu lidí, kteří se připravují na vstup na trh práce, tj. na studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol, a také na pedagogické a akademické pracovníky, kteří s žáky či studenty pracují.

Prioritní osa 4: Technická pomoc

Je určena na zajištění administrace programu, tj. na zajištění pracovníků, kteří program řídí, na informační systém pro monitorování využití prostředků ze strukturálních fondů apod. Prostředky v rámci technické pomoci nemůže využít jiný subjekt než hlavní město Praha. **(50, 47)**

1.5.2. Regionální operační programy (ROP)

Pro období 2007-2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programů (dále ROP) určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy. Každý ROP samostatným dokumentem spravovaným samostatnou regionální radou a reagujícím na potřeby příslušného regionu, proto v otázce financování odlehčovací služby je třeba informovat se o cílech ROP v rámci svého regionu.

1. *ROP NUTS II Jihozápad*
2. *ROP NUTS II Severozápad*
3. *ROP NUTS II Severovýchod*
4. *ROP NUTS II Střední Čechy*
5. *ROP NUTS II Jihovýchod*
6. *ROP NUTS II Moravskoslezsko*
7. *ROP NUTS II Střední Morava*
8. *Tematické operační programy (48)*

1.5.3 Evropská územní spolupráce

Tato forma podpory je realizována prostřednictvím *operačních programů (OP) přeshraniční spolupráce* (ČR – Bavorsko, ČR – Polsko, ČR – Rakousko, ČR – Sasko, ČR – Slovensko), *nadnárodní spolupráce a meziregionální spolupráce*. Dále je podpora realizována prostřednictvím dvou síťových programů: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program pro výměnu zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací).

1. OP Přeshraniční spolupráce

Operační programy přeshraniční spolupráce se týkají vždy hraničních regionů sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku tak existuje operační program (OP) pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem.

Pro potřeby financování odlehčovacích služeb, lze v rámci tohoto programu

získat finanční prostředky na kooperaci při integraci postižených osob do společnosti, podpora přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje mezilidských vztahů, společenských, kulturních a volnočasových aktivit apod. **(49)**

2. OP Mezuregionální spolupráce

Operační program Mezuregionální spolupráce je společný pro všechny členské státy EU a také Norsko a Švýcarsko.

Program nabízí podporu v oblasti finanční pomoci malým a středním podnikům, zlepšení regionální politiky zaměstnanosti, profesního rozvoje, zaškolování a vzdělávání. **(48)**

3. OP Nadnárodní spolupráce

Pro Operační program Nadnárodní spolupráce je EU rozdělena do několika zón, přičemž Česká republika patří do zóny Střední Evropa a OP Nadnárodní spolupráce tak sdílíme s Rakouskem, Polskem, částí Německa, Maďarskem, Slovinskem, Slovenskem, částí Itálie a z nečlenských zemí s částí Ukrajiny.)**(50)**

1.5.4. Komunitární programy

Komunitární programy jsou nástrojem Evropské unie, který má sloužit k prohlubování spolupráce a řešení společných problémů členských zemí EU v oblasti konkrétních politik Společenství (nebo EU). Tyto programy jsou vždy víceleté a jsou financovány přímo z rozpočtu EU. Odpovědnost za provádění komunitárních programů nese ve většině případů Evropská komise. Pouze u vybraných programů (programy s

nepřímým centralizovaným řízením nebo programy se sdíleným řízením) je část odpovědnosti přenesena i na vnitrostátní orgány.

Pro účely projektů odlehčovacích služeb lze čerpat finanční prostředky v rámci programu *PROGRES*, který sdružuje programy z oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí. Podporovány jsou např. činnosti v oblasti vzájemného učení, zvyšování povědomí a šíření informací: výměny osvědčených postupů, inovačních přístupů a zkušeností. Tento program probíhá od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 v gesci MPSV. **(51)**

1.5.5 Ostatní evropské zdroje

a) Finanční pomoc Švýcarska deseti novým zemím EU

Program švýcarsko – české spolupráce je zaměřen na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie. Rámcová dohoda podepsaná 20.12. 2007 v Bernu stanovuje rámcové podmínky pro předkládání a schvalování projektů a jejich následnou realizaci a umožňuje České republice přijímat finanční pomoc Švýcarska do roku 2011. Česká republika může čerpat pomoc formou grantů poskytovaných českým subjektům v prioritních oblastech:

- 1. Zaměstnanost*
- 2. Sociální ochrana a začlenění*
- 3. Pracovní podmínky*
- 4. Boj proti diskriminaci a rozmanitost (52, 12)*

b) Finanční mechanismus EHP/ Norska

Na základě Dohody o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP) byl zaveden nový finanční mechanismus, jehož prostřednictvím budou státy ESVO (Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království) v letech 2004 – 2009 přispívat České republice na projekty v rozšířeném vnitřním trhu.

Pomoc je realizována pomocí poskytovaných grantů na investiční a rozvojové projekty v níže uvedených prioritních oblastech. Za účelem financování odlehčovací péče popíše podrobněji dvě z osmi prioritních oblastí. **(54)**

Prioritní oblast 3. Rozvoj lidských zdrojů

V rámci této prioritní oblasti budou podpořeny žádosti o dotaci v níže uvedených programech.

3.1 Program na podporu a rozvoj modernizace služeb veřejné administrativy na regionální a místní úrovni prostřednictvím využití IT technologií.

3.2 Rozvoj a zlepšování poskytování sociálních služeb v regionech

3.3 Podpora nevládních neziskových organizací

3.4 Podpora začlenění menšin do společnosti

3.5 Programy na prosazování rovnosti pohlaví ve veřejném sektoru

3.6 Modernizace a vybavení jeslí, školek, škol, školních vzdělávacích center, dětských domovů

Prioritní oblast 4. Zdravotnictví a péče o dítě

V rámci této prioritní oblasti budou podpořeny žádosti o dotaci v níže uvedených programech.

4.1 Systematická a primární prevence drogových závislostí

4.2 Prevence přenosných nemocí

4.3 Opatření pro zajištění bezpečnosti potravin

4.4 Programy podpory dětí se specifickými problémy **(53)**

c) Visegradský fond

Fond byl založen za účelem podpory rozvoje užší spolupráce mezi státy Visegrádské čtyřky Českou republikou, Maďarskem, Slovenskem a Polskem. Fond podporuje projekty v oblastech kulturní spolupráce (festivaly, publikace), vědecké výměny a výzkumů, školství (semináře, letní školy), výměny mladých lidí (sportovní, výchovné a kulturní), přeshraniční spolupráce v rámci Visegrádské čtyřky a podpory turismu. **(55)**

1.6. FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PROSTŘEDNICTVÍM FIREMNÍCH DÁRCŮ

Firemní dárcovství je dobrovolná angažovanost firem ve veřejně prospěšných projektech s cílem prosazovat obecné blaho v celé společnosti či konkrétní komunitě. Jedná se o aktivity nad rámec komerční činnosti firmy, které firmy nejčastěji realizují společně s neziskovými organizacemi. (1)

Některé podniky či velké firmy si vybudovali svůj grantový systém. Chce-li organizace požádat o dotaci, musí vypracovat písemnou žádost s popisem projektu, rozpočtem a informacemi o poslání a cílech organizace. Tyto žádosti pak posuzuje většinou komise složená ze zástupců firmy. V případě malých firem a soukromých podnikatelů pak vše záleží na osobním jednání. Není vhodné, jestliže organizace žádá striktně o peněžní prostředky. Pro malé firmy je často jednodušší poskytnout zdarma své služby či výrobky. (21)

1.6.1. Nepeněžní dárcovství

Stále běžnějším způsobem podpory charitativní činnosti se stávají dary nepeněžní povahy. Správně zvolená forma nefinanční podpory může přinést benefity jak organizaci, tak firmě. Typickým příkladem této situace je podpora, kterou firmy poskytují prostřednictvím vlastního majetku a výrobků, kdy kromě toho, že podpoří zvolenou organizaci, mohou takto rovněž propagovat sami sebe (obchodní značku, výrobky, atd).

Podpora může být poskytnuta v následujících aktivitách:

a) Školení, vzdělávání a odborná pomoc

Řada veřejně prospěšných projektů je založena na vzdělávání, zvyšování odbornosti, integraci handicapovaných apod. Firmy mohou poskytnout charitativním organizacím své poradenské služby či know – how zdarma nebo levněji.

b) Poskytnutí zázemí

Vše, co potřebuje firma ke svému dobrému fungování, potřebuje rovněž charitativní organizace. Firmy mohou svou pomoc zprostředkovat formou poskytování prostoru pro aktivity poskytovatele odlehčovacích služeb, hrazení nájemného, zapůjčování techniky, poskytování prezentačních a reklamních ploch (na obalech výrobků, v korespondenci), zapůjčování distribuční sítě.

c) Firemní dobrovolnictví

Firma může zapůjčit své zaměstnance a odborníky na jednorázové akci či dlouhodobé projekty. Organizace mohou tyto firemní dobrovolníky využívat na čistě pomocné práce, např. v přímé pomoci klientům. Potřebná je i pomoc odborné povahy, kdy firemní dobrovolníci pomohou vytvořit PR nebo marketingový plán organizace, vytvoří webové stránky či počítačovou síť.

Dobrovolnictví může mít rovněž formu tzv. secondement, kdy firma dočasně přidělí pracovníka podniku na práci do charitativní organizace na období alespoň 6 měsíců. V České republice se tento způsob prozatím příliš nepoužívá, i když v zahraničí je poměrně oblíbený.

d) Účast ve správních radách a grantových komisích charitativních organizací

Tato forma podpory je velmi cenná. Zástupci firem přinášejí do charitativních organizací úhel pohledu profesionála a zároveň přispívají k důvěryhodnosti organizace v očích veřejnosti.

1.6.2. Peněžní dárcovství

Soukromý sektor poskytuje charitativním organizacím peněžní pomoc následujícími formami.

a) Darovací smlouva

Charitativní organizace mohou dárce motivovat prostřednictvím *dobrého pocitu* k poskytnutí finančních prostředků formou *darovací smlouvy*. Firemní dárce si mohou poskytnutý dar odečíst od základu daně. Organizace získané dary již nedaní, pouze je uveřejní v daňovém přiznání. Je vhodné, aby organizace, které získají dar prostřednictvím darovací smlouvy, uveřejnily jméno či název dárce ve výroční zprávě.

b) Smlouva o reklamě

Pro firmy je *smlouva o reklamě* výhodnější než uzavření smlouvy darovací. Firmy si totiž mohou darované prostředky uvést do účetních nákladů. Zároveň uveřejněním reklamy prostřednictvím charitativní organizace si firmy budují pozitivní image v očích veřejnosti.

c) Charitativní aukce a výstavy

d) Firemní nadace

e) Sbírký mezi zaměstnanci a matchingový fond (1)

Firmy mohou darovat finanční prostředky charitativní organizaci několika způsoby.

1. Přímoú podporou vybrané organizaci

Firma poskytne dar nebo finanční příspěvek jedné nebo několika vybraným charitativním organizacím na požadovaný účel či podporu určitého konkrétního projektu,

2. Prostřednictvím vlastní nadace či nadačního investičního fondu

Firma založí nadaci či nadační investiční fond, jehož prostřednictvím podporuje obecně prospěšné projekty a organizace, které si sama vybere.

3. Dlouhodobým partnerstvím (dlouhodobá podpora konkrétní organizace)

Firma dlouhodobě podporuje jednu nebo více vybraných organizací, s nimiž má dobré zkušenosti. Společně se podílejí na nových projektech a nových formách spolupráce. Partnerem pro firmu může být opět již existující nadace. Zejména pokud má firma zájem podporovat více oblastí, může nadace nabídnout své odborné znalosti v daných oblastech a převzít veškeré administrativní zatížení, které s realizací projektů vzniká.

4. Společným projektem firmy a charitativní organizace

Firma s charitativní organizací spolupracuje na společném projektu. (1)

1.6.3 *Vhodný firemní dárcce*

Charitativní organizace, které ve svém strategickém plánu zamýšlejí začít budovat firemní dárcovství a chystají se oslovit potenciální firmy - partnery, by si měli odpovědět na následující otázky. Čím jsme my pro daného partnera zajímaví? Co mu můžeme nabídnout? Komu již dal peníze a kolik? Jak se daný partner ve společnosti prezentuje? Jak mnoho úsilí a počátečních financí je třeba pro získání finančních prostředků od daného partnera?

Velmi vhodná je spojitost firmy s regionem ve kterém charitativní organizace provozuje svoji činnost , pro firmu to totiž znamená velký potenciál územní popularity. Vhodné spojení je též charitativní organizace a firmy, která nabízí služby stejné cílové skupině. V České republice je dosud málo využívaný image tzv. asociačního pocitu uživatelů služeb či výrobků firmy, která podporuje charitativní organizaci. Příkladem firemního dárcce spjatého s regionální charitativní činností může být ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s., která podporuje jednotlivce s postižením pouze z Mostecka, Litvínovska a Kralupska. **(58)**

1.7. FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB PROSTŘEDNICTVÍM NADACÍ A NADAČNÍCH FONDŮ

Nadační fond i nadace jsou rovnocenné subjekty, zapisované povinně do rejstříku nadací. V obou případech se jedná o účelové sdružení majetku, který je určen k dosahování obecně prospěšných cílů. Nadace i nadační fond jsou právními osobami se všemi důsledky z právní subjektivity plynoucími. Postavení dárců a sponzorů je u nadace i nadačního fondu totožné. Nadační fond na rozdíl od nadace nemusí registrovat nadační jmění. I při založení nadačního fondu však musí být vložen zřizovatelem určitý majetkový vklad, který je rovněž zapsán v rejstříku nadací a nadačních fondů (dále jen "rejstřík"). Rozsah evidence, resp. obsah datových prvků odpovídá požadavkům jednotlivých ustanovení zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.

Do rejstříku se zapisují tyto údaje:

- a) název, sídlo a identifikační číslo nadace nebo nadačního fondu,
- b) název, popřípadě obchodní jméno, sídlo a identifikační číslo zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, příjmení, popřípadě obchodní jméno, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o fyzickou osobu,
- c) účel nadace nebo nadačního fondu,
- d) výše nadačního jmění nebo výše majetkového vkladu u nadačního fondu,
- e) jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů správní rady a způsob jejich jednání jménem nadace nebo nadačního fondu,
- f) jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt členů dozorčí rady, popřípadě revizora, není-li dozorčí rada zřízena,
- g) výčet majetku, který tvoří nepeněžitý vklad nebo nadační dar do nadačního jmění s uvedením jeho popisu a hodnoty.

Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro rejstřík, jeho vedení a řízení ve věcech rejstříku obdobně ustanovení obchodního zákoníku a občanského soudního řádu vztahující se na obchodní rejstřík, jeho vedení a řízení ve věcech obchodního rejstříku. (63)

Nadace má oproti nadačnímu fondu dvě zákonem zaručené "výhody". První je osvobození výnosů nadačního jmění zapsaného v nadačním rejstříku od daně z příjmů. Druhou je právo nadace podílet se na podnikání akciových společností. Vedle těchto výhod zákon stanoví pro nadace přísnější režim v ekonomické oblasti. Nadace vždy vede podvojný účetnictví bez ohledu na výši příjmů a majetku a vždy musí mít roční účetní závěrku ověřenou auditorem. (59)

Existuje široká škála nadací a nadačních fondů např. firemní nadace, rodinné nadace (většinou v zahraničí, ve České republice zatím nejsou moc rozšířené), nadace z nadačního investičního fondu, zahraniční nadace.

Jestliže charitativní organizace zamýšlí čerpat finanční prostředky prostřednictvím nadací, je důležité zjistit si poslání a cílovou skupinu podpory jednotlivých nadací a „trefit“ se svým projektovým záměrem do priorit jednotlivé nadace. Též je vhodné konzultovat svůj projektový záměr přímo s kompetentními pracovníky nadace, popřípadě se informovat jakou aktivitu by nadace měla zájem v charitativní organizaci podpořit.

Forma podpory nadací a nadačních fondů je většinou peněžní. Nadace získávají finanční prostředky ze soukromých zdrojů a dle své politiky samostatně rozhodují, jakou organizaci či aktivitu podpoří.

Projektové záměry charitativních organizací nejsou u nadací a nadačních fondů podrobeny tak vysoké míře byrokracie, která je vlastní např. grantovým řízením státních institucí. Jestliže se v projektové žádosti nachází formální chyba, není doložena určitá příloha či vzniknou problémy při čerpání dotace, řeší většina nadací vzniklé problémy vstřícným individuálním přístupem.

Dle Ireny Swiecicki, lektorky fundraisingu organizace Neziskovky.cz, je

průměrná délka podpory nadací a nadačních fondů vůči jedné charitativní organizaci cca. 4 – 5 let. **(22)**

1.7.1 Firemní nadace, firemní nadační fond

Firemní nadace si firmy zakládají pro účely svých dlouhodobých dárcovských programů. Jedná se o samostatné právní subjekty, které fungují na stejném principu jako jakákoli jiná nadace. Jejich zakladateli jsou firmy, které poskytují většinu či veškeré finanční prostředky na podporu veřejně prospěšných projektů i na provoz nadace. Firemní nadace v ČR fungují buď tak, že rozdělují každoročně přidělený rozpočet od mateřské firmy, nebo mají samy velké nadační jmění, jehož výnosy každoročně rozdělují. Zcela zvláštní kategorií jsou firemní nadace, které vedle zdrojů od mateřské firmy získávají i další zdroje, například od jiných firem, pořádají veřejné sbírky apod.

Charitativní organizace, jejichž záměrem je získat finanční prostředky na provoz odlehčovací péče, by se v první řadě měla informovat, zda firemní nadace podporuje charitativní organizace. Obecně se doporučuje kontaktovat nadaci se *stručným* popisem daného projektu a žádostí, zda by nadace měla zájem uvedený projekt podpořit. Jestliže charitativní organizace dokáže nadaci zaujmout originalitou projektu, je možné získat podporu i přes odlišné cílové zaměření nadace. **(1)**

Příklady firem či firemních nadací, které podporují péči o děti a mládež s postižením.

1. *Nadace ČEZ (65)*
2. *Johnson & Johnson, s.r.o. (spolupráce s nadací Naše dítě) (66)*
3. *Tesco Stores ČR, a.s. (67)*
4. *Nadace České spořitelny (68)*
5. *Nadace O2 (69)*

6. *Plzeňský Prazdroj, a.s. (zejména regiony Plzeň, Šošovice, Frýdek – Místek, Velké Popovice) (70)*
7. *Siemens Fond pomoci (71)*
8. *HEWLETT-PACKARD s.r.o. (72)*
9. *Pfizer, spol. s r.o (73)*
10. *UniCredit Bank Czech Republic, a.s. (spolupráce s Nadací Terezy Maxové) (74)*
11. *Nadace Komerční banky a.s. – Jistota (75)*
12. *Nadace SYNER (76)*
13. *Nadace Vodafone Česká republika (77)*
14. *„Nadace Nova“ (78)*

1.7.2. Rodinné nadace

Nadace tohoto typu jsou hojně rozšířeny u USA či Spolkové republice Německo. Nadační jmění je většinou poskytováno omezenému okruhu osob. V České republice, kde se nadace všech typů registrují do obchodního rejstříku bez dalšího rozlišení, nelze tedy rozlišit nadaci rodinou např. od nadace firemní. Níže uvedené nadace podporující děti a mládež se znevýhodněním jsou uvedeny jako „rodinné“ pouze z titulu názvu nadace.

a) „NADACE INGRID WLADUFSENOVÉ“ (79)

b) NADACE PhDr. VENDULY NEUMANNOVÉ (80)

c) Nadace Zdeňka Bakaly (81)

d) Nadace Jindřicha a Ičky Waldesových (82)

1.7.3. Nadace z nadačního investičního fondu

O kapitalizaci českých nadací se výrazným, ve světě ojedinělým, počinem zasloužil i stát, a sice zřízením tzv. Nadačního investičního fondu (NIF), díky kterému do nadačních jmění vybraných celkem 73 českých nadací doputovalo zhruba 2.5 mld. Kč určených na trvalou podporu českého nevládního neziskového sektoru. **(46)**

1.7.4 Nadace podporující péči o znevýhodněné děti a mládež (stav ke dni 1.3. 2009)

Níže uvedené nadace jsou zaregistrovány v obchodním rejstříku Ministerstva spravedlnosti ČR. Jednotlivé nadace se dají vyhledat v tomto rejstříku prostřednictvím vyhledávání dle subjektů (názvu nadace). Každá registrovaná nadace má v rejstříku uvedenou adresu sídla, identifikační číslo a datum zápisu do rejstříku. Prostřednictvím úplného výpisu lze zjistit účel nadace, členy správní rady a členy dozorčí rady.

1. *Nadace Dětský mozek (83)*
2. *Nadace člověk člověku (84)*
3. *Nadace Naše dítě (85)*
4. *Nadace Javorník (86)*
5. *Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97 (87)*
6. *Nadace Charty 77 (88)*
7. *NADACE ŠŤASTNÉ DÍTĚ (89)*
8. *„NADACE OTEVŘENÁ DLANĚ“ (90)*
9. *Nadace PRECIOSA (91)*
10. *Nadace EURONISA (92)*
11. *Nadace Jihočeská lidová pomoc (93)*
12. *Nadace Taťány Kuchařové – Krása pomoci (94)*
13. *NADACE CESTA (95)*
14. *Nadace Dreams and Reality (96)*
15. *Nadace bratrů Šuškových (97)*

16. *Nadace OKD (98)*
17. *Nadace pro mentálně postižené osoby s kombinovanými vadami (99)*
18. *Nadace pro obnovu a rozvoj (100)*
19. *Nadace FIT pro život (101)*
20. *NADACE SLUNEČNICE (102)*
21. *Nadace Sluníčka dětem (103)*
22. *Nadace FRIDOM (104)*
23. *Nadace Penta, organizační složka (105)*
24. *NADACE LEONTINKA (106)*
25. *Nadace INTENTIO (107)*
26. *Nadace MAENTIVA (108)*
27. *nadace PROMĚNY (109)*
28. *Nadace Mariastar Humanity (110)*
29. *Nadace rozvoje zdraví (111)*
30. *NADACE PROSPERITA (112)*
31. *Nadace Divoké husy (113)*
32. *Nadace Tábor (114)*
33. *Nadace Open Society Fund Praha (115)*
34. *„NADACE LEV DĚTEM“ (116)*
35. *NADACE ŠKOLA HROU (117)*
36. *NADACE A. BROCHIER KINDERFONDS STIFTUNG (118)*
37. *NADACE CESTA BEZ BARIÉR (119)*
38. *Nadace dětský svět (120)*
39. *Nadace ALTEGO (121)*
40. *Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové (122)*
41. *Nadace Sophia (123)*
42. *Nadace správného životního stylu (124)*
43. *Nadace Zdraví pro Moravu (125)*

1.7.5. Nadační fondy podporující péči o zdravotně postižené děti a mládež

Stejně jako některé nadace, mohou být i nadační fondy zřizovány přímo zařízením, které poskytuje odlehčovací péči svým klientům. Předtím, než bude organizace kontaktovat nadační fond s žádostí o příspěvek, je vhodné informovat se o zřizovateli a účelu nadačního fondu.

1. *Nadační fond Človíček (126)*
2. *Nadační fond Lubomíra Pěničky (127)*
3. *Nadační fond Rozum a Cit (128)*
4. *Nadační fond Kociánka (129)*
5. *Nadační fond SPMP ČR „Rodiče dětem“ (130)*
6. *Nadační fond Úsvit (131)*
7. *Nadační fond SANGUIS (132)*
8. *Nadační fond Radost (133)*
9. *Nadační fond RADOST (134)*
10. *NADAČNÍ FOND VINCENTINUM (135)*
11. *Nadační fond „EGEM“ (136)*
12. *Nadační fond Cesta naproti (137)*
13. *Nadační fond FIDES (138)*
14. *Nadační fond na podporu středně a těžce mentálně postižených dětí a mládeže – OTEVŘENO (139)*
15. *Nadační fond Integrace (140)*
16. *Nadační fond Škola s handicapem (141)*
17. *Nadační fond HELP (142)*
18. *NADAČNÍ FOND POMÁHEJME NAŠIM DĚTEM (143)*
19. *Nadační fond J&T (144)*
20. *Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových (145)*
21. *Nadační fond Václava Klause (146)*

1.8. DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB

Je dobré si uvědomit, že každému z těchto zdrojů odpovídá jiná skupina plátců. Organizace se bude jinak chovat k vlastním členům, od nichž vybírá příspěvky, a jinak k dárcům (sponzorům), od nichž dostává dary, anebo k uživatelům odlehčovacích služeb, od nichž dostává tržby. I soubor všech použitelných fondů a nadací tvoří určitou, vnitřně strukturovanou veřejnost. Úsilím organizace je pochopitelně být se všemi těmito skupinami v dobrých vztazích, komunikovat s nimi a jednat dostatečně účinně, aby potřebné prostředky na svou činnost skutečně získala. **(21)**

1.8.1 Individuální dárci

Jakkoli bylo minulé století spíše ve znamení vzrůstu dárcovství firemního, ve 21. století údajně vstupujeme do věku angažovaných individuálních dárců. Tato teorie vychází z předpokladu, že v lidech je všeobecně hluboce zakořeněna tendence dávat a starat se o druhé. Tuto hypotézu potvrzují i ankety orientované na zjištění ochoty respondentů přispívat na dobročinnost. Ve vyspělých zemích představuje individuální dárcovství až 85 % příjmů různých pomáhajících organizací. V České republice však zdaleka takového výsledku nedosahujeme. **(11)**

Do kategorie individuálních dárců patří např. členové organizace, dobrovolníci, příbuzní cílových skupin, předplatitelé časopisu či lidé podobných zájmů. Individuální dárci se i pro charitativní organizace stávají zajímavějším zdrojem peněz a jen na nich záleží, zdali se jim podaří je oslovit a získat pro spolupráci. Například dle statistických údajů USA lze zjistit, že podíl této skupiny na celkovém součtu sponzorských darů dosahuje kolem 80 %. **(21)**

Dle Ireny Swiecicki, lektory organizace Neziskovky cz., je zdroj individuálních dárců ovlivněn *teorií dvou pyramid*. Tato teorie je založená na existenci dvou pyramid, které jsou na sebe opačně položeny. První pyramida znázorňuje jednotlivce, kteří „dávají peníze“, tento zdroj je ovlivněn časem, takže ze široké báze pyramidy – jednotlivců - je zdroj postupně zužován až dospěje do špičky pyramidy, kdy počet

jednotlivců je minimální. Druhá pyramida je svou bází položena na špičku první pyramidy a znázorňuje peněžní částku, kterou jednotlivci přispívají charitativní organizaci. I tento zdroj je ovlivněn časem, báze této pyramidy znázorňuje částku, kterou jednotlivci darují. Postupem času se částka snižuje až může dospět do vrcholku pyramidy, kdy jednotlivec již nemá zájem darovat organizaci finanční prostředky. (22)

Z pohledu *teorie dvou pyramid* se může jevit finanční zdroj individuálních dárců jako nejistý či nevýhodný. Jistě tomu tak může být, pokud charitativní organizace nezačne své individuální dárce kultivovat.

Počátky individuálního dárcovství charitativní organizace jsou založeny na rodinných členech a blízkých přátel pracovníků organizace. Tento okruh jedinců daruje finanční prostředky, protože osobně znají pracovníka organizace a mají důvěru ve správném využití jeho poskytnutém daru. (7)

Na tomto okruhu jednotlivců je již možné začít uplatňovat kultivaci individuálních dárců. Tento proces začíná *požádáním* o finanční či materiální dar. Současně charitativní organizace musí dárci něco nabídnout, např. obrázek tělesně znevýhodněného dítěte. Jestliže dárce zareaguje na žádost a poskytne dar, je samozřejmostí poděkovat a zároveň je vhodné získat kontakt na dárce (poštovní adresa, e-mail...) za účelem zprostředkování informace jakým způsobem a komu jeho dar pomohl. Dále je v této fázi důležité dát dárci *něco navíc*, v charitativních organizacích ČR se osvědčilo dát dárci čestné členství v organizaci, či poskytnout dárci login na interní fotogalerii webových stránek charitativní organizace. Je potřeba uvědomit si, že poskytnutí těchto výhod charitativní organizaci nestojí žádné finanční prostředky, zatímco dárce je polichocen svým čestným postavením. Dále je mít též stále na mysli, že *emoce otevírají peněženky*. Individuální dárce v poskytnutí dalšího daru ovlivňují příběhy lidí, kterým svým darem mohli.

Třetí fázi organizace *nesmí* zahájit ihned po ukončení druhé. Tato fáze je založená opět na požádání o dar, tentokrát o něco vyšší dar než byl prvotní. Proto se důrazně doporučuje zahájit třetí fázi až po několika měsících po ukončení fáze druhé.

V průběhu „pauzy“ dárci může využívat poskytnutých výhod. Zároveň tak zjišťuje informace o činnosti organizace, příběhy jejích klientů, poznává ostatní sponzory atd. Při požádání o další (a vyšší) dar je opět nutné dárci něco nabídnout. Tato nabídka odráží míru kreativity pracovníků organizace. Jestliže dárci opět dar poskytne, je důležité poděkovat a opět dát dárci něco navíc.

Tímto způsobem si může organizace z jednorázového dárci vychovat dárci trvalého, který např. zřídí trvalý příkaz k vyplácení prostředků ze svého bankovního účtu či čas od času poskytne organizaci velký dar. Ve Velké Británii, kde charitativní a hlavně neziskové organizace mají dlouhou historii, není neobvyklou situací, když dlouholetý dárci uvede organizaci jako dědice ve své závěti.

Je však důležité uvědomit si, že organizace si musí získat důvěru dárci. Dle Ireny Swiecicki je interval získání důvěry pohybuje v rámci 2 let. Po dobu tohoto období je individuální dárcovství pro organizaci prodělečnou činností.

Charitativní organizace České republiky mohou do roku 2013 čerpat finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie. Je ovšem nezbytné uvědomit si, že po roce 2013 tento zásadní pramen financí vyschne. Organizace se jistě obrátí o finanční pomoc k ministerstvům, městům a krajům, které však nebudou moci poskytnout všem potřebnou finanční částku. Individuální dárcovství je cestou, jak organizaci zajistit stabilní přísun finančních prostředků.

Individuální dárcovství tedy stojí na aspektu *požádání o dar, kultivování dárci a myšlenky, že organizace prodává emoce. (22,7)*

1.8.2 Členské příspěvky

U neziskových organizací poskytujících odlehčovací péči, které jsou konstituovány na členském principu tj. občanské sdružení, církve atd. tvoří členské

příspěvky pravidelný, předem plánovaný finanční zdroj. Systém členství považuje mnoho organizací za efektivní prostředek zapojování veřejnosti do činnosti organizace a podpory cílů organizace. **(21)**

Databáze členů organizace se většinou nebuduje s prvořadým cílem získat od členů finanční obnos. Počet členů je pro organizaci vizitkou, která budí důvěru u sponzorů; jejich databáze stejně tak představuje skupinu lidí, na něž se můžete obrátit s případnou žádostí o finanční příspěvek nebo o jinou pomoc. **(18)**

Existují tři hlavní důvody, proč budovat členskou základnu. Prvním důvodem je *závazek*. Schéma členství nabízí efektivní způsob, jak u svých sympatizantů, sponzorů či všech těch, kdo organizaci nějakým způsobem podpořili, vytvořit pocit spoluzodpovědnosti za organizaci. Dalším důvodem je *zapojení*. Členství nabízí mechanismus, díky němuž má člen právo a možnost ovlivnit chod organizace. Je velmi vhodné iniciativně zapojit členy organizace do plánování činností, projektů a aktivit organizace. Nejenže organizace získá originální postřehy, ale probudí u svých členů sounáležitost a osobní přístup k činnosti organizace. **(18)**

Neposledním důvodem vybudování členské základny je pravidelný zdroj finančních prostředků. Členské příspěvky představují pravidelný příjem organizace (čím je počet členů vyšší, tím je vyšší i příjem). Databáze členů rovněž nabízí adresář osob, které už prokázaly důvěru v organizaci a jsou obvykle ochotni kladně reagovat na další výzvy pomoci. Organizování členské základny vyžaduje poměrně vysoký stupeň managementu. Je důležité soustředit se na zejména na aktivity: *informování členů, obnovování členství a záznamy členů*.

Velice běžnou chybou, jíž se dopouští řada organizací, je ztráta zájmu o členy. Často panuje přesvědčení, že jakmile se někdo stane členem, není nutné ho *informovat* o aktivitách či jiných „věcech“ organizace a zcela stačí, zašleme – li mu občas nějakou prosbu o pomoc nebo výzvu k obnovení členství. Opak je pravdou. Je nezbytné, aby členové dostávali detailní informace programových, personálních či finančních záležitostech organizace a byli pravidelně informováni o výhodách, které jim členství přináší.

V rámci *obnovování členství* je důležité pravidelně a co nejeefektivněji oslovit členy a vyzvat je, aby si prodloužili členství v organizaci a zároveň zaplatili členské příspěvky. Je vhodné poslat dopis, který informuje o „vypršení“ členství a vyzývá k jeho prodloužení. Nereaguje – li člen na první výzvu, bývá efektivní poslat druhou, několik týdnů po vypršení členství. Je – li i tento pokus neúspěšný, osoba se vyřazuje z adresáře členů (je však vhodné udržovat s ní kontakt i nadále).

Záznamy členů jsou dobrým pomocníkem každé organizace poskytující odlehčovací služby. Mezi svými členy má organizace jednotlivce, kteří jsou nakloněni určitým aktivitám více než ostatním. Někdo je připraven kdykoli dobrovolně pracovat, jiný je aktivní při různých fundraisingových akcích. V databázi je třeba všechny podobné informace o jednotlivcích uchovávat. Pomůže to k efektivnější práci a zabrání pocitu obtěžování jednotlivých členů. **(18, 7)**

1.8.3. Inzerce

Inzerce může být použita jako samostatný způsob získávání finančních zdrojů nebo jako prostředek, který umocní efektivitu jiných technik fundraisingu. Inzerát v nejrůznějších médiích představuje určitý způsob oslovení široké skupiny potencionálních dárců. Úspěch inzerce spočívá v načasování inzerátu, umístění inzerátu, výběru média pro inzerát a formulaci inzerátu.

Žádost o finanční prostředky může organizace vložit *přímo do textu*. Organizace v inzerátu jasně definuje žádost o finanční příspěvek, uvede číslo účtu a poté čeká na finanční dary od anonymních dárců.

Dále může organizace veřejnost požádat o pomoc *nepřímo*. Organizace inzerátem získává dobrovolníky a lidi, jimž jsou cíle a poslání organizace sympatické. V případě, že není organizace ještě dostatečně známá, aby měla všeobecnou důvěru široké veřejnosti, je lépe se soustředit na budování „značky“, která bude organizaci prezentovat, než na přímou žádost o finanční prostředky. **(18)**

1.8.4. Veřejná sbírka

Veřejná sbírka je poměrně častý způsob získávání finanční prostředků v místní komunitě. S dostatečným počtem dobrovolníků a s dobrým plánováním bývá považována za velmi efektivní techniku. Veřejná sbírka má v zásadě tři základní formy: dobrovolníci navštěvují konkrétní domácnosti a tam vysvětlují účel sbírky, dále dobrovolníci oslovují lidi na ulici, či jsou na veřejných místech umístěny pokladničky, do nichž lidé vhadzují peníze. Při organizaci veřejné sbírky je důležité *načasování sbírky* např. vyvarovat se doby prázdnin či období, kdy v okolí probíhají jiné veřejné sbírky. *Legalizace sbírky*, je důležité obstarat si všechna úřední povolení či sbírku legálně zaregistrovat. **(18,5)**

Dále je důležitá *identifikace dobrovolníků*. Správná identifikace dobrovolníků ošetří sbírku před zneužitím podvodníky, kteří ji mohou využít k vlastnímu obohacení. Je důležité označit dobrovolníky znakem či trikem organizace a každému dát kopii úředního povolení sbírky.

Organizace též nesmí podcenit *vytipování oblasti pro sbírku* a *výcvik dobrovolníků*. Dobrovolníci musí být schopni odpovědět na jakoukoli otázku týkající se poslání, cílů a aktivit organizace a sbírky.

V neposlední řadě je důležitá *příprava materiálu*. Je nezbytné připravit dostatek informačních materiálů, pokladniček, označených pouze logem organizace. Dále je vhodné zabezpečit drobné upomínkové předměty (nálepky, tužky...) pro dárcy, kteří sbírku podpoří.

V dnešní době by organizace neměla zapomínat na *spolupráci s médii*. Prezentace poslání sbírky v médiích je výborným prostředkem pro vytvoření atmosféry, kdy veřejnost bude o sbírce vědět a bez problémů ji podpoří. **(22)**

Po skončení sbírky by organizace měla *poděkovat dobrovolníkům* a povést *vyhodnocení*. Dobrovolníci jsou ti, kdo sbírku dovedli k úspěchu, proto je důležité poděkovat jim a informovat je o účelech, na které bude výtěžek použit. Zástupci organizace by měli spolu s dobrovolníky pojmenovat silné a slabé stránky realizace,

cílem je zjistit příležitosti a ohrožení pro pokračování sbírky a vyhodnotit, na kterých místech byl výtěžek sbírky nejvyšší. **(18)**

1.8.5. Vlastní činnost

Do tohoto zdroje financování lze zařadit prodej vlastních výrobků (zhotovených při realizaci odlehčovací péče) a každou další hospodářskou činnost (poradenství, lektorství, realizace kurzů, služby s využitím výpočetní techniky atd.). Dále to jsou nejrůznější burzy, plesy, aukce, zapojení dětí, mládeže a škol či řada dalších akcí. **(21, 18)**

Nejnovějším trendem v oblasti vlastní činnosti organizace je tzv. *sociální podnikání*. Tento způsob získávání finančních prostředků je založen na zapojení klientů organizace (např. tělesně znevýhodněných) a „zdravých“ zaměstnanců, kteří jsou kompetentní sociální podnik vést a řídit. Je důležité podnik zaregistrovat jako s.r.o. či o.p.s. Sociální podnik může vstoupit do tržního mechanismu, přičemž může konkurovat emocionálním nábojem, kterým oslovuje potenciální zákazníky.

V rámci odlehčovacích služeb může organizace např. nabídnout prostory zařízení k uskutečnění teambuldingových akcí pro firmy či podnikatele. Podnikatel získává výjmečné prostory a žádoucí image donátora. Organizace získává finanční prostředky a velice perspektivního potenciálního dárce.

1.8.6. Lions club

Lions club je základní výkonná jednotka mezinárodního „lionského“ hnutí organizovaného v nepolitickém dobročinném společenství Lions Club International, jehož cílem je pomoc potřebným lidem, v tomto případě lidem s poruchami zraku. Hnutí a jeho organizace vznikly v roce 1917 ve Spojených státech. Podpora postiženým

nespočívá v podpoře cestou charity (tj. získáváním darů a pořádáním sbírek), ale v podpoře cestou aktivní činnosti klubů - např. pořádání dobročinných koncertů, soutěží, plesů a dalších aktivit. Další nosnou myšlenkou lionismu je " Stavění mostů mezi národy". Lioni si stojí za myšlenkou, že spolupráce a pomoc nezná hranic nejen geografických, ale také národnostních, politických, kulturních či náboženských. I české kluby mají proto za členy zástupce mnohých národů, politických stran i náboženství a neustále při svých aktivitách spolupracují se zahraničními, zvláště pak příhraničními kluby.

Mezinárodní lionské společenství má v současnosti kolem 2 milionů členů organizovaných v 50 000 klubech ve 171 zemích a jejich počet neustále roste. Jedná se o jediné dobročinné sdružení, které je akreditováno v OSN. V ČR je v současné době cca 25 klubů s 500 členy a další kluby se zakládají. **(60)**

1.8.7 Rotary klub

Je celosvětovou organizací vedoucích osobností z podnikatelských a odborných kruhů, kteří poskytují humanitární služby a pomoc svým spoluobčanům, prosazují ve všech oblastech vysoké etické zásady a napomáhají vytváření vzájemné důvěry a míru na celém světě. Nadace Rotary je jako samostatný právní subjekt nedílnou součástí Rotary International. Je dokonce nazývána jeho "vlajkovou lodí". Podle svých možností do ní každoročně dobrovolně přispívají všichni rotariáni na celém světě. Jediným posláním Nadace Rotary je pomáhat Rotary International v jeho úsilí dosáhnout vzájemného porozumění a míru na celém světě prostřednictvím mezinárodních humanitárních, výchovných a kulturních výměnných programů.

V České republice je zastoupeno celkem 43 Rotary klubů, přičemž jejich počet se neustále rozrůstá. Žádost o finanční, materiální či jinou formu podporu je vhodné položit v klubu, který je místně nejbližší charitativní organizaci. **(62)**

2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem práce je zmapovat systém, možnosti a formy financování odlehčovacích služeb pro děti s postižením v Libereckém kraji.

Hypotézy nejsou stanoveny z důvodu, že je prováděn kvalitativní výzkum

2.2 OPERACIONALIZACE POJMŮ

a) Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. **(26)**

b) Postižení

Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje ve své Mezinárodní klasifikaci vad, postižení a znevýhodnění (1980) *postižení* jako jakékoliv omezení nebo ztrátu (vyplývající z vady) schopnosti jednat a provádět činnosti způsobem nebo v mezích, které se pro lidskou bytost považují za normální. **(147)**

c) Poskytovatelé sociálních služeb

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, jsou poskytovateli sociálních služeb, při splnění podmínek stanovených tímto zákonem, územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu. **(26)**

d) Liberecký kraj

Liberecký kraj se rozprostírá na severu České republiky a zahrnuje území čtyř okresů - Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily a Česká Lípa na celkové výměře 3163 km². Hlavním městem kraje a současně přirozeným centrem regionu je téměř stotisícový Liberec. **(44)**

e) Systém, možnosti a formy

Systém je uspořádaný celek, soustava věcí nebo myšlenek. Forma je způsob provedení či jednání. Možnosti jsou příležitosti či nabídky. **(149)**

3. METODIKA

Provedený výzkum je ze sociologického hlediska výzkumem kvalitativním. Pro kvalitativní strategii lze použít různé techniky sběru dat, např. různé typy kvalitativního dotazování (strukturovaný rozhovor, rozhovor pomocí návodu, neformální, narativní rozhovor atd.), pozorování (zúčastněné, nezúčastněné a strukturované), či analýzy dokumentů. (9) V rámci tohoto výzkumu jsem zvolila kombinaci polořízených rozhovorů s poskytovateli odlehčovací služeb a polořízených rozhovorů s rodiči dětí s postižením. Zároveň jsem v rámci výzkumu pracovala s obsahovou analýzou dokumentů.

3.1. POLOŘÍZENÝ ROZHOVOR

Polořízený rozhovor je v této práci hlavní výzkumnou technikou. Jeho předností je, že všem respondentům jsou položeny stejně formulované otázky ve stejném pořadí, což minimalizuje proměnlivost v odpovědích a usnadňuje organizaci a analýzu dat, která lze celkem dobře srovnávat. (27) Pro samotný výzkum jsem otázky uspořádala do dvou scénářů rozhovoru. Scénář rozhovoru s poskytovateli služby odlehčovací péče v Libereckém kraji uvádím v příloze č.1. Scénář rozhovoru s rodiči dětí s postižením uvádím v příloze č. 2.

3.2. ANALÝZA DOKUMENTŮ

Zaměřila jsem se na studium tří typů dokumentů:

- a) Katalogu sociálních služeb Libereckého kraje, (aktualizované 2. vydání).
- b) Finanční a personální rozvahy poskytovatelů odlehčovací služby získaná z Registru poskytovatelů sociálních služeb v Libereckém kraji.
- c) Výročních zpráv poskytovatelů odlehčovací služby pro děti s postižením v Libereckém kraji.

3.3. REALIZACE VÝZKUMU

Shromažďování dat probíhalo v časovém rozmezí listopad 2008 – duben 2009. Základní soubor tvoří ředitelé a vedoucí pracovníci zařízení poskytující odlehčovací služby v České republice. Cílový soubor tvořili respondenti z řad ředitelů a vedoucích pracovníků organizací, které poskytují odlehčovací služby pro rodiče s dětmi s postižením v Libereckém kraji. Druhý základní soubor tvoří rodiče dětí s postižením v ČR, druhý cílový soubor tvořili rodiče dětí s postižením v Libereckém kraji. Kritériem výběru byl zařízení poskytující odlehčovací služby Libereckém kraji a rodiče dětí s postižením v Libereckém kraji.

a) Poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji

V Libereckém kraji poskytuje šest organizací odlehčovací služby rodinám s dětmi s postižením. S prosbou o poskytnutí rozhovoru jsem kontaktovala ředitele všech šesti organizací.

Po předchozí domluvě jsem si smluvila osobní schůzku se čtyřmi řediteli výše uvedených organizací. Jednotlivé rozhovory jsem si po předchozím souhlasu respondentů nahrávala na diktafon. Před dohodnutou schůzkou jsem prostřednictvím e-mailu zasílala zástupcům organizací scénář položeného rozhovoru. Dotazovaní se tak mohli předem seznámit s jednotlivými okruhy otázek a byli na rozhovor lépe připravení.

Ředitelé zbývajících dvou organizací (CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. – zařízení Centrum pro zdravotně postižené Česká Lípa, Lomnická společnost přátel dětí zdravotně postižených – zařízení Odlehčovací služba Rváček) mě z důvodu nedostatku času nemohli přijmout na osobní konzultaci za účelem položeného rozhovoru. S řediteli těchto organizací jsem se tedy domluvila na postupu, že jim scénář položeného rozhovoru zašlu prostřednictvím e-mailu, a oni mi jej stejným způsobem předají zodpovězený. Tito ředitelé však zřejmě z důvodu pracovní vytíženosti nezaslali zodpovězený scénář položeného rozhovoru.

b) Rodiče dětí s postižením v Libereckém kraji

Od roku 2007 do roku 2009 jsem byla zaměstnána v zařízení, které poskytovalo sociálně aktivizační služby rodinám s dětmi s postižením. Prostřednictvím bývalých pracovních kontaktů jsem uskutečnila polořízený rozhovor s dvěmi matkami dětí s postižením, přičemž jedna z nich mi zprostředkovala další polořízené rozhovory s 9 rodiči. Díky úzkým osobním kontaktům této matky s ostatními rodiči dětí s postižením byly získány věrohodné informace v oblasti využívání odlehčovacích služeb.

3.4. CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU

a) Poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji

Výzkumný soubor zahrnoval tři ředitelky a jednu vedoucí pracovníci z šesti organizací, které poskytují odlehčovací služby pro rodiče dětí s postižením v rámci Libereckého kraje. Výzkumný soubor tvořili dvě příspěvková zařízení Libereckého kraje: Jedličkův ústav, p.o. a Služby sociální péče TEREZA, p.o.

Další dvě organizace byly registrovány jako nestátní neziskové organizace. Jednalo se o CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. – zařízení Centrum pro zdravotně postižené Liberec a ESY HANDICAP HELP, o.s.

Dvě respondentky byly vysokoškolsky vzdělané, další dvě měly ukončené středoškolské vzdělání.

Tabulka č. 1. Poskytovatelé odlehčovacích služeb pro děti s postižením.

Respondent	Název zařízení
R1	Jedličkův ústav, p.o.
R2	CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. – zařízení Centrum pro zdravotně postižené Liberec
R3	ESY HANDICAP HELP, o.s.
R4	Služby sociální péče TEREZA, příspěvková organizace

Zdroj vlastní výzkum

b) Rodiče dětí s postižením v Libereckém kraji

Výzkumný soubor tvořilo 11 rodičů dětí s postižením, kteří vyžívají nabídku služeb či činností Jedličkova ústavu, p.o. a zařízení Alvalída, o.s. Kritériem výběru souboru byla pouze rodina s dítětem s postižením (bez ohledu na jeho druh).

Všech 11 respondentů tvořily ženy, přičemž jedna respondentka měla ukončené vysokoškolské vzdělání, pět respondentek mělo ukončené středoškolské vzdělání a pět respondentek mělo ukončeno střední odborné učiliště.

Tabulka č. 2. Respondenti pečující o děti se zdravotním postižením v Libereckém kraji.

Respondent	Pohlaví, věk rodiče	Pohlaví, věk dítěte	1.stupeň příspěvků na péči	2.stupeň příspěvku na péči	3.stupeň příspěvku na péči	4.stupeň příspěvku na péči
R1	Žena, 38 let	dcera, 8 let			x	
R2	Žena, 43 let	syn, 16 let				x
R3	Žena, 37 let	dcera, 10 let				x
R4	Žena, 44 let	syn, 16 let				x
R5	Žena, 30 let	dcera, 8 let				x
R6	Žena, 54 let	syn, 21 let			x	
R7	Žena, 46 let	syn, 15 let				x
R8	Žena, 36 let	syn, 15 let				x
R9	Žena, 35 let	syn 11 let			x	
R10	Žena, 39 let	dcera, 11 let				x
R11	Žena, 42 let	syn 15 let				x

Zdroj vlastní výzkum

3.5. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍ ODLEHČOVACÍ SLUŽBY

a) Jedličkův ústav, příspěvková organizace

Zřizovatelem organizace je Krajský úřad Libereckého kraje. Odlehčovací služby jsou poskytovány v pobytové i ambulantní formě. Služba je určena osobám s kombinovaným postižením, a to věku od sedmi do dvacetišesti let. Pobytová forma služby je poskytována nepřetržitě, kapacita pobytové služby je maximálně šest uživatelů. Ambulantní forma služby je určena maximálně pro dva uživatele. **(64)**

*b) CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. – zařízení
Centrum pro zdravotně postižené Liberec*

Zřizovatelem tohoto zařízení je CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje, o.s. Odlehčovací služby jsou poskytovány terénní formou osobám bez rozdílu věku. Cílová skupina uživatelů služby jsou osoby s chronickým duševním onemocněním, s jiným zdravotním postižením, s kombinovaným postižením, s mentálním postižením, s tělesným postižením, se sluchovým postižením, se zdravotním postižením, se zrakovým postižením a senioři. Služba je poskytována nepřetržitě, kapacita služby je maximálně pět klientů. **(34)**

d) ESY HANDICAP HELP, o.s

Odlehčovací služby jsou poskytovány ambulantní a terénní formou. Služby jsou určeny osobám s chronickým duševním onemocněním, osobám s chronickým onemocněním, osobám s jiným zdravotním postižením, osobám s kombinovaným postižením, osobám s tělesným postižením, osobám se zdravotním postižením, osobám v krizi, rodinám s dítětem/děťmi a seniorům. Věková struktura uživatelů odlehčovacích služeb je od jedenácti let do osmdesáti let. Kapacita ambulantní formy služby je třicet klientů, kapacita terénní formy je též třicet klientů. Terénní forma služby je poskytována nepřetržitě. Zařízení je nestátní neziskovou organizací.**(36)**

f) Služby sociální péče TEREZA, příspěvková organizace.

Odlehčovací služby jsou poskytovány v ambulantní i pobytové formě. Služby jsou určeny osobám s kombinovaným a mentálním postižením, ve věku od sedmi do čtyřiceti let. Služby se neposkytují osobám s agresivními projevy chování, které

ohrožují sebe i okolí. Kapacita pobytové formy služby je určena 2 uživatelům, pobytová odlehčovací služba je poskytována od pondělí do pátku. Ambulantní forma služby je též poskytována maximálně 2 uživatelům. Zřizovatelem organizace je Krajský úřad Libereckého kraje.(31)

4. VÝSLEDKY

V kapitole jsou uvedeny výsledky výzkumu financování odlehčovacích služeb, které byly zjišťovány prostřednictvím polořízených rozhovorů s řediteli a vedoucím pracovníkem výše uvedených organizací. Dále jsou v této kapitole uvedeny výsledky rozhovorů rodičů pečujících o dítě s postižením v otázce využívání této sociální služby.

4.1 VÝSLEDKY POLOŘÍZENÝCH ROZHovorŮ S POSKYTOVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Údaje z analýzy spisů jsem doplnila terénními poznámkami a poznatky z rozhovorů s respondenty. Výsledky jsou vyhodnoceny dle jednotlivých odpovědí, kde systém označení R1, R2, atd. označuje respondenty (viz metodika).

4.1.1. Délka provozu odlehčovacích služeb v rámci jednotlivých organizací

R1: Organizace provozuje odlehčovací službu od poloviny roku 2007, přičemž na rok 2008 organizace nežádala od MPSV žádné finanční prostředky. Cílem roku 2008 bylo zjistit jaké finanční náklady bude služba v rámci roku obnášet. V zařízení není zřízeno oddělení vyhrazené speciálně na odlehčovací péči. Služba je poskytována v rámci „mateřských oddělení“. Těmi jsou týdenní stacionář, domov pro osoby se zdravotním postižením a ambulantní služba. V rámci týdenního stacionáře jsou na odlehčovací službu vyhrazena dvě lůžka, domov pro osoby se zdravotním postižením disponuje čtyřmi lůžky pro odlehčovací služby. V rámci ambulantní služby je možnost poskytnout odlehčovací péči dvěma uživatelům pouze v průběhu dne.

R2: Odlehčovací služby organizace provozuje od roku 2002.

R3: Organizace provozuje odlehčovací služby od roku 2003 v celkem pěti krajích České republiky. V Libereckém kraji jsou odlehčovací služby poskytovány formou terénních služeb. V roce 2008 byly odlehčovací služby poskytnuty celkem 38 uživatelům.

R4: Odlehčovací služby organizace poskytuje od roku 2003. Na pobytovou formu odlehčovacích služeb může organizace přijmout dva klienty, na ambulantní formu služby mohou docházet také dva uživatelé

4.1.2. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím ministerstev

RI: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení získává finanční prostředky na provoz registrovaných sociálních služeb pouze prostřednictvím dotací od Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Dotační programy jiných ministerstev zařízení nevyužívá ani nesleduje možnost jejich využití, protože je nelze uplatnit na pobytovou formu odlehčovacích služeb. Způsob získávání finančních prostředků prostřednictvím dotací od MPSV organizaci nevyhovuje, neboť nikdy nedostane požadovanou finanční částku, která je potřebná na zajištění ročního provozu služeb. Výše této požadované částky je zjišťována na základě ekonomické analýzy služby. Na otázku, zda je srozumitelný formulář pro žádost o dotaci, byla sdělena odpověď, že formulář je srozumitelný, ale časově náročný na zpracování. Na dotaz týkající se objemu finančních prostředků poskytnutých v roce 2008 MPSV, ředitelka odpověděla, že organizace zahájila službu v 2. polovinu roku 2007. Na rok 2008 organizace nežádala MPSV o finanční prostředky, služba se financovala v rámci „mateřských“ služeb. Tento postup zvolila ředitelka organizace z potřeby zjistit, jaké náklady bude služba obnášet. Od rodičů bylo v roce 2008 získáno na službu celkem 51 957 Kč, a to na základě smluv o poskytnutí odlehčovací služby.

R2: Z odpovědi vedoucí služby vyplynulo, že zařízení čerpá finanční prostředky z ministerstev pouze prostřednictvím dotačních programů MPSV. Dotační programy jiných ministerstev zařízení nesleduje, ani pro financování např. doprovodných aktivit služby. Na otázku, zda vedení zařízení vyhovuje tento způsob žádosti o podporu či co by na něm změnil, zazněla odpověď, že systém musí vyhovovat. Dále, že zařízení podává na MPSV určitý okleštěný požadavek na finanční prostředky. I přes to vždy přijde menší finanční částka, než o kterou zařízení žádalo.

R3: Z odpovědi vyplynulo, že organizace spolufinancuje odlehčovací služby prostřednictvím ministerstev České republiky. Organizace využívá dotační programy MPSV nadregionálního charakteru (působnost poskytované sociální služby minimálně ve 3 krajích). Dále dotace Úřadu práce Liberec dle § 78 zákona o zaměstnanosti čili Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Dotační programy Ministerstva vnitra České republiky (financování dobrovolníků), Ministerstva zdravotnictví (ozdravné pobyty), Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (doprovodné akce odlehčovacích služeb). Organizace se účastní grantových řízení všech ministerstev, které jsou určeny pro cílovou skupinu uživatelů organizace. Ředitelka organizace uvedla, že jí vyhovuje tento způsob získávání finančních prostředků, protože využívá harmonogram výzev od Informačního centra neziskových organizací, o.p.s. (dále jen ICN), ministerstev a Evropského sociálního fondu (dále jen ESF). Na otázku: „Co byste rádi změnil?“ ředitelka uvedla: „To je velmi těžké, každá výzva k projektové žádosti má svá specifika, ESF jsou velmi složitá. Snad více školení pro poskytovatele, aby se lépe orientovali ve výzvách“.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení získalo na rok 2008 dotaci na odlehčovací služby od MPSV. Toto ministerstvo v letošním roce neposkytlo zařízení žádnou finanční

dotaci. Organizace žádá o podporu v rámci vypsaných dotačních programů pouze MPSV. Zástupci zařízení, kteří tvoří projekty na dotační programy v rámci MPSV, nepovažují spravedlivé rozdělení finančních prostředků v rámci působnosti tohoto ministerstva. Obdržené finanční prostředky jsou velmi sníženy či nejsou poskytnuty žádné, přitom sestavování projektu je velmi časově náročné. V roce 2008 přispělo MPSV na provoz odlehčovacích služeb částku 196 000 Kč, přičemž požadavek zařízení byl 408 000 Kč.

4.1.3. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje

RI: Ředitelka informovala, že zařízení je příspěvkovou organizací Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen KÚLK). Pokud jde o postup, kterým zařízení čerpá finanční prostředky, tak zařízení nejprve zpracuje důvodovou zprávu, ve které uvede výši finančních prostředků, která je nezbytná pro zajištění poskytovaných služeb. Tuto zprávu KÚLK zdůvodní a s vedením odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin KÚLK projedná rozpočet. Zařízení se neúčastní dalších grantových programů jiných resortů krajského úřadu. V současné době se zařízení uchází u MPSV o poskytnutí financí na projekt v oblasti vzdělávání pracovníků zařízení. Paní ředitelka v průběhu rozhovoru připustila, že by bylo vhodné sledovat vyhlášení grantových programů KÚLK, kterými by se projekt mohl spolufinancovat. Na dotaz, zda paní ředitelce vyhovuje tento způsob financování zněla odpověď, že nepovažuje přidělování dotací přímo od MPSV za ideální. Více organizaci vyhovoval systém, kdy MPSV přidělilo finance KÚLK, který poté finance přerozdělovat zařízením v Libereckém kraji. Neboť dle názoru ředitelky krajský úřad lépe zná potřeby svých zařízení.

R2: Zařízení získává finanční prostředky prostřednictvím grantových řízení KÚLK, zejména odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin. Vedoucí pobočky informovala, že velmi záleží na tom jakým způsobem je zařízení „zapsáno“ u úředníků KÚLK, kteří se podílejí na přerozdělování finančních prostředků mezi jednotlivá

zařízení v rámci Libereckého kraje. Jestliže je zařízení „dobře zapsáno“ dostane relativně více finančních prostředků. Vedoucí upřesňuje, že zvláště mezi neziskovými organizacemi panuje určitá rivalita o to, kdo získá větší množství finančních prostředků od KÚLK. Kromě odlehčovacích služeb zařízení čerpá finanční prostředky na další registrované sociální služby. Zařízení nesleduje další grantové programy odborů KÚLK, které by mohly financovat či spolufinancovat doprovodné aktivity v rámci registrovaných služeb. Vedoucí upřesnila, že systém financování prostřednictvím KÚLK ne vždy zařízení vyhovuje. V některých případech pracovníkům formulář žádosti připadá nesrozumitelný. Často je formulář žádosti krajským úřadem dvakrát či třikrát zaslán k opravení. Správné zpracování je náročné na čas, dále je potřeba doplňovat či aktualizovat požadované přílohy. Doplňování těchto příloh je i finančně náročné, neboť ve většině případů jsou požadovány ověřené listiny apod.

R3: Organizace spolufinancuje odlehčovací služby prostřednictvím KÚLK a to prostřednictvím předem vyhlášených dotačních titulů. Organizace se zúčastňuje grantového řízení KÚLK, pokud se vypsany dotační titul týká některé poskytované sociální služby organizace. Ředitelka organizace uvedla, že sleduje výpis dotačních titulů všech odborů či fondů KÚLK. Pokud je metodika a záměr dotačního titulu v souladu s cílovou skupinou organizace, podává organizace žádost na konkrétní odbor. Ředitelka zařízení uvedla, že v minulosti organizace žádala podporu v rámci grantových výzev odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin. Ředitelka uvedla, že jí současný způsob získávání finančních prostředků prostřednictvím KÚLK vcelku vyhovuje. Změnila by hlavně časový interval podpory na dva roky, jako je to v zemích EU, například ve Francii. V roce 2008 organizace nežádala finanční podporu od KÚLK.

R4: Ředitelka zařízení uvedla, že získávají finanční prostředky na provoz odlehčovacích služeb prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje. Zařízení je příspěvkovou organizací Libereckého kraje, proto způsob žádosti spočívá v navržení rozpočtu odlehčovacích služeb na příslušný rok a schválení tohoto rozpočtu na odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin na Krajském úřadě Libereckého kraje. Zařízení se dále neúčastní grantových řízení výše uvedeného odboru či jiných odborů

např. na doprovodné programy v rámci odlehčovacích služeb. Ředitelka organizace uvedla, že jí vyhovuje současný systém podpory, kterou zařízení poskytuje Krajský úřad Libereckého kraje. V roce 2008 přispěl Krajský úřad Libereckého kraje na provoz odlehčovacích služeb zařízení částkou 212 000 Kč.

4.1.4. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím obecních, městských zdrojů, Statutárního města Liberec

R1: Zařízení se pravidelně účastní grantového programu Sportovního fondu Statutárního města Liberec. Projekt je koncipován na podporu sportovního klubu SK Jedlička, který působí při Jedličkově ústavu, p.o.

R2: Zařízení se zúčastňuje grantových programů vyhlášených Statutárním městem Libercem. Zařízení pravidelně sleduje vyhlášené programy, v případě, že je jedná o oblast, kde by organizace mohla uplatnit svůj požadavek sepíše projekt. Zařízení sepisovalo individuální žádost o bezplatnou přepravu asistentek, které se několikrát za den přepravují ke klientů v různých částech města, ale projekt byl zamítnut. Vedoucí neodpověděla, z jakých fondů Statutárního města Liberec žádá zařízení prostředky. Respondentka se snaží uplatňovat nárok v rámci všech grantových programů, které Statutární město Liberec vyhláší. Vedoucí pobočky Liberec uvedla, že sociální služby nejsou prioritní oblastní zájmu Statutárního města Liberec. V současné době (únor 2009) město investuje již několik let prioritně do sportovní oblasti.

R3: Organizace se pravidelně zúčastňuje grantových výzev fondů či odborů Statutárního města Liberec, které se dají uplatnit pro cílovou skupinu uživatelů organizace. Organizace se nejčastěji účastní grantových výzev z Kulturního fondu Statutárního města Liberec, Fondu zdraví Statutárního města Liberec a z Fondu prevence Statutárního města Liberec. Ředitelka uvedla, že jí velmi vyhovuje formulář o grant, protože je velmi jednoduchý. V minulém roce získala organizace z těchto zdrojů 20 000 Kč na provoz odlehčovacích služeb.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení nečerpá finanční prostředky na poskytování odlehčovacích služeb prostřednictvím obecních či městských zdrojů. Odůvodněným byla časová náročnost na psaní takových projektů. V případě úspěchu projektu u městských či obecních úřadů je též časová náročnost spojená se správným vyúčtováním projektu, sepsáním závěrečné zprávy atd. Jestliže projekt nebyl zrealizován v souladu se smlouvou o poskytnutí grantu, nastávají komplikace při dokazování, že poskytnuté finanční prostředky nebyly zneužity atd.

4.1.5. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím evropských zdrojů na období 2007 – 2013

R1: Ředitelka uvedla, že zařízení do současné doby nevyužilo možnost čerpat finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím evropských zdrojů na období 2007 – 2013. Jako důvod uvedla, že zpracování takového projektu je personálně náročné a žádný současný pracovník zařízení není vzdělán a nemá zkušenosti ve zpracovávání takových projektů. Ředitelka by takového pracovníka sice ráda zaměstnala, ale neexistují prostředky ze kterých by činnost tohoto pracovníka mohla zaplatit do doby, než by jeho projekt byl schválen. Dále by pracovníkovi museli poskytnout pracovní zázemí, čímž zařízení v současné době nedisponuje.

R2: Vedoucí pobočky Liberec uvedla, že se v této problematice neorientuje. Projekty tohoto typu zpracovává ředitel organizace. V minulých letech ředitel zpracoval projekt na NROS. Vedoucí uvádí, že pokud by v rámci EU byly vypracovány grantové programy přímo na jejich registrované sociální služby, určitě by se zúčastnili. Na otázku, co jim brání se projektů EU účastnit, zněla odpověď, že organizaci chybí odborný pracovník, který by se orientoval v problematice těchto projektů. Pracovnice uvedla, že v současné době v zařízení musejí být pracovníci flexibilní k velké spoustě úkolů, tzv. „práce na koleni“. Zpracovávat projekty EU, musí člověk s odborným vzděláním a hlavně zkušenostmi, kterým nedisponují

R3: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení se v současné době uchází o finance na projekt v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Ředitelka uvedla, že tvorba projektu byla složitá a proto požádala o pomoc agenturu, která se zabývá zpracováváním těchto projektů. Organizace si podrobně rozpracovala osnovu projektu včetně ekonomické stránky a agentura vše převedla do programu Benefit. Ředitelka velmi ocenila práci ekonoma a přístup odborné agentury. Na otázku co by ředitelka ráda změnila v oblasti žádosti o podporu, ředitelka odpověděla, že by preferovala více konzultací a více transparentnosti žadatelů. Dále vnímá velké lobby žadatelů, což se jí nelíbí. Ředitelka poznamenala, že zná konkrétní organizace, které výběrovým řízením neprojdou, protože je pro ně žádost velice složitá a nerozumí jí, či žádost předem vzdají, protože se neumí prosadit.

R4: Ředitelka zařízení uvedla, že minulosti ani v současné době organizace neusilovalo o získání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie. Důvodem je nedostatečná personální kapacita. Z odpovědi vyplynulo, že v zařízení nepracuje zaměstnanec, který by byl schopen sestavit projekt odpovídající požadavkům Evropského sociálního fondu. Ředitelka upřesnila, že kdyby tímto úkolem pověřila někoho ze stávajících zaměstnanců, musela by jej uvolňovat na školení, který se týká této problematiky. Dále by musela zajistit náhradu za tohoto pracovníka v době, kdy by se věnoval psaní projektu atd. Dále bylo řečeno, že využití služeb profesionálních firem, které se živí psaním těchto projektů je velice riskantní, neboť jestliže projekt nebude podpořen, zařízení by muselo zaplatit za sepsání projektu z vlastních zdrojů.

4.1.6. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finanční pomoci Švýcarska deseti novým zemím EU

R1: Ředitelka uvedla, že finanční prostředky z tohoto zdroje zařízení nikdy nečerpalo. Po dotazu, zda má zájem čerpat finance z tohoto zdroje odpověděla, že má zájem získávat finanční prostředky ze všech možných zdrojů. Ovšem bylo by opět potřeba

pracovníka, který by se o tuto problematiku staral. Dále by bylo potřeba obstarat potřebné vybavení pro jeho práci, samostatnou místnost, klid.

R2: Vedoucí pobočky odpověděla, že si není jistá, zda organizace čerpala finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie. Na dotaz, zda by měla zájem finance z tohoto zdroje získávat odpověděla, že zájem by měla, ale sepsání a vedení projektu je náročné.

R3: Z odpovědi vyplynulo, že ředitelka společně se svým pracovním týmem špatně zpracovala žádost do grantového řízení tohoto zdroje. Ředitelka uvedla, že způsob žádosti o finanční podporu byl složitý a nesrozumitelný oproti jiným projektům. Ředitelka zároveň uvedla, že při zpracovávání žádosti nevyužili odbornou pomoc. Do budoucna plánují účastnit se grantového řízení tohoto zdroje pouze za pomocí odborné agentury, která zpracovává projekty podobného charakteru.

R4: Ředitelka zařízení odpověděla, že o této možnosti získání finančních prostředků nevěděla. Dále uvedla, že podpora od Evropské unie, Mechanismu EHP/ Norska či tohoto zdroje je ve většině případů zaměřená na rozvoj nových aktivit či podpory. Zařízení by ovšem potřebovalo získat podporu, která by byla zaměřena na udržení kvality stávajících služeb zařízení včetně odlehčovacích služeb.

4.1.7. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/ Norska

R1: Ředitelka zařízení řekla, že finanční prostředky prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/ Norska nikdy nečerpala. Dále uvedla, že by měla zájem čerpat finanční prostředky prostřednictvím tohoto zdroje, ovšem v současné době nedisponuje pracovníkem, který by byl schopný věnovat se vedení projektu.

R2: Vedoucí liberecké pobočky uvedla, že organizace v současné době čerpá prostředky z Finančního mechanismu EHP/ Norska a to prostřednictvím Blokového grantu (2008 – 2010). Projekt organizace se jmenuje „Společně najdeme cestu“. Celkovým cílem

projektu je podpora dětí a mladistvých se specifickými potřebami tak, aby mohli spokojeně žít v biologické rodině a naplňovat svoje biologické potřeby. Konkrétním cílem projektu je zvýšení dostupnosti a kvality osobní asistence v Libereckém kraji, jako moderní služby sociální péče, která v nejvyšší možné míře podporuje sociální integraci a minimalizuje riziko umístění do ústavní péče. Cílovou skupinou projektu jsou děti a mládež se zdravotním postižením od 3 do 18 let. V rámci projektu bude minimálně v pěti městech Libereckého kraje poskytnuta osobní asistence dvanácti osobám.

Na otázku zda organizaci vyhovoval způsob žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje, vedoucí liberecké pobočky odpověděla, že neví. Projekt koncipoval ředitel organizace s ekonomem organizace.

R3: Zařízení v minulosti podalo žádost do grantového řízení mechanismu EHP/ Norska, ale nebyli vybráni mezi organizace postupující do dalšího výběrového kola. V současné době je zařízení partnerem projektu zařízení poskytující sociální služby. Osobám, které projekt tvořili, vyhovoval způsob žádosti o podporu a nic by na něm nezměnili. Zařízení při tvorbě projektu využilo konzultace s agenturou, která zpracovává projekty do Evropského sociálního fondu. Ředitelka uvedla, že sleduje vypsání výzvy tohoto zdroje.

R4: Zařízení v minulosti nečerpalo ani v současné době nečerpá finanční prostředky na provoz odlehčovacích služeb prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/ Norska. Důvodem je opět časová náročnost zpracování projektu, účast na školeních v rámci přípravy na zpracování projektu. Další komplikace vznikne v případě, že jestliže projekt „vyjde“, zařízení musí sehnat pracovníky, kteří si budou umět poradit s vedením projektu, pravidelným vyúčtováním, zabezpečení cíle projektu atd.

4.1.8. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Visegrádského fondu

R1: Ředitelka organizace uvedla, že do současné doby nevěděla o existenci Visegrádského fondu. Dále uvedla, že by měla zájem informovat se o možnosti čerpání financí z tohoto zdroje.

R2: Vedoucí liberecké pobočky uvedla, že organizace nikdy nečerpala finanční prostředky prostřednictvím Visegrádského fondu. Na otázku, zda by osobně měla zájem informovat se o možnostech tohoto zdroje odpověděla: „To vše je o člověku, který by se celkově o projekt staral. Ale kde získat peníze na jeho plat? Co když projekt neuspěje?“.

R3: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení v minulosti získalo finanční prostředky na poskytované sociální služby prostřednictvím Visegrádského fondu. Ředitelka odpověděla, že jí vyhovoval způsob žádosti o podporu z tohoto zdroje a že při psaní projektu využila konzultace a vysvětlení pověřeného pracovníka k metodikám a postupům. Ředitelka dále uvedla, že sleduje výzvy a cílové zaměření vyhlášeného dotačního řízení.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že vedení organizace se do současné doby neinformovalo o možnosti čerpat finanční prostředky na odlehčovací služby či další poskytované sociální služby prostřednictvím Visegrádského fondu. Ředitelka zařízení se domnívá, že podpora z tohoto zdroje nebude zaměřená na stávající sociální služby poskytované zařízením.

4.1.9. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím firemních dárců

R1: Ředitelka organizace uvedla, že organizace spolupracuje se sponzory. Sponzoři nepřispívají konkrétně na odlehčovací služby, ale celkově na provoz zařízení či podporují vzdělávání nebo platí studijní prostředky dětem, které mohou studovat. Dále sponzoři přispívají na ozdravné pobyty, které dle slov ředitelky plní též funkci

odlehčovací péče. Jedličkův ústav p.o. podporují: INTERSPARK PRAHA , spol. s r.o., Bílí Tygři Liberec, s.r.o., MAKRO, spol. s r.o., GLOBUS, spol. s r.o., AIZOL, s.r.o., HAMÉ, a.s., PRECIOSA, a.s., JIZERSKÉ PEKÁRNY spol. s r.o., 31. brigáda radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci a další. Na otázku, zda se jedná o jednorázovou či trvalou podporu ředitelka uvedla, že je to kombinované, spíše však převažuje dlouhodobý charakter podpory. Odpověď na otázku, zda je ve většině případů jednalo o peněžní či nepeněžní podporu ředitelka odpověděla, že podpora je většinou materiálního charakteru a je účelově zaměřená. Například Jizerské pekárny dodají pečivo, Interspar sladkosti na Den dětí atd. Dále jsem se zeptala, zda byla sponzorská podpora zaměřena někdy na pracovníky zařízení např. na jejich vzdělávání. Ředitelka uvedla, že podpora se vždy týká uživatelů služeb zařízení. Další otázka se týkala formálního způsobu uzavření podpory, ředitelka organizace uvedla, že se sponzory je vždy uzavírána darovací smlouva.

R2: Vedoucí liberecké pobočky konstatovala, že zařízení nezískává finanční či materiální podporu prostřednictvím firemních dárců či sponzorů. Vedoucí se zcela neorientovala v rozdílu mezi pojmy firemní dárcovství a dar od nadací či nadačních fondů. Na dotaz, zda se organizace nepokouší oslovovat firmy v Libereckém kraji s žádostí o pomoc, vedoucí pobočky odpověděla: „Já nevím, jak pobočka v České Lípě, ale tady v Liberci ne. Liberec je na to hodně slabý. Tady mám pocit, že musíme bojovat o všechno. Prostě někde to jde, ale tady ne“.

R3: Organizace spolupracuje s firemními dárci zejména v oblasti podpory dlouhodobých uživatelů služby. Organizace spolupracuje se soukromníky, ve většině případů se jedná o dlouhodobou spolupráci. Firemní dárci například ví, jakého uživatele podporuje a většinou se rozhodne podpořit konkrétního jedince. Organizace poskytuje sponzorovi vyúčtování služby. Z 95 % se jedná o peněžní podporu, nepeněžní podpora má podobu například PC, DVD. V některých případech hradí sponzor cestovné klienta atd.

R4: Ředitelka organizace v rámci výzkumu uvedla, že organizace nezískává finanční prostředky prostřednictvím firemních dárců. Organizace v současné době nespolupracuje s firmami či firemními dárci. V minulosti se jednalo o jednorázovou materiální podporu např. odměny v rámci různých soutěží atd.

4.1.10. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím nadací a nadačních fondů

R1: Jedličkův ústav p.o. spolupracuje s Výborem dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, v minulosti s Nadací Paraple, Nadací SYNER. Vždy se jednalo o jednorázovou podporu, v současné době organizace nespolupracuje s žádnou nadací. Ve většině případů se jednalo o materiální podporu např. hygienické potřeby, sladkosti, PC či spolufinancování ozdravných pobytů.

R2: CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ LIBERECKÉHO KRAJE, pobočka Liberec, získávala a získává finanční prostředky prostřednictvím nadací a nadačních fondů. Organizace spolupracovala s Nadací EURONISA a NADACÍ ŠKOLA HROU. Vždy se jednalo o jednorázovou podporu. NADACI ŠKOLA HROU organizace vždy žádala o poskytnutí grantu. Nadace EURONISA pořádá každý rok prostřednictvím studentů sbírku a vybírá v Libereckém kraji organizace, které se výtěžkem sbírky rozhodne podpořit. Vždy se jednalo o finanční podporu.

R3: Organizace pravidelně získává finanční prostředky prostřednictvím nadací a nadačních fondů. Na odlehčovací služby získává organizace podporu od: Nadace SYNER, Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, Nadace Charty 77, NADACE ŠKOLA HROU, Nadace Divoké husy, Nadace Naše dítě. U jedné nadace se jednalo o dlouhodobou podporu, ve většině případů se však jednalo o jednorázovou podporu. Silným donátorem organizace je Nadace SYNER. V roce 2008, kdy organizace nezískala od MPSV mzdové prostředky, pokryla tato nadace mzdové náklady pracovníků na poskytování odlehčovacích služeb v rámci Libereckého kraje.

R4: Ředitelka organizace uvedla, že organizace čerpá finanční podporu prostřednictvím nadací pouze na týdenní stacionář. Jedná se o regionální nadace v rámci Libereckého kraje např. NADACE ŠKOLA HROU či Nadace EURONISA.

4.1.11. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím individuálních dárců

R1: Organizace čerpá finanční prostředky od individuálních dárců. V rámci standardů kvality sociálních služeb na jednotlivé poskytované služby má organizace zpracovanou koncepci na přijímání darů. Na dotaz, zda mají též „koncepti“ na péči o individuální dárce, ředitelka organizace odpověděla, že takovou koncepci nemají.

R2: Liberecká pobočka organizace v současné době nemá dárce, kteří by jednorázově či trvale přispívali určitou finanční částkou organizaci. Vedoucí pobočky uvedla, že občas se stane, že se někdo rozhodne organizaci věnovat určitý finanční obnos, ale je to spíše výjimkou. Na otázku zda mají např. dohodnutý postup jak poděkovat těmto dárcům, vedoucí uvedla, že všichni kdo organizaci něco darovali, či jí určitým způsobem pomohli, jsou uvedeni ve výroční zprávě organizace.

R3: Ředitelka organizace uvedla, že koncept individuálního dárcovství nemají v organizaci zpracovaný a v současné době nepracují s individuálními dárci. Zaměstnanci zařízení ovšem pravidelně přispívají na Nadaci Charty 77. Ředitelka uvedla, že je vhodné podporovat pravidelnou malou částkou tuto nadaci, protože nadace pak žádající organizaci zohlední při rozhodování o přidělení nadačního příspěvku. Pracovníci organizace ESY HANDICAP HELP, o.s., kteří pracují na dohodu o provedení práce, přispívají 20 Kč měsíčně, pracovníci s pracovní smlouvou na dobu neurčitou přispívají 50 Kč měsíčně.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení průběžně jednorázově podporují různé dárce. Většinou se jedná o podporu na provoz týdenního stacionáře. Zařízení má v rámci

standardů sociálních služeb na odlehčovací služby sestavenu metodiku pro přijímání darů. Koncept péče o dárce zařízení nemá vypracovaný.

4.1.12. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím členských příspěvků

R1: Ředitelka organizace Jedličkův ústav, p.o. uvedla, že dříve členové přispívali 20 Kč za rok, poté organizace členství zrušila. Chvíli měla organizace před vchodem kasičku na drobné. Ředitelka organizace konstatovala, že by nebylo marné založit Nadaci Jedličkova ústavu v Liberci.

R2: Pobočka v Liberci nezískává finanční prostředky prostřednictvím členských příspěvků. Organizace své uživatele a jejich blízké pravidelně informuje o aktivitách organizace prostřednictvím webových stránek a časopisu Sdruženáček. Tento časopis se distribuuje zdarma. Organizace nemá založené členství, většina uživatelů a jejich rodinných příslušníků pomáhá organizaci např. při realizaci volnočasových aktivit, jarním úklidu apod.

R3: Organizace spolufinancuje službu prostřednictvím členských příspěvků. Členové přispívají částkou 50 Kč ročně, ovšem jestliže někdo z finančních důvodů není schopen tuto částku uhradit, tak se členský příspěvek snižuje na 10 Kč ročně. Organizace pravidelně informuje své členy o aktivitách organizace prostřednictvím organizovaných seminářů. Dále zařízení organizuje pobytovou formu odlehčovacích služeb formou pobytů v přírodě (jedenkrát za tři měsíce). Ředitelka organizace uvedla, že mezi členy je největší zájem o odlehčovací služby a služby sociální rehabilitace. Každý rok organizace registruje převis zájemců o tyto služby.

R4: Zařízení nečerpá finanční prostředky na provoz svých sociálních služeb prostřednictvím členských příspěvků. V zařízení není vybudován systém členství.

4.1.13. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím inzerce

R1: Jedličkův ústav, p.o. inzeruje poskytování svých služeb v Krajském lexikonu zdraví, KALENDÁŘI LIBERECKA a občas v regionálním tisku.

R2: Organizace nevyužívá zviditelnění svých aktivit prostřednictvím inzerce. Zástupci organizace svépomocně vytiskli propagační materiály organizace. Nabídka inzerčního prostoru je pro zařízení finančně náročná.

R3: Zařízení inzeruje své služby prostřednictvím Krajského lexikonu zdraví, prostřednictvím Katalogu poskytovatelů sociálních služeb. Ředitelka uvedla, že ve více médiích nechce inzerovat, protože v současné době je o poskytované služby takový zájem, že služby nemohou poskytnout všem žadatelům.

R4: Ředitelka organizace přímo uvedla, že prostřednictvím tohoto způsobu získávání finančních prostředků by si pracovníci organizace připadali jako žebráci.

4.1.14. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím veřejné sbírky

R1: Zařízení neorganizovalo a nechystá se organizovat veřejnou sbírku na podporu Jedličkova ústavu, p.o.

R2: Pobočka Liberec neorganizovala veřejnou sbírku. V současné době organizace řeší s POLICIÍ ČR případ falešné sbírky, kterou jménem organizace pořádá neznámá skupina jedinců před velkými obchodními domy v Liberci a Jablonci nad Nisou.

R3: Organizace v letošním roce poprvé organizuje veřejnou sbírku a to prostřednictvím akce Dny lidí dobré vůle - Velehrad. Toto zařízení organizuje každým rokem celorepublikovou sbírku, jejíž výtěžek získá vybraná organizace. Zařízení ESY HANDICAP HELP, o.s. v letošním roce postoupilo do finálového kola. Ředitelka organizace se přihlásila do této soutěže s cílem získat prostředky na investiční záměr.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že zařízení před dvěma lety organizovalo veřejnou sbírku prostřednictvím Nadace EURONISA. Nadace každoročně pořádá sbírku s názvem „Pozvedněte slabé“. Před zahájení sbírky se mohou jednotlivé organizace v rámci Libereckého kraje přihlásit jako poskytovatelé sociálních služeb, kteří by měli zájem čerpat částečný výtěžek získaný v rámci uskutečněné sbírky. Nadace EURONISA vybere několik těchto poskytovatelů, kteří získají část výtěžku sbírky. Vybrané organizace se mohou zapojit do vybírání finanční prostředků.

4.1.15. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím vlastní činnosti

R1: Jedličkův ústav, p.o. prodává výrobky zhotovené uživateli v rámci poskytovaných služeb. Ve zřizovací listině zařízení je též zakotvena možnost výdělečné činnosti prostřednictvím hospodářské činnosti a pronájmu místností.

R2: Vedoucí pobočky uvedla, že uživatelé v rámci služeb nezhotovují výrobky, které by zařízení mohlo prodávat. Organizace také neposkytuje např. fakultativní služby za jejichž poskytnutí by mohla získat finanční prostředky.

R3: Z odpovědi vyplynulo, že organizace v rámci svých služeb nevyrábí produkty, které by například prodávala. Služba je spolufinancována mj. prostřednictvím příspěvku na péči uživatelů.

R4: Ředitelka organizace uvedla, že část uživatelů organizace se podílí na pracovní terapii. Finanční prostředky z prodeje výrobků se využívají pro týdenní a denní stacionář na nákup materiálu do dílen atd. Dále zařízení umožňuje odlehčovací služby osobám z důvodu věku. Výtěžek z této služby je použit na provozní náklady zařízení

4.1.16. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Lions či Rotary klubu

R1: Zařízení neoslovilo a v současné době nehodlá oslovit Lions, Rotary klub či jinou mezinárodní nadaci s žádostí o podporu.

R2: Pobočka v Liberci neoslovila a v současné době nehodlá oslovit Lions, Rotary klub či jinou mezinárodní nadaci s žádostí o podporu.

R3: Organizace nevyužívá podpory Lions, Rotary klubu ani jiné mezinárodní nadace.

R4: Pobočka v Liberci neoslovila a v současné době nehodlá oslovit Lions, Rotary klub či jinou mezinárodní nadaci s žádostí o podporu.

4.1.17. Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím jiných než výše uvedených zdrojů

R1: Organizace získává finanční prostředky na odlehčovací službu prostřednictvím příspěvku na péči. Jestliže dítě využívá pobytovou službu v rámci domova pro osoby se zdravotním postižením, tak žádá po rodičích 100% příspěvku. Jestliže využívá odlehčovací službu v rámci týdenního stacionáře, tak uzavíráme s rodiči smlouvu na 75% příspěvku na péči. Pokud využívá dítě odlehčovací službu ambulantně, je s rodiči uzavírána smlouva na počet využívaných hodin. Dále organizace nabízí uživatelům i veřejnosti fakultativní služby, např. pronájem bazénu apod.

R2: Organizace jiné zdroje nevyužívá. Dotace z MPSV, z Krajského úřadu Libereckého kraje, dotace ze Statutárního města Liberec a nyní grant prostřednictvím Mechanismu EHP/ Norska..

R3: Organizace zaměstnává pracovníky se změněnou pracovní schopností, kteří jsou registrovaní na Úřadu práce v Liberci. Prostřednictvím kompenzačních příspěvků na tyto pracovníky organizace získává část finančních prostředků na uhrazení jejich mzdy.

R4: Prostřednictvím příspěvku na péči. Uživatelé služeb ve věku do 18 let hradí odebranou stravu ve výši stravovací jednotky, finanční příspěvek za sjednanou péči ze zákona. Při odlehčovací službě pobytové odevzdávají uživatelé služeb 75% přiznaného příspěvku na péči (vypočítává se dle počtu pracovních dní v měsíci a skutečně odebrané služby), při ambulantní službě výše úhrady za péči činí maximálně 100 Kč/hod. Při pobytové odlehčovací službě si uživatelé nad 18 let hradí ubytování, kdy je cena stanovena dle počtu lůžek na pokoji. V roce 2008 dotace od MPSV pokryla rozpočet ve výši 43%, dotace od KÚLK pokryla 45%, 12% pak pokryly příspěvky od uživatelů.

4.2 VÝSLEDKY POLOŘÍZENÝCH ROZHOVORŮ S RODIČI S DĚTMI S POSTIŽENÍM

4.2.1. Druh vzdělání a současné zaměstnání rodiče

R1: Vysokoškolské vzdělání, v současné době zaměstnána jako lektorka vzdělávání dospělých osob v kurzech PC dovedností.

R2: Střední odborné učiliště, v současné době v domácnosti – péče o dítě s postižením.

R3: Střední odborné učiliště, v současné době péče o dítě s postižením v domácnosti

R4: Střední škola, v současné době respondentka nepracuje a pečuje o syna s postižením.

R5: Střední odborné učiliště, obor kadeřnice, v současné době péče o dceru s postižením

R6: Středoškolské vzdělání, respondenta popsala své současné zaměstnání jako: „Doživotní au-pair“.

R7: Střední odborné učeliště, v současné době péče o syna s postižením.

R8: Střední odborné učeliště, v současné době v domácnosti, péče o syna s postižením.

R9: Střední škola, v současné době pracovník v sociálních službách Jedličkova ústavu, p.o.

R10: Střední škola, v současné době respondentka pracuje jako uklízečka.

R11: Střední škola, v současné době respondentka pracuje na dohodu o provedení práce jako pracovník v sociálních službách Občanského sdružení D.R.A.K.

4.2.2. Druh zdravotního znevýhodnění dítěte

R1: Dětská mozková obrna spastická diparesa.

R2: Kombinovaná dětská mozková obrna.

R3: Dětská mozková obrna, kombinovaná forma.

R4: Kombinovaná forma dětské mozkové obrny.

R5: Dětská mozková obrna, triparetická forma.

R6: Dětská mozková obrna, paraparetická forma.

R7: Dětská mozková obrna.

R8: Dětská mozková obrna.

R9: Dětská mozková obrna.

R10 : Dětská mozková obrna, kvadruparéza.

R11: Dětská mozková obrna, kombinovaná forma (poškození zraku, poškození řeči, epileptická záchvaty).

4.2.3. Znáte pojem odlehčovací péče?

R1: Respondenta uvedla, že tento pojem zná.

R2: Respondenta odpověděla, že teoreticky tento pojem zná.

R3: Dotázaná uvedla, že pojem nezná.

R4: Respondentka uvedla, že pojem odlehčovací péče nezná.

R5: Respondentka uvedla, že nezná pojem odlehčovací služby ani pojem odlehčovací péče.

R6: Po krátkém zaváhání respondentka uvedla, že nezná pojem odlehčovací služby.

R7: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nezná pojem odlehčovací služby.

R8: Respondentka odpověděla, že nezná pojem odlehčovací služby.

R9: Respondentka uvedla, že zná pojem odlehčovací služby.

R10: Respondentka uvedla, že „jí něco říká“ pojem odlehčovací služby.

R11: Respondentka odpověděla, že zná pojem odlehčovací služby.

4.2.4. Co si představujete pod tímto pojmem?

R1: Možnost podělit se v péči o dítě, hlavně pro případy, kdy pečující osoba potřebuje čas na vyřízení osobních věcí, případně regeneraci.

R2: Myslím, že to je to, že můžu to dítě za nějakou úplatu odložit, abych si mohla něco zařídit nebo odpočinout si.

R3: Pod pojmem odlehčovací péče si respondentka představuje, že syna s postižením může někam „strčit“ a odpočinout si.

R4: Respondentka uvedla, že nezná pojem odlehčovací péče a proto neví, co by si pod tímto pojmem měla představit.

R5: Respondentka uvedla, že neví, co by si pod pojmem odlehčovací péče měla představit.

R6: Respondentka uvedla, že se domnívá, že odlehčovací služby slouží k tomu, aby matka mohla v organizaci odložit své dítě s těžkým postižením a mohla prožít například týden o samotě.

R7: Respondentka se dotázala, zda odlehčovací služby znamenají, že by jí někdo pomáhal s péčí o syna s postižením.

R8: Respondentka uvedla, že neví, co si má pod pojem odlehčovací služby představit.

R9: Respondentka si pod pojmem odlehčovací služby představuje odbornou pomoc, která „ulehčí život“ rodičům dítěte s postižením.

R10: Respondentka si představuje, že odlehčovací služby „usnadní práci“ rodičům, kteří v domácím prostředí pečují o dítě s postižením.

R11: Pod pojmem odlehčovací služby si respondentka představuje pomoc pro rodiny s dítětem s postižením.

4.2.5. Využíváte služeb odlehčovací péče v Libereckém kraji?

R1: Služby odlehčovací péče nevyužívám. Většinu příspěvku na péči (75%) vynakládám na platbu osobní asistentky ve škole, kde se jedná o individuální asistenci. Neznám žádnou organizaci, která by poskytovala odlehčovací služby, ani ceny této služby.

R2: Teoreticky by služby odlehčovací péče měl poskytovat Jedličkův ústav, p.o. Služby odlehčovací péče nevyužívám. V současné době využívám služby Centra denních služeb v Jedličkově ústavu, p.o.

R3: Respondentka uvedla, že ji jako odlehčovací služba připadá i rehabilitační třída, kterou syn navštěvuje. Po dobu, kterou tam syn pobývá, si respondentka může zařídit osobní věci a odpočinout si. Z odpovědi vyplynulo, že dotazovaná žena nezná organizaci, která by služby odlehčovací péče poskytovala.

R4: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nemá potřebu využívat služeb odlehčovací péče. Dále uvedla, že nezná organizaci, která by v Libereckém kraji poskytovala tuto službu.

R5: Respondentka uvedla, že se domnívá, že Jedličkův ústav, p.o. poskytuje odlehčovací služby. Přibližnou cenovou kalkulaci služby respondentka nezná. Dále respondentka uvedla, že k zajištění „hlídání“ dcery s postižením využívá babičku a Centrum denních služeb v Jedličkově ústavu, p.o.

R6: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nevyužívá odlehčovací služby, protože nezná organizaci, která by tyto služby v Liberci poskytovala. Dále uvedla, že její syn s postižením je již velký a silný, proto má obavu, že by ošetřující personál měl se synem moc práce.

R7: Respondentka odpověděla, že nezná zařízení, které by v Libereckém kraji poskytovalo odlehčovací služby.

R8: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nezná v Libereckém kraji organizaci, která by poskytovala odlehčovací služby.

R9: Respondentka odpověděla, že nevyužívá přímo odlehčovací služby, ale dává syna do denního stacionáře v Jedličkově ústavu, p.o.

R10: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nevyužívá přímo odlehčovací služby, ale využívá Centrum denních služeb Jedličkova ústavu, p.o. Dále odpověděla, že se domnívá, že odlehčovací služby nabízí Jedličkův ústav, p.o.. Na dotaz, zda přibližně zná cenovou kalkulaci odlehčovací péče, respondentka odpověděla, že neví.

R11: Dotazovaná odpověděla, že se domnívá, že odlehčovací služby poskytuje Jedličkův ústav, p.o., ale nezná přibližnou cenovou kalkulaci za poskytnutí služby. Dále odpověděla, že místo odlehčovacích služeb využívá každý den Centrum denních služeb, které poskytuje Jedličkův ústav, p.o.

4.2.6. Jakým způsobem trávíte čas bez dítěte s postižením?

R1: Z odpovědi vyplynulo, že jediný čas bez dítěte s postižením respondentka tráví v zaměstnání. V případech, kdy je potřeba obstarat nákupy, hlídá dceru manžel. Respondentka uvedla, že prakticky nemá volný čas bez dítěte s postižením.

R2: Respondentka odpověděla, že ve svém volném čase bez dítěte s postižením zařizuje osobní záležitosti na úřadech, obstarává nákupy. Jako jedinou osobní aktivitu uvedla, že navštěvuje klub maminek dětí s postižením, který provozuje Občanské sdružení D.R.A.K.

R3: Respondentka uvedla, že volný čas bez dítěte s postižením tráví pro sebe.

R4: Většinu volného času tráví respondentka obstaráním nákupů, nebo vyřizováním osobních záležitostí na úřadech a péčí o další děti.

R5: Z odpovědi vyplynulo, že čas, kdy je dcera v rehabilitační třídě, využívá respondentka k obstarání domácnosti. Dále uvedla, že navštěvuje klub maminek dětí s postižením, který zřizuje Občanské sdružení D.R.A.K. v Liberci. Respondentka dodala, že v současné době se snaží navrátit se ke své profesi kadeřnice.

R6: Respondentka se smíchem odmítla odpovědět, jakým způsobem tráví volný čas bez dítěte s postižením. Pravděpodobně aby odlehčila situaci, odpověděla, že v hospodě.

R7: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka tráví volný čas například četbou nebo péčí o domácnost.

R8: Respondentka odpověděla, že v čase bez dítěte s postižením „užívá klidu“.

R9: Respondentka uvedla, že jelikož je zaměstnaná, tak tráví volný čas prací v domácnosti a péčí o další dítě.

R10: Respondentka vysvětlila, že v Liberci „nemá babičky“ a je zaměstnaná, proto nemá prakticky žádný volný čas „sama pro sebe“.

R11: Dotazovaná odpověděla, že volný čas tráví přípravou podkladů do zaměstnání, péčí o domácnost a obstaráváním osobních věcí.

4.2.7. Trávíte s partnerem společně volný čas bez dítěte s postižením?

R1: Respondentka uvedla: „Zázraky se dějí, takže cca. dvakrát ročně se najde hlídání a jdeme s manželem do divadla“. Dále respondentka uvedla, že je málo času být společně s dětmi, natož ještě bez dětí. Většinou se s manželem dívají na televizi, když děti usnou.

R2: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka nemá životního partnera a proto musí obstarat většinu péče o dítě s postižením. Dále uvedla, že volný čas tráví pracovně.

R3: Respondenta uvedla, že se svým přítelem mají málo možností trávit společně volný čas, protože: „Mají kluka pořád s sebou“.

R4: Dotazovaná žena uvedla, že s partnerem netráví skoro žádný volný čas, protože muž je velmi pracovně zatížen.

R5: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka a její manžel se snaží trávit společně víkendy. Dceru s postižením někdy hlídají prarodiče. Respondentka uvedla, že má velkou výhodu, protože prarodiče bydlí v blízkosti jejich bydliště.

R6: Respondentka uvedla, že s partnerem netráví volný čas. Dále dodala, že volný čas tráví raději s kamarádkami.

R7: Respondentka uvedla, že její manžel tráví hodně času v zaměstnání a když je doma, tak je potřeba opravit něco v domácnosti, nařezat dříví apod.

R8: Respondentka odpověděla, že nemá partnera.

R9: Respondentka uvedla, že s manželem tráví společně hlavně večery a to povídáním a plánováním aktivit do dalších dní.

R10: Respondentka vysvětlila, že „nemá babičky v Liberci“, proto nemají s manželem společný volný čas, veškerý volný čas tráví společně s dětmi.

R11: Z odpovědi vyplynulo, že respondentka tráví společně s manželem volný čas pouze vyjímečně, protože mají již prarodiče ve vysokém věku a ti by nezvládli péči o syna s postižením.

5. DISKUSE

Výsledky výzkumů se vztahují ke zvoleným souborům a jejich skladbě. Stojí za zvážení, zda by se výsledky výzkumu potvrdily při odlišném složení výzkumného souboru (například zastoupení muže – ředitele v rámci polořízených rozhovorů s poskytovateli odlehčovacích služeb, či muže – rodiče pečujícího o dítě s postižením), nebo v případě vyššího počtu respondentů, popřípadě provedení výzkumů v jiném regionu.

V rámci provedených výzkumů jsem se snažila zjistit, jaké finanční zdroje využívají poskytovatelé odlehčovacích služeb k financování odlehčovacích služeb a jaký je přístup rodičů pečujících o dítě s postižením k této službě.

Abychom dokázali lépe pochopit výsledky uvedených výzkumů, je nutné si podrobněji popsat odpovědi poskytovatelů odlehčovacích služeb a odpovědi rodičů pečujících o dítě s postižením. Výsledky odpovědí jsou popsány v kapitole „Výsledky“.

5.1. POLOŘÍZENÉ ROZHOVORY S POSKYTOVATELI ODLEHČOVACÍCH SLUŽEB

V rámci polořízeného rozhovoru s poskytovateli odlehčovacích služeb byla první otázkou *délka provozu odlehčovacích služeb v rámci jednotlivých organizací*. Tři ze čtyř organizací provozují odlehčovací služby téměř již sedmým rokem. Tyto organizace tedy provozovaly „odlehčovací služby“ respektive dle tehdejší terminologie „respitní péči“ již před „zakotvením“ zákonné definice odlehčovacích služeb (zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Před obdobím platnosti výše uvedeného zákona organizace poskytovaly respitní neboli odlehčovací služby bez nároku na dotaci MPSV ČR, neboť respitní péče do doby přijetí zákona č. 108/2006 Sb. nebyla sociální službou.

Na otázku, zda organizace *financují odlehčovací služby prostřednictvím ministerstev*, odpověděli tři ze čtyř poskytovatelů služby, že o poskytnutí dotace žádají pouze Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále MPSV ČR). Těmto poskytovatelům nevyhovuje systém poskytování dotací MPSV ČR, neboť částka kterou

od MPSV ČR získají je vždy podstatně menší než částka o kterou zařízení žádalo. Dále organizace uvádějí, že je zatěžuje časová náročnost zpracování projektu. Pouze ředitelka organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. odpověděla, že mimo vyhlášení dotačního řízení MPSV ČR sleduje také výzvy Ministerstva zdravotnictví České republiky, Ministerstva vnitra České republiky a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Tato ředitelka uvedla, že přehledné informace o výzvách jednotlivých ministerstvech získává prostřednictvím organizací Neziskovky.cz, Evropského sociálního fondu či webových stránek uvedených ministerstev. Překvapivé jsou odpovědi tří poskytovatelů služby, kteří o poskytnutí dotace žádají pouze MPSV ČR. Je nečekané, že organizace nesledují dotační vyhlášení ostatních ministerstev, které by mohli využít pro cílovou skupinu uživatelů odlehčovacích služeb. Například Ministerstvo vnitra České republiky v rámci svých grantových výzev přispívá na dobrovolnickou službu, Ministerstvo zdravotnictví poskytuje dotace na tuzemské či zahraniční pobyty, edukační činnost atd. Domnívám se, že ředitelé těchto organizací jsou natolik vytížení provozní stránkou řízení organizace, že již nemají časové možnosti zjišťovat a usilovat o spolufinancování odlehčovacích služeb z těchto zdrojů. Nabízí se též otázka, zda tito poskytovatelé považují zahraniční pobyt či dobrovolnickou službu za natolik hodnotnou, aby investovali čas do zpracování projektu, realizovali jej a vyúčtovali.

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen KÚLK). Organizace Jedličkův ústav, p.o. a Služby sociální péče TEREZA, p.o. jsou příspěvkové organizace Krajského úřadu Libereckého kraje. Tyto organizace každoročně zpracovávají důvodovou zprávu, kterou odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin KÚLK odůvodní a se zástupci úřadu projednají rozpočet. Zbylé dvě dotazované organizace usilují o dotaci krajského úřadu prostřednictvím grantových řízení. Poskytovatelé těchto organizací uvedli, že se každoročně účastní grantových řízení odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin Krajského úřadu Libereckého kraje. Ředitelka organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. uvedla, že sleduje také výzvy ostatních odborů KÚLK, které by se daly uplatnit pro cílovou skupinu uživatelů služeb organizace. Ředitelka této organizace

upřesnila, že by preferovala prodloužení doby finanční podpory úřadu z jednoho na dva roky. Tento krok odůvodnila tvrzením, že organizaci zatěžuje každoroční zpracovávání projektů. Organizace poskytující službu by taktéž měla větší jistotu zabezpečení provozu služby. Vedoucí pobočky CENTRA PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. – zařízení Centrum pro zdravotně postižené Liberec se s tímto názorem ztotožnila, přičemž zdůraznila, že záleží jakým způsobem je organizace „zapsána“ u úředníků KÚLK.

Z osobní zkušenosti realizátora projektů podpořených dotací KÚLK mohou potvrdit vysokou hodnotu podpory úředníků. V rámci této podpory příslušný úředník organizaci upozorní např. na nutnost opravit vyúčtování projektu, doplnit projekt o nepovinné přílohy atd. Na obranu pracovníků úřadu však musím zdůraznit, že tato podpora není získávána nelegálními způsoby. Cílem podpory je získat úředníka pro vizi projektu, například častou konzultací, zapracování názorů úředníka do projektu atd. Organizace, které prostřednictvím médií, zvláště regionálního tisku bojují proti zaměstnancům úřadu, nemohou očekávat od této instituce nijak vřelou podporu.

Na otázku *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím obecních, městských zdrojů, Statutárního města Liberec* odpověděli tři ze čtyř dotázaných poskytovatelů odlehčovacích služeb, že pravidelně získávají dotace prostřednictvím fondů Statutárního města Liberec. Jedná se zejména o Fond zdraví, Sportovní fond a Fond prevence. Ředitelka Centra sociálních služeb Tereza, p.o. odpověděla, že pro pracovníky organizace je zatěžující projekty psát, realizovat a správně je vyúčtovat. Proto organizace nevyužívá tento zdroj ke spolufinancování odlehčovacích služeb.

V otázce *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím evropských zdrojů na období 2007 – 2013*, se všichni dotázaní poskytovatelé shodli v názoru, že v organizacích chybí odborný pracovník, který by měl zkušenosti s tvorbou a realizací projektů v rámci Evropské unie. Ředitelka organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. tento problém vyřešila prostřednictvím odborné agentury, která organizaci vytvořila projekt „na míru“. Organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. tento projekt podala v rámci výzvy Evropského sociálního fondu, konkrétně v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Opačný názor zastává ředitelka Centra sociálních služeb

Tereza, p.o., která odmítá využívat služeb odborných agentur z důvodu zaplacení služeb agentuře i v případě, že projekt dotaci nezíská.

Z osobní zkušenosti realizátora projektů mohu potvrdit, že v současné době existuje řada agentur, které nabízejí tvorbu projektu bez nároku na okamžité zaplacení honoráře. Velmi dobře funguje spolupráce, kdy organizace poskytující odlehčovací služby popíše agentuře vizi projektu, cílovou skupinu uživatelů projektu atd. Agentura poté tvorbu projektu koordinuje, sestavuje rozpočet projektu a projekt zpracovává ve speciálních softwarových programech. V případě, že je projekt Evropskou unií podpořen, organizace proplatí agentuře její honorář, který byl agenturou zpracován do rozpočtu projektu.

Znalost oblasti *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finanční pomoci Švýcarska deseti novým zemím EU* prokázala pouze organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. Ředitelka zařízení uvedla, že organizace podávala projekt v rámci tohoto dotačního řízení, ovšem neuspěla z důvodu špatně zpracované žádosti o dotaci. Ředitelka upřesnila, že pokud by organizace projekt konzultovala s odbornou agenturou, měl by projekt větší šanci na úspěch. Ředitelka organizace Jedličkův ústav, p.o. uvádí, že zařízení dosud nečerpalo podporu z tohoto zdroje, protože organizace nedisponuje pracovníkem, který by se zabýval pouze tvorbou a realizací takových projektů. Dále ředitelka upřesnila, že problémem není pouze financování mzdy tohoto pracovníka, ale též o otázka zázemí pro jeho práci, úhradu školení atd. Ředitelka Centra sociálních služeb Tereza, p.o. zastává názor, že Evropská unie a Finanční mechanismus EHP/ Norska upřednostňují vznik nových zařízení a nových služeb. Grantové výzvy z těchto zdrojů dle ředitelky nepodporují stávající provoz sociálních služeb (např. mzdové prostředky, provozní náklady atd).

Zvýšení informovanosti a iniciativu uvádějí organizace v otázce *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/ Norska*. Zatímco Jedličkův ústav, p.o. neusiluje o získání podpory z tohoto zdroje, organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. a CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. již v minulosti podali projekt v rámci grantových výzev tohoto zdroje. Organizace CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s.

v grantovém řízení uspěla a v současné době realizuje projekt s názvem „Společně najdeme cestu“. Celkovým cílem projektu je podpora dětí a mladistvých se specifickými potřebami tak, aby mohli spokojeně žít v biologické rodině a naplňovat svoje biologické potřeby. Ředitelka organizace Služby sociální péče TEREZA, p.o. uvedla, že organizace v minulosti nečerpala podporu z tohoto zdroje a ani v budoucnu nezamýšlí účastnit se grantových řízení tohoto zdroje.

Na otázku *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Visegrádského fondu* z oslovených organizací uvedla pouze ředitelka organizace ESY HANDICAP HELP, o.s., že žádala o podporu z tohoto zdroje. Ředitelka dále uvedla, že jí vyhovoval způsob žádosti o podporu.

Více zájmu a zkušeností organizace projeví v otázce *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím firemních dárců*. Ředitelky organizací Jedličkův ústav, p.o. a ESY HANDICAP HELP, o.s. vyjmenovaly hned několik firem, které organizaci dlouhodobě podporují. Opačný názor zastává vedoucí pracovnice liberecké pobočky CENTRA PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s., která uvedla, že zařízení neusiluje o spolupráci s firmami. Tento postoj je překvapivý vzhledem k faktu, že se jedná o neziskovou organizaci, která si stěžuje na nedostatek finančních prostředků potřebných k provozování služeb. Také ředitelka organizace Služby sociální péče TEREZA, p.o. uvedla, že neusiluje o spolupráci s firemními dárci. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že organizace nepravidelně obdrží od firem jednorázové dary materiálního charakteru, například cukrovinky pro realizaci soutěží apod. Domnívám se, že zejména organizace poskytující sociální služby mohou být dobrým partnerem pro firmy, které se snaží vybudovat si image CSR, tedy společensky odpovědné firmy (Corporate Social Responsibility). Často spolupráce mezi organizací a firmou začíná v rámci firemního dobrovolnictví, při čemž zaměstnanci firmy např. jeden den v roce stráví v organizaci poskytující odlehčovací služby (např. opravou zahradních prvků, malováním místností, ale i realizací volnočasového programu pro uživatele zařízení). Zaměstnanci firmy osobně poznají chod organizace, její zaměstnance a uživatele služeb. Firemní dobrovolnictví je dobrou příležitostí pro navázání dlouhodobé spolupráce mezi firmou a organizací poskytující odlehčovací

služby. Firemní dobrovolnictví zprostředkovávají například organizace HESTIA, o.s., Fórum dárců, o.s., Dobrovolnické centrum, o.s.

Všichni dotazovaní poskytovatelé odlehčovacích služeb odpověděli, že *financují odlehčovací služby prostřednictvím nadací a nadačních fondů*. Tři organizace spolupracují s NADACÍ ŠKOLA HROU, dvě organizace spolupracují s Nadací EURONISA, taktéž dvě organizace obdrželi dotaci od Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové. Dvě organizace podpořila Nadace SYNER, přičemž tato nadace dlouhodobě podporuje organizaci ESY HANDICAP HELP, o.s. Nadace EURONISA, NADACE ŠKOLA HROU a Nadace SYNER podporují především organizace v Libereckém kraji. Financování služby prostřednictvím nadací a nadačních fondů je jediným zdrojem, který využívají všechny dotázané organizace. Důvodem této skutečnosti může být odlišnost mezi přístupem nadace a přístupem veřejné správy k organizaci poskytující odlehčovací služby. Nadace totiž iniciativně získávají finanční prostředky, které rády předávají organizacím, které svou činností realizují poslání nadace. Mezi nadací a organizací tak vzniká dobrá spolupráce. Nadace či nadační fond se aktivně informuje o realizaci projektu, pomáhá organizaci projekt medializovat či upozorňuje realizátora např. na nedostatečné vyúčtování projektu. Nadace a nadační fondy zejména regionálního charakteru často nepožadují sankce za pozdní vyúčtování projektu, ovšem jestliže nejsou spokojeni s přístupem organizace, nepodpoří její činnost v příštím roce.

V oblasti *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím individuálních dárců* mají všechny dotázané organizace zpracovanou metodiku pro přijímání daru v rámci dokumentu „Standardy kvality odlehčovacích služeb“. Žádná z dotázaných organizací ovšem nemá zpracovaný postup péče o individuální dárci v oblasti public relations. Dle názoru Jaroslavy Jones, ekonomické ředitelky Občanského sdružení Kaleidoskop (10), může být důvodem nerozvinutí individuálního dárcovství v ČR nechuť organizací pouštět se do oslovování individuálních dárců, tuto situaci Jaroslava Jones popisuje slovy: „Buď se jim do toho nechce vůbec, nebo neví jak na to“. Přesto dle Jaroslavy Jones má Česká Republika v individuálních dárcích stále skrytý potenciál. Dle výzkumu Občanského sdružení Spiralis jsou individuální dárci nejméně významným finančním

zdrojem pro neziskové organizace v ČR. Alarmující je, že neziskové organizace v budoucnu nepočítají s dary od neanonymních individuálních dárců – spoléhají především na veřejné rozpočty a firmy. Celkově se projevuje nedostatečná kreativita neziskových organizací v oslovování individuálních dárců. **(151)**

V oblasti *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím členských příspěvků* má z oslovených organizací pouze organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. vybudovanu členskou základnu. Informace o činnosti organizace jsou členům sdělovány prostřednictvím seminářů, které organizace pořádá minimálně jednou ročně. Ředitelka Jedličkova ústavu, p.o. uvedla, že v organizaci v minulosti fungoval systém členství, ale byl zrušen. Vedoucí pracovnice liberecké pobočky organizace CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. uvedla, že v organizaci není založen systém členství, ale uživatelé služeb a jejich blízcí jsou o aktivitách organizace informováni prostřednictvím časopisu organizace „Sdruženáček“. Taktéž v organizaci Služby sociální péče TEREZA, p.o. není zaveden systém členství.

Na otázku ohledně *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím inzerce* reagovali dotázaní respondenti s údivem. Ředitelka organizace Služby sociální péče TEREZA, p.o. uvedla, že kdyby zařízení inzerovalo žádost o finanční dar, tak by si pracovníci organizace připadali jako žebráci. Také liberecká pobočka organizace CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. nevyužívá inzerci jako zdroj financování odlehčovacích služeb. Organizace Jedličkův ústav, p.o. a ESY HANDICAP HELP, o.s. neinzerují žádost o poskytnutí finančního příspěvku, ale rozhodly se inzerovat nabídku svých služeb v regionální publikaci Krajský lexikon zdraví. Jedličkův ústav, p.o. inzeruje také v měsíčníku KALENDÁŘ LIBERECKA.

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím veřejné sbírky. Ředitelka organizace Jedličkův ústav, p.o. uvedla, že zařízení veřejnou sbírku nikdy neorganizovalo a ani do budoucna neplánuje podobnou akci organizovat. Osobně se domnívám, že zejména toto zařízení, které zajišťuje péči dětem s postižením v Liberci již přes 50 let, by mělo v případě konání sbírky v Liberci reálnou šanci na zajímavý finanční výtěžek. Naopak organizace CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. má s veřejnou sbírkou špatné zkušenosti. Ve spolupráci s Policií

ČR se zařízení v současné době potýká se skupinou jedinců, kteří jménem organizace žádají o příspěvek návštěvníky nákupních center v Libereckém kraji. Organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. se v letošním roce poprvé účastní celorepublikové sbírky Dny lidí dobré vůle – Velehrad. Ředitelka zařízení Služby sociální péče TEREZA, p.o. uvedla, že se zařízení před dvěma lety účastnilo regionální sbírky Nadace EURONISA s názvem „Pozvedněte slabé“.

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím vlastní činnosti. Vedoucí liberecké pobočky organizace CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s. uvedla, že v rámci poskytovaných služeb pracovníci nezhotovují s uživateli výrobky, které by se daly v rámci různých charitativních akcí či trhů prodávat. Ředitelka organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. odpověděla, že za vlastní činnost organizace považuje poskytnutou sociální službu, kterou uživatel financuje například z příspěvku na péči. Ředitelka Jedličkova ústavu uvedla, že v souladu se zřizovací listinou může organizace provádět hospodářskou činnost či pronajímat místnosti organizace.

Žádná z oslovených organizací nevyužila *financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Lions či Rotary klubu*. Organizace ani v budoucnu neplánují oslovit Lions klub, Rotary klub či jinou mezinárodní organizaci podporující sociální služby.

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím jiných než výše uvedených zdrojů. Jedličkův ústav, p.o. spolufinancuje odlehčovací služby prostřednictvím úhrady příspěvku na péči. Jestliže uživatel využívá pobytovou službu v rámci domova pro osoby se zdravotním postižením, pak organizace žádá po rodičích 100 % příspěvku. Jestliže uživatel využívá odlehčovací služby v rámci týdenního stacionáře, tak organizace uzavírá s rodiči smlouvu na 75 % příspěvku na péči. Pokud využívá dítě s postižením odlehčovací služby ambulantně, je s rodiči uzavírána smlouva na počet využívaných hodin. Dále organizace nabízí uživatelům i veřejnosti fakultativní služby, např. pronájem bazénu apod. Také organizace Služby sociální péče TEREZA, p.o. spolufinancuje provoz odlehčovacích služeb prostřednictvím příspěvku na péči. Uživatelé do 18 let hradí odebranou stravu ve výši stravovací jednotky a finanční příspěvek za sjednanou péči. Při pobytové formě odlehčovacích služeb odevzdávají

uživatelé organizaci 75% přiznaného příspěvku na péči (vypočítává se dle počtu pracovních dní v měsíci a skutečně odebrané služby), při ambulantní formě služby výše úhrady za péči činí maximálně 100 Kč za hodinu.

Organizace ESY HANDICAP HELP, o.s. zaměstnává pracovníky se změněnou pracovní schopností, kteří jsou registrovaní na Úřadu práce v Liberci. Prostřednictvím *kompensačních příspěvků* organizace získává na tyto pracovníky část finančních prostředků na uhrazení jejich mzdy.

Z výsledků realizovaného výzkumu vyplývá, že oslovené organizace spoléhají na financování odlehčovacích služeb prostřednictvím veřejných rozpočtů. Financování odlehčovacích služeb oslovených organizací není systematické a nevykazuje strategické plánování provozu organizace. Pouze organizace ESY HANDICAP HELP, o.s aktivně využívá současné možnosti vícezdrojového financování a vyhledává cesty ke stabilnímu zajištění provozu a rozvoji organizace v dalších letech.

5.2. POLOŘÍZENÉ ROZHOVORY S RODIČI S DĚTMI S POSTIŽENÍM

Na otázku *druh vzdělání a současné zaměstnání rodiče*, jedna respondentka uvedla ukončené vysokoškolské vzdělání, pět respondentek mělo ukončenu střední školu a pět respondentek absolvovalo střední odborné učiliště. Odpovědi respondentek nevykazovaly odlišnosti vzhledem ke stupni ukončeného vzdělání.

Pokud jde o *druh zdravotního znevýhodnění dítěte*, všechny respondentky uvedly, že postižení u dítěte vzniklo v důsledku dětské mozkové obrny. Tento druh postižení se u dítěte můžete projevit v různých stupních postižení. Například kvapdruparéza - postižení všech končetin či monoparéza, postižení jedné končetiny. Jedna respondentka uvedla, že její syn má kromě diagnózy dětské mozkové obrny též diagnózu epilepsie a poškození zraku. Závažnost postižení se nepromítla v otázce využívání odlehčovacích služeb.

Na otázku: „*Znáte pojem odlehčovací služby?*“ pět respondentek uvedlo, že zná

či alespoň „jim něco říká“ pojem odlehčovací služby. Šest respondentek uvedlo, že nezná pojem odlehčovací služby.

Na otázku: „*Co si představujete pod tímto pojmem?*“ respondentky odpověděly: „Možnost podělit se v péči o dítě, hlavně v případech, kdy pečující osoba potřebuje čas na vyřízení osobních věcí, případně regeneraci.“, „Myslím, že to je to, že můžu to dítě za nějakou úplatu odložit, abych si mohla něco zařídit nebo odpočinout si.“, „Domnívám se, že odlehčovací služby slouží k tomu, aby matka mohla v organizaci odložit své dítě s těžkým postižením a mohla prožít například týden o samotě“.

Další z otázek zněla: „*Využíváte odlehčovací služby v Libereckém kraji*“ ? Všech jedenáct respondentek uvedlo, že nevyužívá odlehčovacích služeb, přičemž čtyři respondentky uvedly, že v rámci Libereckého kraje neznají zařízení, které by tuto službu poskytovalo. Dvě respondentky uvedly, že odlehčovací služby využívají v rámci centra denních služeb, které poskytuje Jedličkův ústav, p.o. Jedna respondentka uvedla, že si odpočine, když je dítě v rehabilitační třídě. Jedna respondentka uvedla, že si odpočine, když je dítě s postižením v denním stacionáři. Jedna respondentka též uvedla, že nepotřebuje využívat odlehčovacích služeb, protože jí dítě s postižením pohlídá babička. Jedna respondentka uvedla, že její syn je „moc velký a silný, bylo by s tím moc práce“. Z uvedeného je zřejmé, že rodiče nerozlišují odlehčovací služby od jiných forem sociálních služeb, kde zodpovědnost za dítě s postižením převezme registrovaný poskytovatel sociálních služeb a rodič má možnost odpočinout si. Je zarážející, že respondentky, které uvedly, že neznají organizaci, která by poskytovala odlehčovací služby, využívaly služeb organizace, která mj. poskytuje odlehčovací služby rodinám s dětmi s postižením.

Dotaz: „*Jakým způsobem trávíte čas bez dítěte s postižením?*“, pět respondentek zodpovědělo tak, že čas bez dítěte s postižením využije k obstarání osobních záležitostí, nákupů, péči o domácnost či péči o další děti. Jedna respondentka uvedla, že je zaměstnaná, proto ji prakticky nezbyvá volný čas bez dítěte s postižením. Další respondentka uvedla, že ve volném čase navštěvuje rekvalifikační kurz. Dvě respondentky odpověděly, že ve volném čase navštěvují klub maminek dětí s postižením v rámci Občanského sdružení D.R.A.K. Jedna respondentka odmítla na

tuto otázku odpovědět. Jedna respondentka odpověděla, že nemá čas „pro sebe“.

Dotaz: *„Trávíte s partnerem společně volný čas bez dítěte s postižením“?*
Z výpovědí respondentek, které o dítě s postižením pečují společně s partnerem, zcela jasně vyznívala snaha partnerů trávit společně volný čas. Ve výpovědích bylo zjevné, že se oba partneři snaží plnit veškeré své povinnosti - zaměstnání, péči o domácnost, péči o dítě s postižením a o další děti. Čas strávený pouze s partnerem je dle výpovědí velmi vzácný a často se omezuje na večerní hodiny, kdy děti již spí a partneři plánují činnosti do příštích dnů. Respondenti, kteří bydlí v blízkosti prarodičů uvádějí více možností trávit volný čas s partnerem.

Z výsledků realizovaného výzkumu vyplývá, že rodiče pečující o dítě s postižením v Libereckém kraji téměř odlehčovací služby. Oslovení rodiče nerozlišují rozdíl mezi odlehčujícími službami a ostatními druhy sociálních služeb, stejně tak neznají organizace poskytující odlehčovací služby v Libereckém kraji ani přibližné cenové kalkulace služby. Z výsledku rozhovorů vyplývá, že smysl odlehčovacích služeb, tedy odpočinout si od péče o dítě s postižením, by rodiče s uspokojením přijali. Překážkou využívání služby pravděpodobně není jen otázka finanční, ale též otázka společenská. Společenský okruh rodiče pečujícího o dítě s postižením neodsuzuje, situaci kdy si rodič odpočine a péče o dítě s postižením je zabezpečena jiným rodinným příslušníkem (například prarodiče). Jestliže rodič za stejným účelem předá dítě do péče sociálních služeb, může být v rámci svého společenského okruhu odsuzován za tzv. „ústavní výchovu dítěte“ či nezvládnutí svých rodičovských povinností.

6. ZÁVĚR

Cílem práce bylo zmapovat systém, možnosti a formy financování odlehčovacích služeb pro děti s postižením v Libereckém kraji. Domnívám se, že tento cíl byl vzhledem k možnostem současné legislativy, dostupné odborné literatury a realizovaného výzkumu splněn.

Z výzkumu vyplynulo, že současný stav financování organizací poskytující odlehčovací služby není systematický. Při získávání finančních prostředků prostřednictvím ministerstev oslovené organizace využívají dotační výzvy pouze Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, v oblasti financování ze zdrojů Krajského úřadu Libereckého kraje, organizace využívají dotačních výzev pouze odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin.

Zahraniční zdroje financování odlehčovacích služeb využívají oslovené organizace pouze v malé míře. Jedná se zejména o strukturální fondy Evropské unie a Finanční mechanismus EHP/ Norska. Důvodem této skutečnosti je nedostatek kvalitních a finančně dostupných lidských zdrojů v této oblasti. Současně však oslovené organizace nevykazují větší úsilí o změnu současného stavu.

Firemní dárcovství se v oslovených zařízeních omezuje na nepravidelné jednorázované dary, zejména materiálního charakteru. Poskytovatelé odlehčovacích služeb nemají s firmami vybudovanou dlouhodobou spolupráci. Organizace nevyužívají členské příspěvky a v malé míře využívají příjmy z veřejných sbírek. Nejméně významným finančním zdrojem jsou individuální dárci. Alarmující je, že organizace v budoucnu nepočítají s dary od neanonymních individuálních dárců a spoléhají především na veřejné rozpočty.

Oslovení poskytovatelé odlehčovacích služeb získávají finanční prostředky mj. prostřednictvím vlastní činnosti. V souladu se zákonem č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách, organizace využívají formy financování úhradou za poskytnuté služby prostřednictvím příspěvku na péči. Veřejná správa nakupuje služby od oslovených organizací formou dotací a grantů. V tomto procesu jsou ale zvýhodněny příspěvkové organizace, které jsou řízeny subjekty veřejné správy a mají každoročně jisté finanční

prostředky přímo z veřejných rozpočtů. Oslovené neziskové organizace poskytující odlehčovací služby jsou finančně zajištěny na období realizovaných projektů, které jsou veřejnou správou zpravidla vypisovány na jeden rok.

Z výsledků výzkumů lze vyvodit následující hypotézy:

- a) Poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji se musí naučit strategicky využívat domácí a zahraniční finanční zdroje.
- b) Poskytovatelé odlehčovacích služeb v Libereckém kraji mají příležitost navázat dlouhodobou spolupráci s firemními a individuálními dárci.
- c) Rodiče dětí s postižením nerozlišují odlehčovací služby od ostatních forem sociálních služeb.

Tato diplomová práce je přínosem na poli informovanosti financování odlehčovacích služeb v Libereckém kraji. Vzhledem k provedenému výzkumu navrhuji zvýšit informovanost o možnostech financování odlehčovacích služeb u ředitelů a vedoucích pracovníků zařízení poskytující odlehčovací služby v Libereckém kraji

Výsledky diplomové práce budou poskytnuty jako zpětná vazba zařízením poskytujícím odlehčovací služby v rámci Libereckého kraje.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BARTOŠOVÁ, Z. *Průvodce firemní filantropií*. Praha: Fórum dárců, o.s., 2006. 38 s. ISBN 80-902965-5-6
2. BARTOŠOVÁ, Z. *Měření a benchmarking jako součást strategie CSR*. Brno: Fórum dárců, o.s., 2006. 45 s. ISBN 80-902965-6-4
3. ČEPELKA, O. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. 1. vyd. Liberec: Občanské sdružení Omega, 2003. 133 s. ISBN 80-902376-3-0
4. DALECKÁ, K. – HOLEČEK, P. *Investování a finanční management neziskových organizací*. Praha: Fórum dárců, o.s., 2007. 21 s.
5. DEVEROVÁ, L. – RONOVSÁ, K. *Právní úprava neziskových organizací*. Praha: Fórum dárců, o.s., 2006. 48 s.
6. CHOCO VÁ, J. Jeden den pro váš dobrý skutek, *Neziskovky. cz*, 2008, roč. 16, č. 1, s. 1–20. ISSN 1213-404X
7. CHVOJKOVÁ, H., MCLAUGHLINEM, T. Koncepce fundraisingu spočívá ve friend raisingu, *Neziskovky. cz*, 2008, roč. 16, č. 4, s. 1-23. ISSN 1803-1420
8. HARTL, P., HARTLOVÁ H. *Psychologický slovník* 1. vyd. Praha: Portál 2000. 774 s. ISBN 80–7178-303X.
9. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Jan Hendl. Vyd. 1. Praha : Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

10. JONES, J. Dárce je rodinným příslušníkem neziskovky, *GRANTIS*, 2007, roč. 15, č. 12, s. 1-20. ISSN 1213-404x
11. KOZLOVÁ, L., - KUBELOVÁ, V. *Jak psát bakalářskou a diplomovou práci*. 2. vyd. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, 2009. 55 s. ISBN 978-80-7394-155-0
12. Krajský úřad Libereckého kraje, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, *Evropské zdroje pro financování projektů v Libereckém kraji na období 2007 – 2013*, 2008. 28 s.
13. MATĚJČEK, Z. *Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí*. 3. přepracované vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2001. 147 s. ISBN 80-86022-92-7
14. MATĚJČEK, Z., DYTRYCH, Z. *Jak a proč nás trápí děti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1997. 192 s. ISBN 80-7169-587-4
15. MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1993.124 s. ISBN 80-901424-7-8
16. MATĚJČEK, Z. DYTRICH, Z. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Galén, 1994. 214 s. ISBN 80-85824-06-X
17. OMONDI, R. a kol. *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*. Přel. M. Kubalíková a kol. 1. vyd. Nadace rozvoje občanské společnosti, 2005. 224 s. ISBN 80-902302-5-3
18. POLAČKOVÁ, Z. *Fundraisingové aktivity: jak získávat finanční prostředky od místní komunity*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 120.s. ISBN 80-7178-694-2

19. PRCHALOVA, H. Lovecká sezóna aneb hurá na dárce, *GRANTIS*, 2007, roč. 15, č. 12, s. 1-20. ISSN 1213-404X
20. Prováděcí vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/ 2006 Sb., v platném znění
21. REKTOŘÍK, J. a kol. *ORGANIZACE NEZISKOVÉHO SEKTORU: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. 197 s. ISBN 978-80-86929-25-5
22. SWIECICKI, I. Příprava grantových žádostí a samotná realizace projektů, včetně SF EU, Praha 6. – 7. 8. 2008, *Neziskovky. cz*
23. TUTR, V., TOŠNER, J. Firemní dobrovolnictví, účinný nebo jen „papírový efekt? *Neziskovky. cz*, 2008, roč. 16, č. 1, s. 1–20. ISSN 1213-404X
24. VÁGNEROVÁ, M. a kol. *Psychologie handicapu*. 2. přepracované vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. 230 s. ISBN 80–7184-929–4
25. VALOVÁ, H., SPÁČIL, L. *Nápadník*. Liga za práva vozíčkářů, o.s., 2008. 189 s.
26. Zákon č. 108/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 O sociálních službách v platném znění
27. ŽIŽLAVSKÝ, M. 2005. *Téma: Co lze očekávat od metodologie* (studijní skriptum SPP705). Brno: MU FSS
28. *Diagnostický ústav sociální péče Tloskov* [on-line]. [cit. 2008-10-27]
Dostupné z <<http://www.tloskov.cz>>

29. *Ústav sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně – Králově Poli 612 47 Brno, Kociánka 2* [on-line]. [cit. 2008–10-27]

Dostupné z <<http://www.kocianka.cz/sluzby-kocianky/odlehcovaci-sluzby>>

30. *Jedličkův ústav, p.o.* [on-line]. [2008–10-27]

Dostupné z <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/detail_poskytovatele.do?SUBSESSION_ID=1225213722556_205&706f=c39863aa36fef03b>

31. *Služby sociální péče Tereza, p.o.* [on-line]. [2008–10-29]

Dostupné z <<http://www.domovtereza.cz/>>

32. *Ministerstvo spravedlnosti České republiky* [on-line]. [2008–03-01]

Dostupné z <<http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?j=33&o=23&k=2451&d=15412.>>

33. *Národní koncepce rodinné politiky, Ministerstvo práce a sociálních věcí 2005* [on-line]. [2008–03-01]

Dostupné z <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2125/koncepce_rodina.pdf>

34. *Centrum pro zdravotně postižené Česká Lípa* [on-line]. [2008–02-25]

Dostupné z

<<http://www.czp.az4u.info/redakce/index.php?clanek=4639&lanG=cs&xuser=&slozka=4635&xsekce=4636>>

35. *Centrum pro zdravotně postižené Liberec* [on-line]. [2008–02-25]

Dostupné z

<<http://www.czp.az4u.info/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&slozka=4635&xsekce=4636&clanek=4637>>

36. *ESY HANDICAP HELP, o.s.* [on-line]. [2008–02-26]

Dostupné z <<http://esyhandicaphelp.wgz.cz/>>

37. *Lomnická společnost přátel dětí zdravotně postižených* [on-line]. [2008–03-02]
Dostupné z <<http://www.rvacek.cz/>>
38. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [on-line]. [2008–11-09]
Dostupné z <<http://www.mpsv.cz/cs/5636>>
39. *Metodika vyhlášeného dotačního programu Ministerstva práce a sociálních věcí* [on-line]. [2008–12-09]
Dostupné z <http://www.mpsv.cz/files/clanky/5638/metodika_2009.pdf>
40. *Ministerstvo vnitra České republiky, dotace akreditovaným organizacím* [on-line]. [2009–02-16]
Dostupné z <<http://www.mvcr.cz/clanek/dotace-akreditovanim-organizacim-674009.aspx>>
41. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky, program grantové podpory* [on-line]. [2009–02-20]
Dostupné z <<http://www.mzcr.cz/Categories/732-program-grantove-podpory.html>>
42. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky, tisková zpráva* [on-line]. [2008–11-20]
Dostupné z <<http://www.mzcr.cz/Pages/804-tiskova-zprava-ministerstvo-zdravotnictvi-rozdelilo-mezi-nestatni-neziskove-organizace-95-milionu-korun.html> >
43. *Krajský úřad Libereckého kraje* [on-line]. [2009–01-17]
Dostupné z <<http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=8>>
44. *Statutární město Liberec* [on-line]. [2009–01-20]
Dostupné z <<http://www.liberec.cz/pages/obcan/granty.htm>>

45. *Portál veřejné správy* [on-line]. [2009–01-25]

Dostupné z

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=108/2006&PC_8411>

46. *Wikipedia* [on-line]. [2008–12-28]

Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Fondy_Evropsk%C3%A9_unie>

47. *Evropský sociální fond v České republice* [on-line]. [2008–12-28]

Dostupné z <<http://www.esfcr.cz/>>

48. *Fondy Evropské unie, sektorové operační programy* [on-line]. [2008–12-30]

Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/sektorove-op>>

49. *Fondy Evropské unie, uzemní spolupráce* [on-line]. [2008–12-31]

Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/uzemni-spoluprace>>

50. *Operační program Praha – Adaptabilita* [on-line]. [2009–02-10]

Dostupné z <<http://www.prahafondy.eu/cz/oppa.html>>

51. *Komunitární program PROGRESS* [on-line]. [2008–12-30]

Dostupné z <<http://www.mpsv.cz/cs/3452>>

52. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [on-line]. [2009–01-22]

Dostupné z <<http://www.mpo.cz/zprava24459.html>>

53. *Ministerstvo financí České republiky* [on-line]. [2009–01-22]

Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fm_norska_pp.html>

54. *Finanční mechanismus EHP/ Norska* [on-line]. [2009–02-25]

Dostupné z <http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=103>

55. *Visegradský fond* [on-line]. [2009–01-03]

Dostupné z <<http://www.visegradfund.org/>>

56. *Fórum dárců, o.s.* [on-line]. [2009–01-24]

Dostupné z <<http://www.donorsforum.cz/>>

57. *Neziskovky. cz* [on-line]. [2009–01-26]

Dostupné z <<http://www.neziskovky.cz/>>

58. *Centrum Paraple* [on-line]. [2009–03-22]

Dostupné z <<http://www.paraple.cz/Default.aspx?tabid=184>>

59. *Národní informační centrum pro mládež* [on-line]. [2009–02-15]

Dostupné z <<http://www.icm.cz/nadace-a-nadacni-fondy>>

60. *Liones Club Plzeň – City* [on-line]. [2008–12-28]

Dostupné z <<http://lcplzencity.yo.cz/>>

61. JONES, J. Dárce je rodinným příslušníkem neziskovky, *GRANTIS*, 12/ 2007 ISSN 1213-404X

62. *Rotary Internacional* [on-line]. [2008–12-26]

Dostupné z <<http://www.rotary.cz/stranka/distrikt-2240/tradice/20/>>

63. *Obchodní rejstřík a Sběrka listin Ministerstva spravedlnosti České republiky* [on-line]. [2008–11-23]

Dostupné z <<http://www.justice.cz/or/>>

64. *Registr poskytovatelů sociálních služeb* [on-line]. [2008–11-20]

Dostupné z

<http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do?SUBSESSION_ID=1239633546135_42>

65. *Nadace ČEZ* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacecez.cz/cs/uvod.html>>

66. *Johnson & Johnson, s.r.o.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.jnjcz.cz/text-csr.html>>

67. *Tesco Stores ČR, a.s.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://www.itesco.cz/about/press_center>

68. *Nadace České spořitelny* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacecs.cz/cz/index.php?page&id=4>>

69. *Nadace O2* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadaceo2.cz/jnp/cz/home/index.html>>

70. *Plzeňský Prazdroj, a.s.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.prazdroj.cz/cz/odpovedna-spolecnost>>

71. *Siemens Fond pomoci* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.siemens.cz/siemjet/cz/home/citizen/corporate-citizenship/charity/charity/Main/index.jet>>

72. *HEWLETT – PACKARD s.r.o.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://h10126.www1.hp.com/public-web/neziskove_organizace.php>

73. *Pfizer, spol. s.r.o.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.pfizer.cz/showdoc.do?docid=1376>>

74. *UniCredit Bank Czech Republic, a.s.* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.unicreditbank.cz/cz/o-bance/sponzoring-a-charita.html>>

75. *Nadace Komerční banky a.s. – Jistota* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://www.kb.cz/cs/inf/citizenship/jistota_foundation/index.shtml>

76. *Nadace SYNER* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacesyner.cz/>>

77. *Nadace Vodafone Česká republika* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacevodafone.cz/?tm=ppc&ts=google&tc=cto-c-nadvf&gclid=CMScoMX9nZoCFQsJ3wodz1Qe-A>>

78. „*Nadace Nova*“ [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://tv.nova.cz/nadacenova>>

79. „*NADACE INGRID WLADUFSENOVÉ*“ [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-25967487-nadace-ingrid-wladufsenove/>>

80. *NADACE PhDr. VENDULY NEUMANOVÉ* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/LO-614/>>

81. *Nadace Zdeňka Bakaly* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z

<[82. *Nadace Jindřicha a Ičky Waldesových* \[on-line\]. \[2009–05-02\]](http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=nadace+zde%F2ka+Bakaly&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ulice=></p></div><div data-bbox=)

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-48461610-nadace-jindricha-icky-waldesovych/>>

83. *Nadace Dětský mozek* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.detskymozek.cz/>>

84. *Nadace člověk člověku* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadaceclovekcloveku.cz/>>

85. *Nadace Naše dítě* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nasedite.cz/webmagazine/home.asp?idk=175>>

86. *Nadace Javorník* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://nadace-javornik.hyperlink.cz/>>

87. *Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.vize.cz/>>

88. *Nadace Charty 77* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.bariery.cz/>>

89. *NADACE ŠTASTNÉ DÍTĚ* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.stripky.cz/255-stastne.html>>

90. „*NADACE OTEVŘENÁ DLAŇ*“ [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.otevrena-dlan.cz/>>

91. *Nadace PRECIOSA* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.preciosa.com/cs/firma/nadace-preciosa/>>

92. *Nadace EURONISA* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.pozvedneteslabe.cz/cz/index.php>>

93. *Nadace Jihočeská lidová pomoc* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-60077875-nadace-jihoceska-lidova-pomoc/>>

94. *Nadace Taťány Kuchařové – Krása pomoci* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.krasapomoci.cz/>>

95. *NADACE CESTA* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacecesta.cz/>>

96. *Nadace Dreams and Reality* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z

<<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=nadace+dreams+and+reality&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud>>

=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ulice=>

97. *Nadace bratrů Šuškových* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadace-bs.cz/>>

98. *Nadace OKD* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadaceokd.cz/>>

99. *Nadace pro mentálně postižené osoby s kombinovanými vadami* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z

<<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchSubje>>

100. *Nadace pro obnovu a rozvoj* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z

<<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchSubje>>

101. *Nadace FIT pro život* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://business-names.ewords.cz/nadace-fit-pro-zivot-nsu_26439255.html>

102. *NADACE SLUNEČNICE* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://cz.sunflowerchildren.org/about_us.htm>

103. *Nadace Sluníčka dětem* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://business-names.ewords.cz/nadace-slunicka-detem-nsu_26706482.html>

104. *Nadace FRIDOM* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.hbi.cz/cs/firmy/nadace-fridom-brno-CZ26306581.html>>
105. *Nadace Penta, organizační složka* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.nadacepenta.cz/>>
106. *NADACE LEONTINKA* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.nadaceleontinka.cz/>>
107. *Nadace INTENTIO* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.intentio.cz/>>
108. *Nadace MAENTIVA* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.nadace-maentiva.cz/>>
109. *nadace PROMĚNY* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.nadace-promeny.cz/cz/web/nadace/index.html>>
110. *Nadace Mariastar Humanity* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.firmy.cz/detail/165997-nadace-mariastar-humanity-praha-zizkov.html>>
111. *Nadace rozvoje zdraví* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://www.volny.cz/nrz/>>
112. *NADACE PROSPERITA* [on-line]. [2009–05-02]
Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-49625284-nadace-prosperita/>>

113. *Nadace Divoké husy* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.divokehusy.cz/domu/>>

114. *Nadace Tábor* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://www.novavesnadpopelkou.cz/n_tabor.htm>

115. *Nadace Open Society Fund Praha* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.osf.cz/>>

116. „*NADACE LEV DĚTEM*“ [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-63154161-nadace-lev-detem/>>

117. *NADACE ŠKOLA HROU* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nsh.cz/>>

118. *NADACE A. BROCHIER KINDERFONDS STIFTUNG* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.firmy.cz/detail/162918-nadace-a-brochier-kinderfonds-stiftung-praha-vinohrady.html>>

119. *NADACE CESTA BEZ BARIER* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadace-cesta.cz/>>

120. *Nadace dětský svět* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://rejstrik-firem.eslova.cz/nadace-detsky-svet-nsu_25726391.html>

121. *Nadace ALTEGO* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.altego.cz/index.php?stranka=nadace-altego---rozvoj-osobnosti-deti-cs-3>>

122. *Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.vdv.cz/uvod/>>

123. *Nadace Sophia* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacesophia.cz/>>

124. *Nadace správného životního stylu* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadaceszs.cz/>>

125. *Nadace Zdraví pro Moravu* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.nadacezdravi.cz/>>

126. *Nadační fond Človíček* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-44995474-nadacni-fond-clovecek/>>

127. *Nadační fond Lubomíra Pěničky* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-25716930-nadacni-fond-lubomira-penicky/>>

128. *Nadační fond Rozum a Cit* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.rozumacit.cz/home.html>>

129. *Nadační fond Kociánka* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.firmy.cz/detail/404205-nadacni-fond-kocianka-brno-kralovo-pole.html>>

130. *Nadační fond SPMP ČR „Rodiče dětem“* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <http://business-names.ewords.cz/nadacni-fond-spmp-cr-rodice-detem-nsu_60447087.html>

131. *Nadační fond Úsvit* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-66328551-nadacni-fond-usvit/>>

132. *Nadační fond SANGUIS* [on-line]. [2009–05-02]

Dostupné z <<http://www.haima.cz/>>

133. *Nadační fond Radost* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-46495797-nadacni-fond-radost/>>

134. *Nadační fond RADOŠT* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z

<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=Nada%ED+fond+RADOŠT&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ulice=>>

135. *NADAČNÍ FOND VINCENTINUM* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-47610671-nadacni-fond-vincentinum/>>

136. *Nadační fond „EGEM“* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-60434473-nadacni-fond-egem/>>

137. *Nadační fond Cesta naproti* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.cesta-naproti.cz/>>

138. *Nadační fond FIDES* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.cesta-naproti.cz/>>

139. *Nadační fond na podporu středně a těžce mentálně postižených dětí a mládeže – OTEVŘENO* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z

<[http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchResults&hledani.@typ=subjekt&hledani.format.typHledani=x*&hledani.podminka.subjekt=Nada%E8n%ED+fond+na+podporu+st%F8edn%EC+a+t%EC%9Ece+](http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=or&sysinf.@strana=searchResults&hledani.@typ=subjekt&hledani.format.typHledani=x*&hledani.podminka.subjekt=Nada%E8n%ED+fond+na+podporu+st%F8edn%EC+a+t%EC%9Ece+>)>

140. *Nadační fond Integrace* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-49370367-nadacni-fond-integrace/>>

141. *Nadační fond Škola s handicapem* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z

<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=Nada%E8n%ED+fond+%8Akola+s+handicapem+&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ulice=>>

142. *Nadační fond HELP* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.ddmteplice.cz/dokumenty/Vyrocní-zprava-HELP-2008.pdf>>

143. *NADAČNÍ FOND POMÁHEJME NAŠIM DĚTĚM* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z

<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.%40typ=or&sysinf.%40strana=searchResults&hledani.%40typ=subjekt&hledani.podminka.subjekt=NADA%C8N%CD+FOND+POM%C1HEJME+NA%8AIM+D%CCTEM+&hledani.podminka.ico=&hledani.podminka.obec=&hledani.podminka.spisZnacka.oddil=&hledani.podminka.spisZnacka.vlozka=&hledani.podminka.spisZnacka.soud=0&hledani.format.pocet_polozek=50&hledani.format.trideni=netridit&hledani.format.typHledani=x*&hledani.format.obchodniJmeno=platne&hledani.podminka.pravniForma=-1&hledani.podminka.ulice=>

144. *Nadační fond J&T* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.nadacnifondjt.cz/index.html>>

145. *Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.nadacnifondklausovych.cz/>>

146. *Nadační fond Václava Klause* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.nadacnifondklausovych.cz/>>

147. *Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.sons.cz/>>

148. *Liberecký kraj* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.kraj-lbc.cz/>>

149. *Slovník cizích slov* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.slovník-cizich-slov.cz/>>

150. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů*. Verze 3.0 (2004). 1999 – 2004, poslední aktualizace 11.11 2004.

Dostupné z: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps>>

151. *Spiralis, o.s.* [on-line]. [2009–05-04]

Dostupné z <<http://www.spiralis-os.cz/>>

152. *Fondy Evropské unie, informace o fondech EU* [on-line]. [2009–05-15]

Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>

8. KLÍČOVÁ SLOVA

Odlehčovací služby

Poskytovatelé sociálních služeb

Rodina

Postižení

Dítě s postižením

Liberecký kraj

Financování

Finanční zdroje

9. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Scénář polořízeného rozhovoru s poskytovateli odlehčovací služeb

Příloha č. 2 Scénář polořízeného rozhovoru s rodiči dětí s postižením

Příloha č. 3 Mapka Libereckého kraje

Příloha č. 1

Scénář polořízeného rozhovoru s poskytovateli odlehčovacích služeb

- a) Získáváte finanční prostředky na odlehčovací služby od ministerstev?
- b) Jaká ministerstva žádáte o poskytnutí finančních prostředků?
- c) Zúčastňujete se grantových řízení? Jakých.
- d) Vyhovuje vám tento způsob získávání finančních prostředků? Co by jste rádi změnili?
- e) Jakou finanční částkou vám jednotlivá ministerstva minulý rok přispěla na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje

- a) Získáváte finanční prostředky prostřednictvím Krajského úřadu Libereckého kraje?
- b) Jakým způsobem získáváte finanční podporu od této instituce?
- c) Zúčastňujete grantového řízení této instituce?
- d) Z jakých fondů či odborů této instituce jste získali či získáváte finanční prostředky?
- e) Vyhovuje vám tento systém?
- f) Co by jste rádi změnili, popřípadě by jste uvítali změny?
- g) Jakou finanční částkou vám KÚLK minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím obecních, městských zdrojů, Statutárního města Liberec

- a) Získáváte finanční prostředky prostřednictvím *obecních, městských zdrojů* či *Statutárního města Liberec*?
- b) Jakým způsobem získáváte od těchto institucí finanční prostředky?
- c) Zúčastňujete se grantových řízení těchto institucí?
- d) Z jakých odborů či fondů jste získali či získáváte finanční prostředky?
- e) Vyhovuje vám tento způsob podpory?
- f) Co by jste rádi změnili, popřípadě by jste uvítali změny?
- g) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěla na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Evropských zdrojů na období 2007 – 2013

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *Evropských zdrojů* na období 2007 – 2013?
- b) Z jakých fondů jste čerpali či čerpáte finanční prostředky?
- c) Vyhovoval vám způsob žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje?
- d) Co by jste změnili ve způsobu žádosti o finanční prostředky z tohoto zdroje?
- e) Využili jste pomoc při psaní či podávání žádosti?
- f) Jaká to byla forma pomoci?
- g) Vyhovoval vám způsob vedení a vyúčtování žádosti o finanční prostředky?
- h) Co by jste rádi změnili, popřípadě jaké by jste uvítali změny?
- i) Máte zájem čerpat finanční prostředky z tohoto zdroje?
- j) Jaké podniknete kroky?
- k) Jakou finanční částkou vám EU minulý rok přispěla na provoz odlehčovacích služeb?

Financování prostřednictvím Finanční pomoci Švýcarska deseti novým zemím EU

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *Finanční pomoci Švýcarska deseti novým zemím EU* ?
- b) Vyhovoval vám způsob žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje?
- c) Jakým způsobem vám nevyhovoval?
- d) Využili jste pomoc při psaní či podávání žádosti?
- e) Jaká to byla forma pomoci?
- f) Vyhovoval vám způsob vedení a vyúčtování žádosti o finanční prostředky?
- g) Jakým způsobem Vám nevyhovoval?
- h) Co by jste rádi změnili?
- i) Máte zájem čerpat finanční prostředky z tohoto zdroje?
- j) Jaké podniknete kroky?
- k) Jakou finanční částkou vám Finanční pomoc Švýcarska deseti novým zemím EU minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Finančního mechanismu EHP/Norska

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *Finančního mechanismu EHP/Norska* ?
- b) Vyhovoval vám způsob žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje?
- c) Co by jste ve způsobu žádosti o finanční podporu změnili?
- d) Využili jste pomoc při psaní či podávání žádosti?
- e) Jaká to byla forma pomoci?
- f) Vyhovoval vám způsob vedení a vyúčtování žádosti o finanční prostředky?
- g) Co by jste rádi ve způsobu vedení a vyúčtování žádosti změnili?
- h) Jakou finanční částkou vám minulý rok přispěl finančního mechanismu EHP/Norska na provoz odlehčovacích služeb?

- i) Máte zájem čerpat finanční prostředky z tohoto zdroje?
- j) Jaké podniknete kroky?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím Visegrádského fondu

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *Visegrádského fondu*?
- b) Vyhovoval vám způsob žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje?
- c) Co by jste změnili ve způsobu žádosti o finanční podporu z tohoto zdroje?
- d) Využili jste pomoc při psaní či podávání žádosti?
- e) Jaká to byla forma pomoci?
- f) Vyhovoval vám způsob vedení a vyúčtování žádosti o finanční prostředky?
- g) Co by jste změnili ve způsobu vedení a vyúčtování žádosti o finanční prostředky z tohoto zdroje?
- h) Jakou finanční částkou vám Visegrádského fond minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?
- i) Máte zájem čerpat finanční prostředky z tohoto zdroje?
- j) Jaké podniknete kroky?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím firemních dárců

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *firemních dárců*?
- b) S jakými firmami – firemními dárci vaše organizace spolupracuje či spolupracovala?
- c) Jedná / jednalo se o jednorázovou či dlouhodobou podporu?
- d) Jedná/ jednalo se o peněžní či nepeněžní podporu?
- e) Jakou formu měla nepeněžní podpora? (odborná pomoc, školení, firemní dobrovolnictví)
- f) Jakou formu měla peněžní podpora? (smlouva o reklamě, darovací smlouva).

- g) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?
- h) Máte zájem čerpat finanční prostředky z tohoto zdroje?
- i) Jaké podniknete kroky?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím nadací a nadačních fondů

- a) Získali jste či získáváte finanční prostředky prostřednictvím *nadací či nadačních fondů*?
- b) S jakými nadacemi či nadačními fondy vaše organizace spolupracovala?
- c) Jednalo se o jednorázovou či dlouhodobou podporu?
- d) Jednalo se peněžní či nepeněžní podporu?
- e) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím individuálních dárců

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *individuálních dárců*?
- b) Máte zpracovaný koncept *péče o individuální dárcce*?
- c) Jedná o zpravidla o jednorázovou či dlouhodobou podporu?
- d) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím členských příspěvků

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *členských příspěvků*?

- b) Informujete pravidelně své členy o aktivitách organizace?
- c) Zapojují se vaši členové do aktivit organizace?
- d) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím inzerce

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *inzerce*?
- b) Prostřednictvím jakých médiích inzerujete?
- c) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovací péče prostřednictvím veřejné sbírky

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *veřejné sbírky*?
- b) Jakou formou organizujete sbírku?
- c) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?
- d) V jakých intervalech organizujete sbírku

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím vlastní činnosti

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *vlastní činnosti*? (např. prodej výrobků klientů či jiné).
- b) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Financování odlehčovacích služeb prostřednictvím mezinárodních nadací

- a) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím *Lions* či *Rotary klubu*?
- b) Získává vaše organizace finanční prostředky na odlehčovací služby prostřednictvím jiné mezinárodní nadace?
- c) Jedná či jednalo se jednorázovou či pravidelnou podporu?
- d) Jakou finanční částkou vám tento zdroj minulý rok přispěl na provoz odlehčovacích služeb?

Získáváte finanční prostředky prostřednictvím jiných než výše uvedených finančních zdrojů?

Příloha č. 2

Scénář polořízeného rozhovoru s rodiči dětí s postižením

1. Věk, pohlaví rodiče
2. Druh zaměstnání rodiče
3. Věk, pohlaví dítěte s postižením
4. Druh postižení
5. Stupeň příspěvku na péči
6. Znáte pojem odlehčovací služby?
7. Co si představujete pod tímto pojmem?
8. Využíváte odlehčovacích služeb v Libereckém kraji?
  - a. ANO – Jaké zařízení využíváte? Jakou formu odlehčovacích služeb (denní, týdenní, měsíční) Jak často tuto službu využíváte? Jak využíváte čas získaný prostřednictvím služby?
  - b. NE – Jaké jsou důvody nevyužívání této služby? Znáte v Libereckém kraji zařízení poskytující tuto službu? Znáte přibližnou cenovou kalkulaci této služby?
9. Jakým způsobem trávíte čas bez dítěte s postižením?
10. Trávíte čas bez dítěte s postižením společně se svým životním partnerem?
  - a. ANO - Jakým způsobem? Jak často?
  - b. NE – pokud máte partnera, jaké jsou komplikace společně trávit volný čas?

Příloha č. 3

Mapka Libereckého kraje

